

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

8 lipca

№ 58.

Rok 1931.

TREŚĆ:

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

Poz.: 475—z dnia 23 czerwca 1931 r. w sprawie nowego tekstu załącznika I do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi, podpisanej w Bernie 23 października 1924 r. . . . 905

475.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 23 czerwca 1931 r.

w sprawie nowego tekstu załącznika I do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi, podpisanej w Bernie 23 października 1924 r.

Podaje się niniejszem do wiadomości, na podstawie komunikatu Urzędu Centralnego międzynarodowych przewozów kolejami żelaznymi, że z dniem 1 lipca 1931 r. załącznik I do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi, podpisanej w Bernie 23 października 1924 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 73, poz. 667), zgodnie z jej art. 60 § 2, i w myśl uchwały komisji rzeczoznawców, ustanowionej w tymże artykule, otrzymuje następujące nowe brzmienie:

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Załącznik I.
(Artykuł 4)

Annexe I.
(Article 4).

PRZEPISY DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW PRZYJ- MOWANYCH DO PRZEWOZU WARUNKOWO.

PRESCRIPTIONS RELATIVES AUX OBJETS ADMIS AU TRANSPORT SOUS CERTAINES CONDITIONS.

Uwaga wstępna.

- 1 Towary, wymienione w załączniku I, należy oznaczyć w liście przewozowym według nazw, zawartych w tymże załączniku. Nazwy te należy podkreślić czerwono.
- 2 Przedmioty, o właściwościach materiałów, zaliczonych do klas I, II i VI, lecz w nich niewymienione, wyłącza się od przewozu. Przedmioty o właściwościach materiałów, zaliczonych do klas III, IV i V, lecz w nich niewymienione, przyjmuje się do przewozu bez stosowania jakichkolwiek warunków.

Observation préliminaire.

- 1 Les marchandises inscrites dans l'Annexe I doivent être désignées dans la lettre de voiture sous la dénomination admise dans l'Annexe. Cette dénomination doit être soulignée en rouge.
- 2 Les objets qui, rentrant dans la définition des Classes I, II et VI, n'y sont pas dénommés, sont exclus du transport. Les objets qui, rentrant dans la définition des Classes III, IV et V, n'y sont pas dénommés, sont admis au transport sans condition.

- 3 Materiały wyszczególnione w załączniku I, wolno pakować razem ze sobą, albo razem z innymi przedmiotami tylko wówczas, jeżeli to jest w załączniku I dozwolone. Wolno je ładować razem ze sobą, albo razem z innymi przedmiotami do tego samego wagonu, jeżeli niema co do tego zakazu w załączniku I.
- 4 Przyjmowanie do przewozu przedmiotów, wymienionych w załączniku I, jako przesyłkę pośpieszną, nie podlega żadnym ograniczeniom, o ile w załączniku I niema przepisów odmiennych.
- 5 O ile w następnych przepisach przewidziane jest umieszczanie nalepek według wzorów Nr. 1 do 10, znajdujących się w końcu załącznika I, umocowanie ich przez nadawcę, dokonywa się najlepiej przez nalepianie lub przybicie gwoździem; naklejanie nalepek na kartony lub tabliczki, przywiązane mocno do poszczególnych sztuk przesyłki, winno mieć miejsce tylko w razie, gdy rodzaj przedmiotu nie dozwala na inne umieszczenie nalepki. Zamiast nalepek, nadawcy mogą umieszczać na sztukach znaki, niedające się zatrzeć, odpowiadające ściśle przepisanyemu wzorom.
- 6 Przy przesyłkach towarów, które winny być zaopatrzone w nalepki lub znaki, według wzorów Nr. 1 do 5, 9 i 10, kolej żelazna powinna umieszczać nalepki tego samego wzoru po obu stronach wagonu, przed rozpoczęciem ładowania. Nalepki należy przybicie gwoździem, lub przykleić bądź na miejscu specjalnie do tego przeznaczonym, bądź do tabliczki, przymocowanej do ściany wagonu, lub też przymocować trwale w inny sposób.
- 7 Jeżeli załącznik I przepisuje na opakowaniach napisy, należy je sporządzać w jednym z urzędowych języków kraju wysłania. Nadto nadawca winien dołączyć do napisu tłumaczenie w języku francuskim, niemieckim lub włoskim, chyba że taryfy międzynarodowe lub umowy specjalne, zawarte pomiędzy zarządami kolejowymi, posiadają odmiennie postanowienia.

KLASA I.

Przedmioty zagrożające wybuchem.

I a. Materiały wybuchowe i strzelnicze. ¹⁾

Dopuszcza się do przewozu:

- 8 1. *Nitroceluloza* (bawełna strzelnicza, bawełna kolodjonowa), mianowicie:

¹⁾ Materiały, nie służące do celów strzelniczych lub wybuchowych, które przy zetknięciu z płomieniem nie wybuchają, a na uderzenie i tarcie nie są wrażliwsze od dwunitrobenzolu, nie zaliczają się, w rozumieniu niniejszych postanowień, do materiałów wybuchowych.

Jeżeli nadawca przy wysyłaniu któregoś z tych materiałów zaświadczy w liście przewozowym, iż materiał ten nie służy do celów strzelniczych lub wybuchowych, że przy zetknięciu z płomieniem nie wybuchą, a na uderzenie lub tarcie nie jest wrażliwszy od dwunitrobenzolu, materiał taki nie uważa się jako podlegający warunkom, przepisany dla przewozu materiałów klasy I a.

- 3 Les matières énumérées dans l'Annexe I ne peuvent être comprises dans un même emballage ensemble ou avec d'autres objets, à moins que l'Annexe I ne l'autorise. Elles peuvent être chargées dans un même wagon ensemble ou avec d'autres objets, à moins que l'Annexe I ne l'interdise.
- 4 En tant que l'Annexe I ne contient pas de prescriptions contraires, l'acceptation au transport en grande vitesse des objets énumérés dans l'Annexe I n'est soumise à aucune restriction.
- 5 En tant que les prescriptions ci-après prévoient l'apposition d'une étiquette conforme aux modèles n° 1 à 10 figurant à la fin de l'Annexe I, la fixation, par l'expéditeur, de ces étiquettes sur les colis se fera de préférence en les collant ou clouant; ce n'est qu'au cas où la nature des colis ne le permettrait pas qu'elles seraient collées sur des cartons ou tablettes solidement attachés aux colis. Aux lieu et place des étiquettes, les expéditeurs peuvent apposer sur les colis des signes indélébiles qui correspondent exactement aux modèles prescrits.
- 6 Pour les envois de marchandises qui doivent être munis d'étiquettes ou de signes conformes aux modèles n° 1 à 5, 9 et 10, des étiquettes du même modèle doivent être apposées par le chemin de fer, avant le commencement du chargement, sur les deux côtés des wagons. Les étiquettes seront clouées ou collées, soit à l'endroit *ad hoc*, soit sur une tablette attachée à la cloison, soit encore fixées de toute autre manière qui les maintienne solidement.
- 7 En tant que l'Annexe I prescrit des inscriptions sur les emballages, celles-ci doivent être rédigées en une des langues officielles du pays expéditeur. En outre, l'expéditeur devra joindre à l'inscription une traduction française, allemande ou italienne, à moins que les tarifs internationaux ou les accords spéciaux conclus entre les administrations ferroviaires ne contiennent une disposition contraire.

CLASSE I.

Matières sujettes à l'explosion.

I a. Explosifs de mine ou de tir. ¹⁾

Sont admis au transport:

- 8 1° la *nitrocellulose* (fulmi-coton, fulmi-coton pour collodion), à savoir:

¹⁾ Les substances non utilisées en vue du tir ou pour provoquer des explosions, que le contact d'une flamme ne peut faire détoner et qui ne sont pas plus sensibles au choc ou à la friction que le dinitrobenzol, ne rentrent pas dans les explosifs au sens des présentes dispositions.

En ce qui concerne l'expédition d'une de ces substances, s'il est certifié par l'expéditeur dans la lettre de voiture qu'elle n'est pas utilisée en vue du tir ou pour faire sauter des mines, que le contact d'une flamme ne peut la faire détoner et qu'elle n'est pas plus sensible au choc ou à la friction que le dinitrobenzol, cette substance n'est pas considérée comme soumise aux conditions prescrites pour les matières de la Classe I a.

a) w postaci kłaczek oraz nieprasowana z zawartością co najmniej 25% wody albo alkoholu (75 części składników stałych i 25 części płynu);

b) prasowana, z zawartością co najmniej 15% wody (85 części składników stałych i 15 części wody).

Nitroceluloza musi odpowiadać następującym warunkom stałości:

Nitroceluloza ogrzewana przez dwie godziny do temperatury 132° C, nie może wydzielać na 1 gr nitrocelulozy więcej niż 3 centymetry sześciennie tlenku azotu; temperatura wybuchu musi być wyższa niż 180° C.

- 9 2. *Trójnitrotoluol*, jak również *trójnitrotoluol tak zwany płynny* (obojętna mieszanina nitropochodnych toluolu, płynna w zwykłej temperaturze). Materiały te nie powinny być bardziej niebezpieczne niż chemicznie czysty „trójnitrotoluol α ”.
- 10 3. *Kwas pikrynowy*. Kwas ten nie powinien mieć żadnych domieszek, które czyniłyby go bardziej niebezpiecznym, niż chemicznie czysty produkt.
- 11 4. *Nitrozwiązki organiczne*, które nie są więcej niebezpieczne od kwasu pikrynowego, przeznaczone do badań naukowych lub do użytku farmaceutycznego, przesyłane w ilościach, nie przekraczających każde z nich 500 gr, a ogółem 5 kg, wagi netto, odpowiadające 15 kg wagi brutto.

Przepisy o przewozie.

Do przewozu materiałów wybuchowych stosuje się postanowienia następujące:

A. Opakowanie.

- 12 (1) 1. *Nitroceluloza* w postaci kłaczek i nieprasowana z zawartością co najmniej 25% wody albo alkoholu (a) i nitroceluloza prasowana z zawartością co najmniej 15% wody (b) winny być ściśle zapakowane w mocne, szczelne i dobrze zamknięte naczynia drewniane, nieprzepuszczające wody względnie alkoholu, lub w naczynia blaszane (skrzynki), albo w mocne, nieprzepuszczalne beczki z tektury lub żelaza, wysłane wewnątrz warstwą cynku lub ołowiu. Skrzynki blaszane i beczki powinny być zaopatrzone w szczelne zamknięcie, mogące ustąpić pod ciśnieniem wewnętrznym. Nadto skrzynki blaszane powinny być zapakowane, bądź osobno, bądź po kilka razem, w mocne skrzynie drewniane, przy użyciu słomy, papieru lub innych tego rodzaju materiałów elastycznych, tak szczelnie, aby się nie mogły poruszać.
- 13 2. *Trójnitrotoluol* musi być dobrze zapakowany w mocne, szczelne i dobrze zamknięte naczynia drewniane. Zamiast naczyń drewnianych można używać także mocnych i nieprzepuszczalnych beczek tekturowych.
- 3) Tak zwany *trójnitrotoluol płynny* można pakować nie tylko do mocnych, szczelnych i dobrze

a) sous forme d'ouate et non comprimée, contenant au moins 25% d'eau ou d'alcool (75 parties de matière sèche et 25 parties de liquide);

b) comprimée, contenant au moins 15% d'eau (85 parties de matière sèche et 15 parties d'eau).

La nitrocellulose doit satisfaire aux conditions de stabilité suivantes:

La nitrocellulose chauffée pendant deux heures à une température de 132° C ne doit pas dégager plus de 3 centimètres cubes d'oxyde d'azote pour 1 gr de nitrocellulose; la température de détonation doit être supérieure à 180° C.

- 9 2° Le *trinitrotoluol*, ainsi que le *trinitrotoluol dit liquide* (mélange neutre de toluols nitrés, liquide à la température ordinaire). Ces matières ne doivent pas être plus dangereuses que le „trinitrotoluol α ” chimiquement pur.
- 10 3° L'*acide picrique*. Il ne doit contenir aucune impureté qui le rende plus dangereux que le produit chimiquement pur.
- 11 4° Les *corps nitrés organiques* qui ne sont pas plus dangereux que l'acide picrique, destinés aux recherches scientifiques ou aux usages pharmaceutiques, expédiés par quantités n'excédant pas 500 gr chacune et 5 kg au total, poids net, correspondant à un poids brut de 15 kg.

Conditions de transport.

Le transport des *explosifs* est régi par les dispositions suivantes:

A. Emballage.

- 12 (1) 1° La *nitrocellulose* sous forme d'ouate et non comprimée contenant au moins 25% d'eau ou d'alcool (a) et la nitrocellulose comprimée contenant au moins 15% d'eau (b) doivent être renfermées dans des récipients en bois forts, étanches et bien fermés, imperméables, suivant les cas, à l'eau ou à l'alcool, ou dans des récipients en fer-blanc (caissettes), ou dans des tonneaux en carton résistants et imperméables ou en fer revêtus à l'intérieur d'une couche de zinc ou de plomb, à la condition que les caissettes et les tonneaux soient munis d'une fermeture hermétique pouvant céder à une pression intérieure. En outre, les caissettes en fer-blanc doivent à leur tour être solidement emballées soit isolément, soit à plusieurs ensemble, dans de fortes caisses en bois, avec de la paille, du papier ou d'autres matières souples de ce genre entre les caissettes métalliques et dans tous les interstices, de sorte que lesdites caissettes soient absolument immobilisées.
- 13 2° Le *trinitrotoluol* doit être solidement emballé dans de forts récipients en bois, étanches et bien fermés. Au lieu de récipients en bois, on peut aussi employer des tonneaux en carton résistants et imperméables.
- Le *trinitrotoluol dit liquide* peut être emballé non seulement dans de forts récipients en bois

- zamykanych naczyń drewnianych, lecz również i do naczyń żelaznych; naczynia te muszą mieć całkiem szczelne zamknięcie, które jednakże w razie pożaru mogłoby ustąpić pod ciśnieniem gazów, powstałych wewnątrz naczynia.
- 14 3. *Kwas pikrynowy* musi być dobrze zapakowany w mocne, szczelne i dobrze zamknięte naczynia. Zamiast naczyń drewnianych można używać także mocnych i nieprzepuszczalnych beczek tekturowych. Do opakowania nie wolno używać materiałów, zawierających ołów.
- 15 4. *Preparaty z nitro związków organicznych* muszą być zapakowane w szczelne, dobrze zamknięte naczynia szklane lub gliniane, które należy dobrze opakować w mocne, szczelne, dobrze zamykające się naczynia drewniane.
- 16 (2) Waga brutto jednej sztuki przesyłkowej, wymienionej pod 1, 2 i 3, nie może przekraczać 120 kg, jeżeli są to skrzynie; gdy zaś za opakowanie służą beczki, które można przetaczać, waga brutto może dochodzić do 120 kg dla kwasu pikrynowego i do 300 kg dla materiałów, wymienionych pod 1 i 2.
Waga brutto jednej sztuki przesyłkowej, wymienionej pod 4, nie może przekraczać 15 kg.
- 17 (3) Na każdej sztuce przesyłkowej należy umieścić nalepkę według wzoru Nr. 1. Nadto sztuki przesyłkowe zawierające *kwas pikrynowy*, winny być zaopatrzone w dobrze widoczny napis literami czerwonymi „Kwas pikrynowy”.

B. Zaświadczenia. Listy przewozowe.

- 18 (1) W liście przewozowym na każdą przesyłkę powinien nadawca i uznany przez kolej wysyłającą chemik - rzeczoznawca zaświadczyć, że właściwość towaru i opakowanie odpowiadają powyższym przepisom. Zaświadczenie chemika nie jest wymagane, jeżeli dołączono do listu przewozowego w tymże celu specjalne zaświadczenie właściwej władzy, na które w tym liście należy się powołać.
(2) Oddzielne przepisy ustawowe umawiających się Państw, przez których obszar przewóz ma nastąpić, postanawiają, czy i jakie inne jeszcze zaświadczenia są wymagane.

C. Środki przewozowe.

- 19 (1) *Wszelkie materiały wybuchowe* muszą być przewożone w wagonach towarowych krytych.
(2) Do przewozu kwasu pikrynowego nie wolno używać wagonów, wyłożonych lub krytych ołowiem.

D. Ładowanie.

- 20 (1) *Materiałów wybuchowych* (klasa I a) nie wolno ładować do jednego wagonu razem z *amunicją, wymienioną pod 3 i 5 A klasy I b*.
(2) *Kwasu pikrynowego* nie wolno ładować do wagonu z materiałami, zawierającymi ołów.

étanches et bien fermés, mais aussi dans des récipients en fer; ceux-ci doivent avoir une fermeture absolument hermétique, qui puisse céder, en cas d'incendie, à la pression des gaz qui se dégagent dans l'intérieur du récipient.

- 14 3° *L'acide picrique* doit être solidement emballé dans des récipients en bois résistants, étanches et bien fermés. Au lieu de récipients en bois, on peut aussi employer des tonneaux en carton résistants et imperméables. Les matières contenant du plomb (mélanges ou combinaisons) doivent être exclues de l'emballage.
- 15 4° *Les préparations de corps nitrés organiques* doivent être bien emballées dans des récipients en verre ou en grès, étanches et fermant bien, et ceux-ci doivent à leur tour être bien emballés dans des récipients en bois forts, étanches et fermant bien.
- 16 (2) Le poids brut d'un colis dénommé sous 1°, 2° et 3° ne doit pas dépasser 120 kg, s'il s'agit de caisses; lorsqu'il s'agit d'emballages dans des fûts susceptibles d'être roulés, le poids brut de 120 kg est admis pour l'acide picrique, et celui de 300 kg pour les matières dénommées sous 1° et 2°.
Le poids brut d'un colis dénommé sous 4° ne doit pas dépasser 15 kg.
- 17 (3) Chaque colis doit être muni d'une étiquette du modèle n° 1. En outre, les colis contenant de *l'acide picrique* doivent porter l'inscription en caractères rouges bien apparents „Acide picrique”.

B. Attestations. Lettres de voiture.

- 18 (1) Pour tout envoi, l'expéditeur et un expert-chimiste agréé par le chemin de fer expéditeur doivent certifier dans la lettre de voiture que la nature de la marchandise et l'emballage sont conformes aux prescriptions ci-dessus. L'attestation de l'expert n'est pas nécessaire si une déclaration spéciale d'une autorité compétente est jointe, aux mêmes fins, à la lettre de voiture, qui devra en faire mention.
(2) Les prescriptions légales particulières aux Etats contractants sur le territoire desquels doit être acheminé le transport déterminent les autres attestations qui pourraient encore être nécessaires.

C. Matériel de transport.

- 19 (1) *Les explosifs de toute nature* doivent être transportés dans des wagons à marchandises couverts.
(2) Les wagons dont les parois ou la toiture sont recouvertes de plomb ne doivent pas être employés pour le transport de *l'acide picrique*.

D. Chargement.

- 20 (1) *Les explosifs* (classe I a) ne doivent pas être chargés dans un même wagon avec les *munitions dénommées sous 3° et 5° A de la classe I b*.
(2) Il est interdit de charger des matières contenant du plomb (mélanges ou combinaisons) dans un même wagon avec de *l'acide picrique*.

E. Przewóz.

- 21 Przewóz, jako przesyłka pośpieszna jest nie-
dozwolony.

I b. Amunicja.

Do przewozu są dopuszczone:

- 22 1. *Lonty bez zapalników.*
a) *Lonty szybkopalne* (lonty z grubej ple-
cionej pochewki z rdzeniem z prochu o dużej
średnicy lub z rdzeniem z nitrowanych nici
bawełnianych; co się tyczy lontów nieszybko-
palnych, zob. klasę I c, 1 c) — cyfrę margineso-
wą 46 —).
b) *Lonty detonujące* (rurki metalowe małej
średnicy o cienkich ściankach z rdzeniem, wy-
pełnionym masą piorunującą, nie więcej niebez-
pieczną, jak czysty kwas pikrynowy, lub po-
chewka pleciona o małej średnicy z rdzeniem,
wypełnionym masą piorunującą, nie więcej nie-
bezpieczną, jak czteronitropentaerytryt — nitro-
pentaerytryt —).
- 23 2. *Zapały słabe* (zapały), które nie wywołują
działania kruszącego ani zapomocą spłonek
detonujących, ani innych urządzeń.
a) *Spłonki do broni palnej* (spłonki metalo-
we); *spłonki do amunicji* (mieciski tekturowe),
nie zawierające więcej jak 40 mg materiału wy-
buchowego, i których wystający brzeg tekturowy
jest najmniej dwa razy tak wysoki, jak średnica
sprasowanego materiału wybuchowego.
b) *Próżne łuski z przyrządami zapałowemi*
do broni palnej,
c) *Zapłonniki, śruby zapałowe, zapalniki*
elektryczne bez zapałów, lonty bezpieczne lub
inne podobne zapały z nieznaczną ilością prochu
czarnego, działające przez potarcie, uderzenie
lub zapomocą elektryczności.
d) *Zapalniki pociskowe bez spłonek* lub
przyrządów wywołujących działanie kruszące,
materiały podpałowe do zapalników pocisko-
wych.
- 24 3. *Ognie sztuczne sygnałowe*, mianowicie
wielkie huk armatnie, zawierające nie więcej
jak 200 gr czarnego prochu ziarnistego lub 70 gr
prochu bezdymnego, i *petardy kolejowe*.

Co się tyczy słabych huków armatnich, o za-
wartości najwyższej 75 gr prochu ziarnistego, uży-
wanych do ognia sztucznych, zob. klasę I c, 3 b—
cyfra marginesowa 48 —.

- 25 4. *Naboje do broni palnej ręcznej.*
a) *Gotowe naboje metalowe z łuskami całko-*
wicie metalowemi. Pociski powinny być dobrze
osadzone w łusce tak, żeby nie mogły się oblu-
zować i żeby zabezpieczyły od wysypywania się
ładunku prochu.
b) *Gotowe naboje z łuskami tylko częściowo*
metalowemi. Cały ładunek prochu musi się mie-
ścić w dolnej metalowej części łuski i być zam-
knięty korkiem lub przybitką. Tekturowa część
łuski musi być tak trwała, aby się nie łamała
przy przewozie.

E. Mode de transport.

- 21 Le transport ne peut pas être effectué en
grande vitesse.

I b. Munitions.

Sont admis au transport:

- 22 1° Les *mèches non amorcées*,
a) *Les mèches à combustion rapide* [mèches
composées d'un boyau épais à âme de poudre
noire de grande section ou à âme de filaments
de fulmi-coton nitré; en ce qui concerne les mè-
ches à combustion lente, voir classe I c, 1° c) —
chiffre marginal 46 —].
b) *Les cordeaux détonants* (tubes métalli-
ques à parois minces de faible section à âme
remplie d'une matière explosible qui ne soit pas
plus dangereuse que l'acide picrique pur, ou cor-
deaux tissés de faible section à âme remplie
d'une matière explosible qui ne soit pas plus
dangereuse que le tetranitrate de pentaerythri-
te — nitropentaerythrite —).
- 23 2° Les *amorces non détonantes* (amorces qui
ne produisent d'effet brisant ni à l'aide de dé-
tonateurs ni par d'autres moyens),
a) *Les capsules pour armes à feu* (capsules
métalliques); les *pastilles fulminantes pour mu-*
nitions (godets de carton) renfermant 40 mg au
plus de matière explosible et dont le rebord du
carton en saillie doit être au moins deux fois
plus haut que le diamètre de l'explosif encastré.
b) *Les douilles vides amorcées.*
c) *Les étoupilles, étoupilles à vis, amorces*
électriques sans leur détonateur, allumeurs de
sûreté ou autres amorces analogues contenant une
faible charge de poudre noire, actionnés par fric-
tion, par percussion ou par l'électricité.
d) *Les fusées de projectiles sans détonateurs*
ou dispositifs provoquant un effet brisant, les
amorces pour fusées de projectiles.

- 24 3° Les *pièces d'artifice pour signaux*, notam-
ment les *gros coups de canon* contenant 200 gr
au plus de poudre noire en grains ou 70 gr de
poudre à faible fumée, et les *pétards de chemin*
de fer.

En ce qui concerne les petits coups de canon,
d'une contenance de 75 gr au maximum de
poudre en grains, utilisés pour les pièces d'arti-
fice, voir classe I c 3° b) — chiffre marginal
48 —.

- 25 4° Les *cartouches pour armes à feu portatives*,
a) *Les cartouches terminées, dont les douilles*
sont entièrement en métal. Les projectiles doiv-
ent être adaptés à la douille de façon qu'ils ne
puissent ni s'en détacher, ni permettre le tamis-
age de la charge de poudre.
b) *Les cartouches chargées, dont les douilles*
ne sont qu'en partie métalliques. La charge en-
tière de poudre doit être contenue dans le culot
métallique de la cartouche et être enfermée par un
bouchon ou une bourre. Le carton doit être assez
résistant pour ne pas se briser en cours de route.

c) *Gotowe naboje tekturowe z zapalnym centralnym.* Tekturowa część łuski musi być tak trwała, by się nie łamała podczas przewozu.

d) *Naboje z kulkami do floberów.*

e) *Naboje ze śrutem do floberów.*

f) *Naboje do floberów bez kulek lub śrutu.*

26 5. A. *Zapały o znacznej sile wybuchowej:*

a) *spłonki wybuchowe (z zapalnikami z opóźnieniem lub bez),*

b) *spłonki wybuchowe, zaopatrzone w zapalniki elektryczne (z opóźnieniem lub bez),*

c) *spłonki wybuchowe, połączone mocno z lontem do prochu czarnego,*

d) *spłonki wybuchowe z opóźnieniem i kapiszony (spłonki do sondowania zapomocą odgłosu).*

B. *Spłonki do sondowania (spłonki wybuchowe z kapiszonami, zamknięte w rurkach blaszanych — bomby do sondowania, pływające lub nie —).*

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

Do 1.

27 (1) *Lonty bez zapalników należy pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (skrzyń lub beczek) tak szczelnie, by zabezpieczyły zawartość przed rozpyleniem i rozsypaniem. Zamiast naczyń drewnianych można używać mocnych, nieprzemakalnych beczek z tektury.*

Waga brutto każdej sztuki lontów nie może przewyższać 60 kg.

(2) *Linty detonujące z rdzeniem z czteronitroplutaerytrytu, powinny być nawijane po 100 m długości, na mocne szpule trudno zapalne, np. z drzewa, lub z mocnej trwałej tektury. Szpule te powinny być zapakowane do mocnych, dobrze i szczelnie zamykających się naczyń drewnianych, w taki sposób, ażeby szpule nie mogły stykać się ani ze sobą, ani ze ścianami skrzyni. Dokonać tego można np. zawijając kilkakrotnie szpule w mocny i sztywny papier, zabezpieczając opakowanie takie od rozluźnienia się lub przemoczenia przez zaklejenie, albo w inny odpowiedni sposób.*

Skrzynia każda nie powinna zawierać więcej niż 1000 m lontów. Sposób opakowania musi być dozwolony przez właściwą władzę kraju wysyłającego.

(3) *Zamknięcie skrzyń z lontami bez zapalników, można zabezpieczyć przez opasanie i ściągnięcie skrzyń obręczami lub drutem stalowym.*

(4) *Każda sztuka musi być zaopatrzona w nalepkę według wzoru Nr. 1.*

c) *Les cartouches à douille en carton et percussion centrale, chargées.* Le carton doit être assez résistant pour ne pas se briser en cours de route.

d) *Les cartouches Flobert à balles.*

e) *Les Cartouches Flobert à petits plombs.*

f) *Les cartouches Flobert sans balles ni petits plombs.*

26 5° A. *Les amorces détonantes.*

a) *Les détonateurs (avec amorces à retardement ou non).*

b) *Les détonateurs munis d'amorces électriques (à retardement ou non).*

c) *Les détonateurs reliés solidement à une mèche de poudre noire.*

d) *Les détonateurs à retardement et capsules (cartouches de sondage par l'écho).*

B. *Les capsules à sondage (détonateurs avec capsules, renfermés dans des tubes en fer-blanc — bombes à sondage flottantes ou non —).*

Conditions de transport.

A. Emballage.

27 En ce qui concerne le 1°.

(1) *Les mèches non amorcées* doivent être emballées dans des récipients en bois (caisses ou tonneaux) solides, étanches, bien fermés, de manière qu'aucune déperdition ou tamisage ne puisse se produire. On peut employer, au lieu de récipients en bois, des tonneaux en carton résistants et imperméables.

Le poids brut d'un colis de mèches ne doit pas dépasser 60 kg.

(2) *Les cordeaux détonants* à âme de tetrinitrate de pentaerythrite doivent être roulés à raison d'une longueur d'environ 100 m sur des rouleaux solides, difficilement inflammables, par exemple en bois ou en carton fort et solide. Ces rouleaux doivent être emballés dans des récipients en bois forts fermant bien et d'une façon étanche, de telle manière que les rouleaux ne puissent ni se toucher ni toucher les parois de la caisse. Ceci s'obtient par exemple en entourant à plusieurs reprises les rouleaux dans du papier fort et résistant et en empêchant le relâchement et la perméabilité de cet emballage à l'aide de colle ou de toute autre façon appropriée.

Chaque caisse ne doit pas contenir plus de 1000 m de mèches. Le mode d'emballage doit être autorisé par l'autorité compétente du pays expéditeur.

(3) *Il est permis de garantir la fermeture des caisses avec des mèches non amorcées* à l'aide de bandes ou fils en acier tendus et roulés autour de celles-ci.

(4) *Chaque colis doit porter l'étiquette conforme au modèle n° 1.*

28

Do 2.

(1) *Zapały słabe*, nie mające siły wybuchowej, należy pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (skrzyń) i nadto można używać jako opakowania:

beczek drewnianych — dla zapałów, wymienionych pod a);

worków — dla próżnych łusek, wymienionych pod b);

beczek z drzewa lub mocnych i nieprzemakalnych beczek tekturowych — dla zapalników elektrycznych bez podpałów, wymienionych pod c).

(2) Przed włożeniem zapałów, wymienionych pod a), do zewnętrznych naczyń należy zwracać uwagę, aby:

1. *Kapiszony z nieprzykrytą* powierzchnią masy zapalnej do 1000 sztuk, *kapiszony z przykrytą* powierzchnią masy zapalnej do 5000 sztuk były szczelnie pakowane do naczyń blaszanych, sztywnych pudełek z tektury lub do skrzynek drewnianych.

2. *Kapiszony do amunicji* do 1000 sztuk były pakowane do sztywnych pudełek z tektury. Pudełka muszą mieć nakrywki z zagietami brzegami i być dobrze związane. Każda skrzynka nie może zawierać więcej niż 10 pudełek, wewnątrz zaś musi być wyłożona, na grubość 1 cm filcem, lub innym podobnym materiałem.

(3) *Zapały wymienione pod c) i d)* muszą być zapakowane do naczyń w taki sposób, aby nie mogły się przesuwają.

(4) Waga każdej sztuki, zawierającej zapały, wymienione pod a), c) i d) nie może przekraczać 100 kg.

29

Do 3.

(1) *Huki armatnie* muszą być w pierwotnym fabrycznym opakowaniu, przy zabezpieczeniu zapału od wysypywania się materiału, ściśle zapakowane do mocnych, szczelnych, dobrze zamykających się naczyń drewnianych, lub też do mocnych, nieprzemakalnych beczek z tektury.

Waga brutto naczynia nie powinna przekraczać 100 kg., przyczem ogólna waga prochu nie może przekraczać 25 kg prochu ziarnistego lub 10 kg prochu bezdymnego.

(2) *Petardy* muszą być pakowane do zupełnie szczelnie zamykanych skrzynek, z desek futowanych, grubości przynajmniej 22 milimetry, spojenych wkrętkami drzewnymi i umieszczonych w drugiej skrzynce, również szczelnie zamkniętej, objętości nie większej jak 60 decymetrów sześciennych.

(3) *Petardy* muszą być dobrze przelożone skrawkami papieru, trocinami lub gipsem lub w inny sposób dobrze ułożone z osobna, aby się nie mogły stykać ze sobą lub ze ścianami skrzyń.

28

En ce qui concerne le 2°.

(1) *Les amorces non détonantes* doivent être emballées dans des récipients en bois (caisses) solides, étanches et bien fermés; sont en outre admissibles:

les fûts en bois, pour les amorces dénommées en a);

le sacs, pour les douilles vides dénommées en b);

les tonneaux en bois ou les tonneaux en carton résistants et imperméables, pour les amorces électriques sans leur détonateur dénommées en c).

(2) Il y a lieu d'observer ce qui suit avant de placer dans les récipients extérieurs les amorces énumérées en a):

1° *Les capsules* dont la matière explosive est à découvert doivent être solidement emballées, au nombre de 1000 au plus, les capsules dont la matière explosive est couverte, au nombre de 5000 au plus, dans des récipients en fer-blanc, des boîtes en carton rigides ou des caissettes en bois.

2° *Les pastilles fulminantes pour munitions* doivent être solidement emballées, au nombre de 1000 au plus, dans des boîtes en carton rigides. Les boîtes doivent avoir un couvercle à rebords et être bien ficelées. Chaque caisse doit contenir 10 boîtes au plus et être revêtue à l'intérieur soit d'une plaque de feutre d'un cm d'épaisseur, soit d'une garniture analogue.

(3) *Les amorces énumérées en c) et d)* doivent être emballées dans les récipients de façon qu'aucun déplacement ne puisse se produire.

(4) Chaque colis contenant des amorces dénommées en a), c) et d) ne doit pas peser plus de 100 kg.

29

En ce qui concerne le 3°.

(1) *Les coups de canon* doivent être solidement emballés dans l'emballage d'origine effectué par la fabrique, l'amorce étant protégée de manière à empêcher toute déperdition de la matière, dans des récipients en bois solides, étanches, fermant bien ou bien dans des tonneaux en carton résistants et imperméables.

Le poids brut d'un récipient ne doit pas dépasser 100 kg, et le poids total de poudre ne peut dépasser 25 ou 10 kg suivant qu'il s'agit de poudre en grains ou de poudre sans fumée.

(2) *Les pétards* doivent être emballés dans des caisses formées de planches d'au moins 22 mm d'épaisseur, bien jointives, assujetties par des vis à bois, complètement étanches et entourées d'une seconde caisse étanche. Celle-ci ne doit pas avoir un volume supérieur à 60 décimètres cubes.

(3) *Les pétards* doivent être solidement assujettis dans des déchets de papier, de la sciure de bois ou du plâtre, ou être bien rangés et isolés les uns des autres de telle manière qu'ils ne puissent entrer en contact les uns avec les autres ou avec les parois de la caisse.

(4) Każda sztuka przesyłkowa musi być zapatrzona w nalepkę według wzoru Nr. 2.

30

Do 4.

(1) *Naboje do broni palnej* muszą być szczelnie zapakowane w naczynia blaszane, drewniane lub z mocnej tektury tak, aby nie mogły się przesuwać. Naczynia te należy umieszczać szczelnie rzędami jedno obok drugiego i jedne nad drugimi w skrzyniach mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych. Miejsca wolne należy tak szczelnie wypełniać tekturą, papierem, pakułami, wełną drzewną lub włóknami drzewnymi, które muszą być suche i bez tłuszczu — aby naczynia nie mogły się w pace przesuwać.

(2) Waga brutto sztuki przesyłkowej nie może przekraczać 100 kg.

Do 5 A.

31 a) *Zapały* (z opóźnieniem lub bez).

(1) Powinny być pakowane po 100 sztuk najwięcej do mocnego naczynia blaszanego lub z tektury, tak, ażeby się nie mogły poruszać, nawet w razie silnego wstrząśnięcia.

Miejsca wolne u zapałów, powinny być całkowicie wypełnione suchą mąką z drzewa twardego, lub podobnym materiałem nie zawierającym piasku, o ile zapały nie są tak skonstruowane, ażeby proch nie mógł wydzielać się podczas przewozu (np. zapały z nakrywkami).

Dna i nakrywy od wewnątrz naczyń blaszanych, należy wyściełać filcem, sukniem, tekturą falowaną lub innym podobnym materiałem, ściany zaś wewnętrzne tekturą, tak, ażeby zapały nie mogły stykać się bezpośrednio z blachą.

Naczynia z tektury, powinny być nazewnątrz pokryte parafiną, cerezyną lub innym podobnym materiałem, czyniącym tekturę nieprzemakalną.

(2) Naczynia tak napełnione, powinny być szczelnie zamknięte; należy okleić je paskiem papieru dobrze przylegającym tak, ażeby pokrywa naciskała zawartość, nie dopuszczając do poruszania się zapałów. Naczynia blaszane należy pakować po pięć sztuk w mocny papier, lub w pudełko z tektury.

Paczki, lub pudełko, należy pakować do mocnej skrzyni drewnianej, o ścianach grubości co najmniej 20 mm, lub do mocnego naczynia blaszanego, nie pozostawiając, o ile możliwości, miejsc wolnych. Poszczególne paczkę lub pudełko każdej warstwy należy opasać wiązadłem, dla łatwiejszego wydobywania. Późne miejsca naczyń powinny być wysłane suchymi materiałami, jak papier, słoma, wełna drzewna lub włókna drzewne. Jeżeli naczynie jest drewniane, pokrywy należy przytwierdzić zapomocą śrub. Otwory do śrub, należy wykonać w pokrywie i w ścianach przed

(4) Chaque colis doit porter l'étiquette conforme au modèle n° 2.

30

En ce qui concerne le 4°.

(1) *Les cartouches pour armes à feu* doivent être parfaitement assujetties dans des récipients en fer-blanc, en bois ou en carton fort, de façon qu'aucun déplacement ne puisse se produire. Les récipients doivent être serrés les uns à côté des autres par rangées superposées dans des caisses en bois solides, étanches et bien fermées. Les espaces vides doivent être remplis de carton, de papier, d'étoupe, de fibres de bois ou de copeaux de bois — le tout exempt d'humidité et de matière grasse — de manière à éviter tout ballotement.

(2) Le poids brut d'un colis ne doit pas dépasser 100 kg.

En ce qui concerne le 5° A.

31 a) *Les détonateurs* (à retardement ou non).

(1) Ils doivent être emballés par 100 au plus dans un récipient résistant en fer-blanc ou en carton, de façon à empêcher tout déplacement des détonateurs, même en cas de secousse violente.

Les vides et les intervalles des détonateurs doivent être complètement remplis de farine de bois dur bien sèche ou d'une substance analogue exempte de sable, à moins que la constitution des détonateurs soit telle que la poudre fulminante ne puisse se détacher au cours du transport (détonateurs à opercule, par exemple).

Dans les boîtes en fer-blanc, le fond et le dessous des couvercles seront garnis de feutre, de drap, de carton ondulé ou d'une matière analogue et les parois intérieures seront garnies de carton, de façon à empêcher tout contact immédiat des détonateurs et du fer-blanc.

Les boîtes en carton doivent être enduites extérieurement de paraffine, de cérésine ou d'une substance analogue capable de rendre le carton imperméable.

(2) Les récipients ainsi remplis doivent être fermés d'une façon hermétique; on collera sur leur pourtour une bandelette de papier bien adhérente, de telle sorte que le couvercle presse sur le contenu et empêche le ballotement des détonateurs. Les boîtes de fer-blanc seront empaquetées par cinq dans du papier fort ou mises dans des boîtes en carton.

Les paquets ou les boîtes seront placés, autant que possible sans vides, dans une caisse résistante en bois dont les parois auront au moins 20 mm d'épaisseur ou dans un fort récipient en fer-blanc. Un paquet ou une boîte au moins de chaque lit sera entouré d'un lien qui permette un enlèvement aisé. Les vides des récipients doivent être bourrés de matières sèches telles que du papier, de la paille, des fibres de bois ou copeaux de bois. Si le récipient est en bois, le couvercle sera fixé au moyen de vis; les logements des vis dans le couvercle et les parois

napełnianiem naczynia. Naczynie blaszane powinno mieć mocne i szczelne zamknięcie, urządzone jednak w sposób umożliwiający łatwe i bezpieczne usunięcie nakrywy i ponowne jej zpowrotem umieszczenie.

(3) Naczynie, z pokrywą naciskającą zawartość w sposób uniemożliwiający wszelkie poruszenie się, należy umieścić, pokrywą u góry, w mocnej i nieprzepuszczalnej skrzyni drewnianej, zamykanej zapomocą śrub, o ścianach mających co najmniej 23 mm grubości. Pomiedzy naczyniem a skrzynią, musi być wolna przestrzeń co najmniej 3 cm. Przestrzeń tę, należy wypełnić suchymi materiałami jak opiółki drzewne, słoma, wełna drzewna lub wióry drzewne.

(4) Każda sztuka przesyłkowa musi być zaopatrzona w nalepki według wzoru Nr. 2 i wzoru Nr. 7.

Na każdą skrzynię należy nałożyć plombę, lub zaopatrzyć ją pieczęcią (odcisk, znak), umieszczoną na dwóch główkach śrub, znajdujących się w pokrywie, lub nalepką posiadającą markę fabryczną, naklejoną na pokrywie i ścianach.

(5) Ilość materiału wybuchowego, zawartego w każdej skrzyni, nie może mieć większego działania inicjującego niż 20 kg piorunianu rtęci.

Skrzynie, o wadze przekraczającej 25 kg, muszą być zaopatrzone w uchwyty lub listewki.

32. b) Zapalę, zaopatrzone w zapalniki elektryczne (z opóźnieniem lub bez) należy pakować po 100 sztuk najwyżej. Zapalę powinny być układane naprzemian, w jednym i drugim końcu paczki. Nie więcej jak 10 paczek należy łączyć i pakować w mocny papier, owijając sznurkiem; nie więcej zaś jak 5 takich nowych paczek należy pakować do mocnej skrzyni drewnianej, o ścianach co najmniej 23 mm grubości, lub do skrzyni blaszanej, w których należy je unieruchomić przez wysłanie suchymi materiałami jak papier, słoma, wełna drzewna lub wióry drzewne.

Co się tyczy mieszaniny masy wybuchowej, zamknięcia, nalepki i napisy zob. pod a) o zapalę; użycie skrzyni zewnętrznej do opakowania nie jest wymagane.

33. c) Zapalę zaopatrzone w lonty do prochu czarnego.

Lont należy zwinąć na obrączkę i mocno związać. Dziesięć obrączek należy połączyć w jedną rolę i opakować w mocny papier pakowy oraz owiązać. 10 najwięcej rol zapakować do skrzyni drewnianej, o ścianach co najmniej 12 mm grubości, wolne przestrzenie należy wypełnić papierem, słomą, wełną drzewną lub wiórami drzewnymi, tak, ażeby zawartość nie mogła się przesuwać. Najwyżej 10 takich skrzynek może być zapakowane do skrzyni zewnętrznej.

doivent être forés avant la remplissage. Si le récipient est en fer-blanc, on assurera une fermeture étanche et résistante, mais de façon qu'on puisse, facilement et sans danger, enlever le couvercle et le replacer dans les conditions primitives.

(3) Le récipient, dont le couvercle doit presser le contenu de manière à empêcher tout ballonnement, doit être placé, le couvercle en haut, dans une caisse en bois solide et étanche qui sera fermée au moyen de vis et dont les parois auront au moins 23 mm d'épaisseur. Il doit exister partout, entre le récipient et la caisse, un intervalle qui sera de 3 cm au moins. Cet intervalle sera bourré de matières sèches telles que sciure de bois, paille, fibres de bois ou copeaux.

(4) Chaque colis doit porter des étiquettes conformes au modèles n° 2 et au modèle n° 7.

Chaque caisse doit être plombée, ou pourvue d'un cachet (empreinte ou marque) appliqué sur deux têtes de vis du couvercle, ou d'une étiquette collée sur le couvercle et les parois et portant la marque de fabrique.

(5) La quantité d'explosif contenue dans chaque caisse ne doit pas avoir un effet initial supérieur à celui de 20 kg de fulminate de mercure.

Les caisses dont le poids brut dépasse 25 kg seront pourvues de poignées ou de tasseaux.

32. b) Les détonateurs pourvus d'amorces électriques (à retardement ou non) doivent être emballés par 100 au plus. Les détonateurs doivent être placés alternativement à l'un et à l'autre bout du paquet. Les paquets liés par 10 au plus seront enveloppés de papier fort et ficelés; cinq au plus de ces nouveaux paquets seront emballés dans une caisse résistante en bois, dont les parois auront au moins 23 mm d'épaisseur ou dans une caisse en fer-blanc, ou ils seront immobilisés par un bourrage de matières sèches, telles que du papier, de la paille, des fibres de bois ou des copeaux.

En ce qui concerne la charge en composition explosive, la fermeture, l'étiquette et l'inscription, voir ce qui est dit en a) pour les détonateurs; il n'est pas besoin d'avoir pour l'emballage une caisse extérieure.

33. c) Les détonateurs pourvus de mèches à poudre noire.

La mèche doit être enroulée en anneau et convenablement liée. Dix anneaux seront réunis en un rouleau qui sera enveloppé de papier d'emballage fort et ficelé. 10 rouleaux au plus seront emballés dans une caisse en bois, dont les parois auront 12 mm d'épaisseur au moins et dont les vides seront bourrés de papier, de paille, de fibres de bois ou de copeaux, de façon que le contenu ne puisse ballotter. 10 au plus de ces caisses seront placées à leur tour dans une caisse extérieure.

Co się tyczy mieszaniny masy wybuchowej, pakowania do skrzyni zewnętrznej, zamknięcia, nalepki i napisu zob. pod a) o zapalających.

- 34 d) Zapalające z opóźnieniem z lontami (naboje do sondowania zapomocą odgłosu) należy łączyć po 50 sztuk najwyżej w pierwotnym opakowaniu fabrycznym (mocne pudełka blaszane, mieszczące pięć warstw naboju po 10 sztuk, dokładnie unieruchomionych filcem wełnianym, układanym pomiędzy warstwy; pokrywa przymocowana do pudełka zapomocą taśmy izolacyjnej). 10 najwyżej takich fabrycznych pakunków należy ułożyć w mocnej skrzyni drewnianej.

Co się tyczy mieszaniny masy wybuchowej, pakowania do skrzyni zewnętrznej, nalepki i napisu zob. pod a) o zapalających.

Do 5 B.

- 35 Zapalające do sondowania, bomby do sondowania, pływające lub nie (zapalające zaopatrzone lontami i umieszczone w pochewkach blaszanych) należy łączyć po 10 sztuk najwyżej, w pierwotnym opakowaniu fabrycznym (mocne pudełka tekturowe lub blaszane, o zamknięciu płaskim w których mieszczą się sondy, oddzielnie owijane w papier impregnowany a potem w tekturę falowaną); pierwotne takie pakunki w ilościach nie więcej jak po 50 sztuk, należy umieszczać w mocnej, dobrze zamykanej skrzyni drewnianej.

Co się tyczy rodzaju i mieszaniny masy wybuchowej, zob. pod 5 A a) o zapalających.

B. Zaświadczenia. Listy przewozowe.

- 36 (1) Co do lontów detonujących, wymienionych pod 1 b, musi być w liście przewozowym podane zaświadczenie uznanego przez kolej żelazną wysyłającą chemika-rzeczoznawcy, że właściwość materiału wybuchowego odpowiada warunkom wymienionym pod 1 b, 1 b załącznika I do konwencji międzynarodowej. Zaświadczenie chemika nie jest wymagane, o ile dołączono do listu przewozowego w tymże celu specjalne zaświadczenie właściwej władzy, na które się w tym liście należy powołać.
- 37 (2) List przewozowy na zapalające słabe, wymienione pod 2, powinien zawierać oświadczenie, podpisane przez nadawcę, o następującem brzmieniu:
Podpisany zaświadcza, że przesyłka, wymieniona w niniejszym liście przewozowym, odpowiada pod względem właściwości i opakowania przepisom, zawartym w klasie I b, załącznika I do konwencji międzynarodowej co do zapalających słabych.
- 38 (3) Co do materiałów wymienionych pod 3, nadawca obowiązany jest zaświadczyć w liście przewozowym, że przesyłka zapakowana jest

En ce qui concerne la charge en composition explosive, l'emballage dans la caisse extérieure, le fermeture, l'étiquette et l'inscription, voir ce qui est dit en a) pour les détonateurs.

- 34 d) Les détonateurs à retardement avec amorces (cartouches de sondage par l'écho) doivent être réunis par 50 pièces au plus dans l'emballage adopté par la fabrique d'origine (fortes boîtes en fer-blanc dans lesquelles les cartouches seront disposées en cinq couches de 10 pièces, et soigneusement immobilisées par du feutre de laine interposé entre les couches; le couvercle sera assujéti à la boîte par un ruban isolant). 10 de ces emballages au plus seront soigneusement contenus dans une caisse solide en bois.

Pour ce qui concerne la charge en composition explosive, l'emballage dans la caisse extérieure, la fermeture, l'étiquette et l'inscription, voir ce qui est dit en a) pour les détonateurs.

En ce qui concerne le 5° B.

- 35 Les détonateurs de sondage, les bombes de sondage flottantes ou non (détonateurs pourvus d'amorces et insérés dans des étuis en fer-blanc) doivent être réunis par 10 pièces au plus dans l'emballage adopté par la fabrique d'origine (boîtes solides en carton ou en fer-blanc, à fermeture collée, dans lesquelles les engins seront entourés séparément de papier imprégné puis d'une enveloppe en carton ondulé); ces emballages d'origine seront bien immobilisés par 50 au plus dans une caisse solide en bois soigneusement fermée.

Pour la nature et la charge de la composition explosive, voir ce qui est dit en 5° A a) pour les détonateurs.

B. Attestations. Lettres de voiture.

- 36 (1) Pour les cordons detonants dénommés sous 1° b, la lettre de voiture doit porter une attestation d'un expert-chimiste agréé par le chemin de fer expéditeur, certifiant que la nature de l'explosif est conforme aux conditions énoncées dans la classe Ib, 1° b de l'Annexe I à la Convention internationale. L'attestation de l'expert n'est pas nécessaire si une déclaration spéciale d'une autorité compétente est jointe, aux mêmes fins, à la lettre de voiture, qui devra en faire mention.
- 37 (2) Pour les amorces non detonantes dénommées sous 2°, la lettre de voiture doit porter une attestation signée de l'expéditeur, qui doit être ainsi conçue:
Le soussigné certifie que l'envoi mentionné dans cette lettre de voiture est conforme, en ce qui concerne la nature et l'emballage, aux dispositions édictées dans la classe I b de l'Annexe I à la Convention internationale pour les amorces non detonantes.
- 38 (3) En ce qui concerne les matières dénommées sous 3°, l'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture que l'envoi est emballé confor-

według przepisów zawartych w I b załącznika I do konwencji międzynarodowej.

- 39 (4) List przewozowy na *naboje do ręcznej broni palnej, wymienione pod 4, zapalę palne i spłonki do sondowania, wymienione pod 5 A i 5 B*, powinien zawierać oświadczenie, podpisane przez nadawcę, o brzmieniu następującem:

Podpisany zaświadcza, że przesyłka, wymieniona w niniejszym liście przewozowym, odpowiada pod względem właściwości i opakowania przepisom, zawartym w klasie I b załącznika I do konwencji międzynarodowej co do naboju do ręcznej broni palnej — lub co do zapalów palnych.

- 40 (5) Oddzielne przepisy ustawowe umawiających się Państw, przez których obszar przewóz ma nastąpić, postanawiają, czy i jakie inne jeszcze zaświadczenia są wymagane.
- 41 (6) W listach przewozowych na *zapalę palne i na spłonki do sondowania (5 A i 5 B)* nadawca powinien zaświadczyć, że przedmioty te zostały przyjęte do przewozu przez właściwą władzę.

C. Środki przewozowe.

- 42 *Amunicja wszelkiego rodzaju* musi być przewożona w wagonach krytych.

D. Ładowanie.

- 43 *Materiały wymienione pod 3 i 5 A* nie wolno ładować do jednego wagonu, razem z materiałami wybuchowymi (klasa I a), amunicją (klasa I b) wymienionymi pod 2, 4 i 5 B, oraz z materiałami klasy II i III a.

E. Przewóz.

- 44 *Materiałów, wymienionych pod 3 i 5 A*, nie wolno przewozić jako przesyłek pośpiesznych.

I c. Materiały zapalające, ogień sztuczny i t. p.

- 45 Do przewozu są dopuszczone tylko niżej wymienione przedmioty tego rodzaju na następujących warunkach ogólnych:

Masa wybuchowa tych przedmiotów, powinna mieć takie własności i być tak rozmieszczona i podzielona, aby wskutek tarcia, wstrząsu, uderzenia albo zapalenia się opakowanych przedmiotów, nie nastąpił wybuch całej zawartości przesyłanej sztuki.

Do tych przedmiotów stosuje się pozatem następujące warunki:

a) nie dopuszcza się białego lub żółtego fosforu, z wyjątkiem stosowania go do *wstążek zapalnych i wstążek zapalnych parafinowych* dla lamp bezpieczeństwa;

b) zastosowana masa musi być stała, to znaczy, że przy przechowywaniu w ciągu 4-ch tygodni w temperaturze 50° C, nie powinna ulec

mément aux prescriptions édictées sous I b de l'Annexe I à la Convention internationale.

- 39 (4) En ce qui concerne les *cartouches pour armes à feu portatives dénommées sous 4°, les amorces détonantes* et les *capsules à sondage dénommées sous 5° A et 5° B*, la lettre de voiture doit porter une attestation, signée de l'expéditeur, qui doit être ainsi conçue:

Le soussigné certifie que l'envoi mentionné dans cette lettre de voiture est conforme, en ce qui concerne la nature et l'emballage, aux dispositions édictées dans la classe I b de l'Annexe I à la Convention internationale à l'égard des cartouches pour armes à feu portatives — ou à l'égard des amorces détonantes —.

- 40 (5) Les prescriptions légales particulières aux Etats contractants sur le territoire desquels doit être acheminé le transport déterminent les autres attestations qui pourraient encore être nécessaires.
- 41 (6) Dans les lettres de voiture afférentes aux *amorces détonantes et aux capsules à sondage (5° A et 5° B)*, l'expéditeur doit certifier que ces objets ont été admis au transport par l'autorité compétente.

C. Matériel de transport.

- 42 Les *munitions de toute nature* doivent être transportées dans des wagons à marchandises couverts.

D. Chargement.

- 43 Les *matières dénommées sous 3° et 5° A* ne doivent pas être chargées dans un même wagon avec des explosifs (classe I a), des munitions (classe I b) dénommées sous 2°, 4° et 5° B, ni avec des matières des classes II et III a.

E. Mode de transport.

- 44 Le transport en grande vitesse des *matières énumérées sous 3° et 5° A* est interdit.

I. c. Inflammateurs, pièces d'artifice etc.

- 45 Ne sont admis au transport parmi les produits de cette catégorie énumérés ci-après que ceux répondant aux conditions générales suivantes:

La charge explosive de ces objets doit être constituée, aménagée et répartie de telle manière que la friction, les trépidations, la percussion ou l'inflammation des objets emballés ne puissent provoquer une explosion de tout le contenu des colis.

Ces objets sont en outre soumis aux conditions suivantes:

a) sauf pour les *bandes d'amorces* et les *bandes d'amorces paraffinées* pour lampes de sûreté, l'utilisation du phosphore blanc ou jaune n'est pas admise;

b) la composition utilisée doit être stable, c'est-à-dire qu'après avoir été emmagasinée durant 4 semaines à une température de 50° C,

żadnym zmianom, wskazującym na niedostateczną stałość.

Wytwórca winien jest stale upewniać się powtórными próbami o należywym stanie masy wybuchowej.

46 1. Materiały zapalające:

a) Zapalki zwyczajne i inne materiały zapalające się przez potarcie.

b) Wstążki zapalne i wstążki zapalne parafinowe dla lamp bezpieczeństwa, zawierające masę wybuchową z chloranu potasu lub saletry, z nieznacznymi ilościami fosforu, siarczku antymonu, siarki, cukru mlecznego, ultramaryny, materiałów lepiących (dekstryny, gumy) lub podobnych materiałów. 1000 takich przedmiotów może razem zawierać najwyżej 7,5 gr.

Co do wstążek zapalnych, zob. pod 2 e) — cyfra marginesowa 47 —.

c) Lonty z prochu czarnego (lonty, składające się z cienkiego i gęstego węża z rdzeniem z prochu czarnego o nieznaczonej średnicy).

Co do innego rodzaju lontów zob. klasę I b, 1 — cyfra marginesowa 22 —.

d) Nici zapalne, do prędkiego zapalania ogni sztucznych i t. p. Nici zapalne winny posiadać taką samą stałość, jak nitroceluloza (klasa I a).

e) Zapalniki do lontów (zakryte z obydwu końców cienkie papierowe lub tekturowe rurki, napełnione małą ilością masy zapalnej ze związków zawierających tlen — chloranów, azotanów — i związków organicznych lub też nitrozwiazków aromatycznych), również t. zw. kapsle termitowe z pastylkami zapalnymi.

f) Bezpieczniki do lontów (mocne papierowe lub tekturowe rurki, składające się z kapiszonu z otworem i przepuszczonego przezeń drutu, służącego do tarcia lub wyrwania, lub inne podobnej konstrukcji przedmioty),

g) Zapalniki elektryczne bez spłonek wybuchowych.

47 2. Przedmioty i zabawki pirotechniczne; listki zapalne i wstążki zapalne; przedmioty piorunujące.

a) Przedmioty pirotechniczne salonowe (cylindry Bosko, bomby z konfetti, owoce kotyljonowe i inne podobne przedmioty, zawierające nieznaczny ładunek bawełny strzelniczej kolodjonowej, nie większy w poszczególnym przedmiocie niż 1 gr niezbędnej dla wyrzucenia nieszkodliwego naboju, jako to: kul z waty, konfetti i t. p.);

b) Zabawki piorunujące.

α) Cukierki strzelające, karty kwiatowe, listki z papieru kolodjonowego i podobne przedmioty, zawierające niezyczną ilość papieru kolodjonowego lub małe punkciki piorunianu srebra.

β) Groch wybuchowy, granaty piorunujące i inne podobne artykuły z piorunianem srebra, o zawartości nie więcej nad 1 gr piorunianu srebra na 1000 sztuk tych przedmiotów.

elle ne doit pas accuser d'altération qui serait due à une stabilité insuffisante.

Le fabricant est tenu de se rendre compte constamment, par des épreuves répétées, du parfait état de la composition explosive.

46 1° Les inflammateurs:

a) Les allumettes ordinaires et autres inflammateurs à friction.

b) Les bandes d'amorces et les bandes d'amorces paraffinées pour lampes de sûreté, renfermant un explosif composé de chlorate de potasse ou de salpêtre, de petites quantités de phosphore, de sulfure d'antimoine, de soufre, de sucre de lait, d'outremer, d'agglutinant (dextrine, gomme) ou de matières similaires. On ne peut employer que 7,5 gr au maximum d'explosif pour 1000 amorces.

En ce qui concerne les rubans d'amorces, voir sous 2° e) — chiffre marginal 47 —.

c) Les mèches à poudre noire (mèches qui consistent en un cordeau mince et étanche avec une âme de poudre noire de faible section).

En ce qui concerne les autres mèches, voir classe I b, 1° — chiffre marginal 22 —.

d) Le fil pyroxylé destiné à l'allumage rapide des feux d'artifice, etc. Le fil pyroxylé doit avoir la même stabilité que la nitrocellulose (classe I a).

e) Les lances d'allumage (tubes minces en papier ou en carton, fermés aux deux bouts et contenant soit une petite quantité de composition fusante constituée de matières oxygénées — chlorate, nitrate, — et de matières organiques, soit des composés nitrés aromatiques) et les capsules à thermitite avec des pastilles fulminantes.

f) Les allumeurs de sûreté pour mèches (douilles en papier fort ou en carton, contenant une amorce trouée, traversée par un fil destiné à produire une friction ou un arrachement, ou engins de constitution analogue).

g) Les amorces électriques sans détonateurs.

47 2° Les articles et jouets pyrotechniques; les amorces et les rubans d'amorces, les articles détonants.

a) Les articles pyrotechniques de salon (cylindres Bosco, bombes de confetti, fruits pour cotillons et articles similaires, renfermant une faible charge de 1 gr au plus de fulmi-coton à collodion par objet, destinée à chasser une bourre inoffensive, telle que balles d'ouate, confetti, etc).

b) Les jouets fulminants.

α) Les bonbons fulminants, cartes de fleurs, lamelles de papier-collodion et autres articles similaires renfermant des quantités très minimes de papier-collodion ou d'argent fulminant.

β) Les pois fulminants, grenades fulminantes et articles similaires contenant du fulminate d'argent; ils ne doivent pas contenir plus de 1 gr de fulminate d'argent pour 1000 pièces.

c) *Laseczki pirotechniczne* (zapałki bengalskie, zawierające najwyżej 20 gr masy palnej i wybuchowej na jedno pudełko, mieszczące 20 do 24 zapałek, zapałki z deszczem złocistym, zapałki z deszczem kwiecistym i t. p.).

d) *Świece cudowne* z masą, składającą się z saletry barowej, opisek żelaznych, blaszek aluminiowych i materiałów klejących; świece takie nie powinny mieć główki zapalnej).

e) *Listki zapalne (amorces) do zabawek dzieciennych i wstążki zapalne*, zawierające masę piorunującą z chloranu potasowego lub saletry, z nieznaczną ilością czerwonego fosforu, siarczku antymonu, siarki, cukru mlecznego, ultramaryny, kredy, materiałów lepiących (dekstryny, gumy) lub z innych podobnych materiałów, o zawartości ogólnej nie więcej, jak 7,5 gr masy piorunującej na 1000 takich przedmiotów.

Co do wstążek zapalnych dla lamp bezpieczeństwa, zob. pod 1 b — cyfra marginesowa 46 —.

f) *Przedmioty piorunujące*, według wzoru i opakowania, dopuszczonego przez właściwe władze nadzorcze kraju wysyłającego:

α) *korki piorunujące z masą wybuchową z chloranu i fosforu* (chloran potasu, czerwony fosfor, kreda, materiały klejące); waga masy wybuchowej, zawartej w 1000 korkach, nie może przekraczać 60 gr. Przestrzeń pomiędzy powierzchnią masy wybuchowej, a otworem zagłębienia w korku powinna wynosić około 5 mm. Przy użyciu korka naturalnego, należy masę wybuchową umieścić pomiędzy dwoma arkuszami papieru, lub w mieszczce tekturowej, w sposób uniemożliwiający jej poruszanie się lub wypadnięcie. Jeżeli korki sporządzone są z masy korkowej, wtedy należy bezpośrednio wprowadzić materiał wybuchowy do zagłębienia.

β) *Krążki piorunujące z masą wybuchową z fosforu i chloranu* (chloran potasu, czerwony fosfor, kreda, materiały klejące), stanowiące krążek tekturowy grubości 2 mm, na którym umieszczone jest kółko z zagłębieniem, mieszczącym masę wybuchową, przykryte kawałkiem papieru. Waga masy wybuchowej, zawartej w 1000 krążkach, nie może przekraczać 45 gr.

γ) *Korki piorunujące z masą z piorunianu lub podobną piorunującą masą*, wprasowaną w papierowe kapiszony, umocowane w zagłębieniu korków. Waga masy wybuchowej, zawartej w 1000 korkach, nie może przekraczać 60 gr.

δ) *Kapiszony tekturowe* (amunicja lilliputowa) z wprasowaną masą piorunianu lub podobną masą piorunującą. Waga masy wybuchowej, zawartej w 1000 kapiszonach tekturowych, nie może przekraczać 25 gr.

ε) *Kapiszony tekturowe* (amunicja lilliputowa) z masą wybuchową z chloranu i fosforu (chloran potasu, czerwony fosfor, kreda i materiały klejące). Waga masy wybuchowej, za-

c) *Les allumettes pyrotechniques* (allumettes bengale, contenant 20 gr au plus de composition d'allumage et de composition fusante par boîte de 20 à 24 allumettes, allumettes pluie d'or, allumettes pluie de fleurs, etc.).

d) *Les cierges merveilleux*, garnis d'une composition formée de nitrate de baryte, limaille de fer, paillettes d'aluminium et corps agglutinants; les cierges n'auront pas de tête d'allumage.

e) *Les amorces pour jouets d'enfants* et les *rubans d'amorces*, contenant une composition fulminante formée de chlorate ou nitrate de potasse, de petites quantités de phosphore rouge, de sulfure d'antimoine, de soufre, de sucre de lait, d'outremer, de craie, d'agglutinants (dextrine, gomme) ou de matières similaires. On ne peut employer que 7,5 gr au maximum d'explosif pour 1000 amorces.

En ce qui concerne les bandes d'amorces pour les lampes de sûreté, voir sous 1° b — chiffre marginal 46 —.

f) *Les articles détonants* dont le modèle et le mode d'emballage ont été approuvés par l'autorité compétente du pays expéditeur:

α) *les bouchons détonants chargés d'une composition explosive à base de chlorates et de phosphore* (chlorate de potassium, phosphore rouge, craie, agglutinant); le poids de la matière explosive contenue dans 1000 bouchons ne pourra dépasser 60 gr. La distance entre la surface de la charge explosive et l'orifice de la cavité du bouchon doit être d'environ 5 mm. Si l'on emploie du liège naturel, la composition explosive sera fixée entre deux feuilles de papier, ou dans un godet de carton, de façon à ne pouvoir se détacher et sortir. Si les bouchons sont en liège aggloméré, la composition sera insérée directement dans la cavité.

β) *les pétards ronds chargés d'une composition explosive à base de phosphore et de chlorate* (chlorate de potasse, phosphore rouge, craie, agglutinant) formés d'un disque en carton de 2 mm d'épaisseur sur lequel est appliquée une rondelle dont le creux contient la charge explosive comprimée et est recouvert par une petite feuille de papier. Le poids de la matière explosive contenue dans 1000 pétards ne pourra dépasser 45 gr.

γ) *les bouchons détonants, chargés d'une composition au fulminate ou d'une composition analogue*, laquelle est pressée dans des amorces en carton enfoncées dans la cavité des bouchons. La charge de 1000 bouchons détonants ne doit pas peser plus de 60 gr.

δ) *les amorces en carton* (munitions lilliput) contenant une charge comprimée de fulminate ou d'une composition analogue. Le poids de la matière explosive contenue dans 1000 amorces en carton ne pourra dépasser 25 gr.

ε) *les amorces en carton* (munition lilliput) chargées d'une composition à base de phosphore et de chlorate (chlorate de potasse, phosphore rouge, craie et agglutinant). La charge explosive

wartej w 1000 kapiszonach tekturowych, nie może przekraczać 25 gr.

48 3. *Ognie sztuczne.*

a) *Bomby i garnki ogniste* t. j. naboje strzelane z moździerzy¹⁾ o wadze najwyższej 3,5 kg, łącznie z ładunkiem miotającym (waga brutto 5 kg).

Bomby pożarowe, rakiety, świece rzymskie, fontanny, koła ogniste i t. p., masa wypełniająca w jednym przedmiocie nie może przekraczać 500 gr.

b) *Małe huk armatnie*, składające się z papierowej klejem powleczonej rurki, owiniętej sznurkiem, z ładunkiem najwyższej 75 gr prochu ziarnistego i *huki karabinowe* [petardy²⁾], składające się z zamkniętej z obydwu stron rurki papierowej z ładunkiem 20 gr prochu ziarnistego, — obydwą zaopatrzone w lonty, których koniec zewnętrzny jest przykryty, jako też *inne podobne przedmioty, służące do wytwarzania silnego huku.*

Co do dużych huków armatnich (ogni sztucznych sygnałowych), zob. klasę I b, pod 3 — cyfra marginesowa 24 —.

c) *Ognie sztuczne drobne* (żabki, szmermele, deszcz złocisty, deszcz srebrzysty i t. p.), z zawartością czarnego prochu ziarnistego najwyższej 1000 gr w 144 sztukach. Wulkany, komety ręczne i t. p. z zawartością czarnego prochu ziarnistego 30 gr w poszczególnym przedmiocie.

d) *Ognie bengalskie*³⁾, (pochodnie bengalskie, ognie, płomienie i t. p. bez zapalnika).

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

49 (1) Do opakowania należy używać mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych skrzyń drewnianych.

Do przedmiotów, wymienionych pod 1 a), można używać także skrzynki z dobrej i mocno sklezionej tektury, co najmniej 2 mm grubej, jak również naczynia blaszane.

Do przedmiotów, wymienionych pod 1 c), mogą być też używane szczelne, nieprzemakalne mocne beczki tekturowe.

Skrzynie z temi przedmiotami muszą być całkowicie wyłożone dobrym, trwałym papierem, zamiast papieru można używać do wykładania arkuszy cynkowych.

Skrzynie do przedmiotów wymienionych pod 1 d) i 1 e) i dla zapalek bengalskich, wymienio-

¹⁾ Ognie sztuczne zawierają jako ładunek miotający — proch czarny ziarnisty; jako ładunek wyrzucający — proch mielony, również z dodaniem prochu wybuchowego, saetry, siarki lub węgla, albo opilek, czy też blaszek metalowych; — jako masę dla gwiazdek lub kul świetlnych — rozmaite mieszaniny, zależnie od barwy, które mogą również zawierać chlorany. Masa wybuchowa w ogniach sztucznych nie powinna zawierać chloranu.

²⁾ Co do petard kolejowych, zob. klasę I b, pod 3.

³⁾ Nie są dopuszczone do przewozu mieszane magnezjowe proszki wybuchające, które wskutek połączenia łatwopalnych i wydzielających tlen składników mogłyby spowodować wybuch.

contenue dans 1000 amorces en carton ne peut dépasser 25 gr.

48 3° *Les pièces d'artifice.*

a) *Les bombes et les pots à feu*, c'est-à-dire des pièces¹⁾ lancées au mortier, du poids total de 3,5 kg, y compris la charge propulsive (poids brut 5 kg).

Les bombes incendiaires, les fusées, les chandelles romaines, les fontaines, les roues et les pièces similaires, pesant 500 gr au plus par pièce.

b) *Les petits coups de canon*, consistant en cartouches de papier enveloppées de ficelle et enduites de colle et contenant au plus 75 gr de poudre en grains, et les *coups de fusil* [petards²⁾] contenant au plus 20 gr de poudre en grains, constitués d'une enveloppe cylindrique en papier fermée aux deux bouts, tous pourvus de mèches dont le bout extérieur doit être couvert, et les *autres pièces destinées à produire une forte détonation.*

En ce qui concerne les gros coups de canon (pièces d'artifice pour signaux), voir classe I b, sous 3° — chiffre marginal 24 —.

c) *Les petites pièces d'artifice* (crapauds, serpenteaux, pluies d'or, pluies d'argent, etc.) contenant au maximum 1000 gr de poudre noire en grains par 144 pièces. Volcans, comètes à la main, etc., contenant au maximum 30 gr de poudre noire en grains par pièce.

d) *Les feux de Bengale*³⁾ (torches de bengale, lumières, flammes, etc.), sans amorce.

Conditions de transport.

A. Emballage.

49 (1) L'emballage doit être fait dans des caisses en bois solides, étanches et bien fermées.

Pour les objets dénommés sous 1° a) l'on peut aussi employer des boîtes en carton de bonne qualité, fortement collées, de 2 mm d'épaisseur, ainsi que des récipients en fer-blanc.

Pour les objets dénommés sous 1° c) l'on peut également utiliser de forts tonneaux étanches en carton.

Les caisses destinées à ces objets doivent être entièrement tapissées de bon papier résistant; le papier peut aussi être remplacé par une garniture intérieure en zinc mince.

Les caisses destinées aux objets dénommés sous 1° d) et 1° e) et aux allumettes feux de ben-

¹⁾ Les pièces d'artifice contiennent comme charge propulsive de la poudre noire en grains; — comme charge d'éclatement, du pulvérin, pouvant être additionné de poudre de mine, de salpêtre, soufre ou charbon ou copeaux ou paillettes métalliques; — comme composition d'étoiles ou de boules éclairantes, des mélanges variables suivant la couleur mais pouvant aussi contenir du chlorate; — les compositions détonantes des pièces d'artifice ne doivent pas contenir du chlorate.

²⁾ Pour les pétards de chemins de fer, voir classe I b, sous 3°.

³⁾ Les poudres-éclair de magnésium susceptibles de faire explosion grâce à la réunion d'éléments combustibles et d'éléments dégagant de l'oxygène ne sont pas admises au transport.

nych pod 2 c), mogą być również wyłożone wewnątrz dobrym, trwałym papierem lub papierem smołowanym, jak też blachą cynkową lub żelazną pokrytą ołowiem.

Przy przedmiotach, wymienionych pod 1 b), 2 a), 2 b) β , 2 e), 2 f) i 3, skrzynie muszą być sporządzone z desek fługowanych, co najmniej 18 mm grubości, kanty skrzyń winny być połączone na tak zw. jaskółcze ogony lub zapomocą nakładek; wewnątrz muszą być całkowicie wyłożone dobrym, trwałym papierem; zamiast papieru można użyć do wykładania cienkich arkuszy cynkowych. Przy przedmiotach, wymienionych pod 2, pokrywy skrzyń winny być przymocowane śrubami.

(2) Przedmioty, niżej wymienione, należy przed umieszczeniem w skrzyni, dobrze opakować w sposób następujący:

50 a) przedmioty, wymienione pod 1 a), 2 a), i 2 b) α : w mocny papier pakowy lub trwałe pudełko. W jednym pudełku tekturowym może znajdować się najwyżej 1200 pudełek zapalek.

51 b) Przedmioty, wymienione pod 1 b): wstążki zapalne i wstążki zapalne parafinowane dla lamp bezpieczeństwa, albo tak, jak wskazane pod h), albo w okrągłe puszki blaszane lub w mocne, okrągłe puszki tekturowe ze szczelnie nakładanymi na obu końcach denkami. Każda puszką może zawierać najwyżej 12 zwojów wstążki z 50 kapslami w każdym. Puszki należy łączyć przez zawinięcie w papier w mocne paczki, po 30 puszek najwyżej w każdej. Zwoje wstążek zapalnych należy przekładać krążkami tekturowymi, dokładnie do puszki dopasowanymi.

52 c) Przedmioty, wymienione pod 1 d): nici zapalne w kawałkach o długości najwyżej 20 m winny być nawinięte jedną warstwą na paski papieru, złożone pięciokrotnie. Każda składka winna być przełożona paskiem papieru, występującym ponad obydwie zewnętrzne strony co najmniej o 1 cm. Takie pakunki muszą być oddzielnie zawinięte w papier i mocno zawiązane. Po 10 takich pakunków łączy się przez podwójne zawinięcie w mocny papier w paczkę, zawiązaną sznurkiem nakrzyż i umieszcza się w skrzynkę drewnianą z desek o grubości co najmniej 10 mm w ten sposób, aby pomiędzy paczkami i ścianami skrzynki pozostawała ze wszystkich stron wolna, co najmniej 6 mm przestrzeń, ściśle wypełniona mączką drzewną¹⁾. Jedna sztuka przesyłkowa może zawierać najwyżej 30 takich skrzynek.

53 d) Przedmioty, wymienione pod 1 e): wogóle po 25 sztuk do szczelnej puszki z białej blachy lub tekturowej, kapsle termitowe jed-

gale, dénommées sous 2° c), peuvent être garnies intérieurement de papier fort de bonne qualité, de papier bitumé, d'une feuille de zinc ou de tôle plombée.

Pour les objets dénommés sous 1° b), 2° a), 2° b) β , 2° e), 2° f) et 3°, les caisses seront en planches dressées et bien jointives d'au moins 18 mm d'épaisseur; leurs arêtes seront assemblées à queue d'aronde ou au moyen de couvre-joints; l'intérieur sera entièrement tapissé de bon papier résistant; le papier peut aussi être remplacé par une garniture intérieure en zinc mince. Pour les objets dénommés sous 2°, les couvercles des caisses doivent être assujettis au moyen de vis.

(2) Les articles ci-dessous énumérés doivent, avant d'être rangés dans les récipients, être solidement emballés comme suit:

50 a) Ceux des 1° a), 2° a) et 2° b) α :

dans du papier d'emballage fort ou dans des boîtes solides. Une boîte en carton ne doit pas contenir plus de 1200 boîtes remplies d'allumettes.

51 b) Ceux du 1° b):

les bandes d'amorces et les bandes d'amorces paraffinées pour lampes de sûreté, soit comme il est dit sous h), soit dans des boîtes cylindriques en fer-blanc, soit dans des boîtes cylindriques résistantes en carton, munies à leurs deux bouts de couvercles s'ajustant hermétiquement. Chaque cylindre contiendra au plus 12 bandes enroulées, de 50 amorces chacune. 30 au plus de ces boîtes seront réunies en un paquet bien conditionné à l'aide d'une enveloppe de papier. Les bandes d'amorces enroulées seront séparées par des disques en carton s'adaptant exactement à la boîte.

52 c) Ceux du 1° d):

le fil pyroxylé sera enroulé par longueurs de 20 m, au plus, et en une seule couche autour de bandes de carton repliées cinq fois sur elles-mêmes. Dans chaque pli on insérera une bandelette de carton faisant saillie de 1 cm au moins des deux côtés. Les enroulements seront enveloppés séparément de papier d'emballage et bien ficelés; ils seront empaquetés ensuite par 10 dans un double enroulement de papier d'emballage fort; le paquet sera ficelé en croix, et placé dans une caissette en bois dont les parois auront au moins 10 mm d'épaisseur; entre les paquets et les parois de la caissette, il y aura partout un intervalle de 6 cm au moins qui sera rempli de farine¹⁾ de bois bien tassée. Un seul colis ne peut contenir plus de 30 caissettes.

53 d) Ceux du 1° e):

par 25 pièces dans des boîtes étanches en fer-blanc ou en carton, toutefois les capsules de ther-

¹⁾ Mączkę drzewną (której nie należy utożsamiać z trocinami a tembardziej z wiórkami drzewnymi) otrzymuje się przez zmielenie drzewa. Mączka z drzewa miękkiego w dotknięciu jest miękka i jednolita i posiada właściwość skupiania się pod naciskiem.

¹⁾ La farine de bois (qu'il ne faut pas confondre avec la sciure de bois et encore moins avec des copeaux) s'obtient par la mouture du bois. La farine de bois tendre est fine et homogène au toucher, et a une consistance telle qu'elle s'agglomère par la pression.

nak po 50 lub 100 sztuk do szczelnego pudełka tekturowego. Takie paczki (puszki lub pudełka) należy umieszczać w skrzyni, w odległości jedna od drugiej co najmniej 1 cm, wolne miejsca muszą być szczelnie wypełnione mączką drzewną¹⁾ mocno ubita. Do wnętrza jednej skrzyni nie wolno pakować więcej niż 40 paczek.

Paczki te muszą być tak rozmieszczone, aby tworzyły dwie grupy po 20 paczek, oddzielone w sposób należyty warstwą mączki drzewnej¹⁾ dobrze ubitej, grubości co najmniej 3 cm.

- 54 e) Przedmioty wymienione pod 2 b) β:
w skrzyni drewniane lub w mocne, owinięte w papier pudełka tekturowe, przyczem każda taka skrzynia lub pudełko, może zawierać najwyżej 1000 sztuk; do umocowania należy używać trocin.
- 55 f) Przedmioty wymienione pod 2 c):
w pudełkach, połączone następnie w paczki po 10 do 12 pudełek, w jednym owinięciu z papieru.
- 56 g) Przedmioty wymienione pod 2 d):
w pudełkach, połączone następnie w paczki po 10 do 12 pudełek, w owinięciu z papieru lub torebce papierowej. Torebki muszą być zamknięte przez zagięcie otwartej strony. Pudełka albo torebki łączy się przez owinięcie mocnym papierem w mocne paczki, które nie powinny zawierać więcej niż 1 gros *świec cudownych*.
- 57 h) Przedmioty wymienione pod 2 e):
listki zapalne do zabawek dziecińczych i wstążki zapalne, w mocne pudełka tekturowe, z których każde może zawierać najwyżej 100 kapsli zapalnych po 5 mg masy piorunującej. 7,5 mg masy piorunującej dopuszcza się tylko przy zawartości pudełka najwyżej 50 kapsli. 12 pudełek z listkami zapalnymi lub wstążkami zapalnymi łączy się w jedną rolkę, 12 zaś rolek przez owinięcie w mocny papier — w jedną mocną paczkę.
- 58 i) Przedmioty wymienione pod 2 f):
α) *Korki piorunujące z masą wybuchową z chloranu i fosforu* powinny być pakowane najwyżej 50 sztuk w jednym pudełku tekturowym z nakładaną pokrywką. Same korki muszą być przyklejone do dna pudełka, lub w inny niemniej trwały sposób umocowane. Wolne miejsca winny być szczelnie wypełnione suchą mączką drzewną¹⁾ lub mączką z korka. Na mączkę tę nakłada się odpowiednią warstwę waty lub inne-

mite par 50 ou 100 pièces dans des paquets étanches en carton.

Ces emballages intérieures (boîtes ou paquets) seront disposés, dans la caisse, à des intervalles de 1 cm au moins, qui seront bien rembourrés avec de la farine de bois¹⁾ fortement pressée. Une caisse ne pourra contenir plus de 40 emballages intérieurs.

Ceux-ci devront être distribués de façon à être groupés par 20 et les deux groupes seront séparés l'un de l'autre d'une façon convenable par une couche de 3 cm au moins de farine de bois¹⁾ bien tassée.

- 54 e) Ceux du 2° b) β:
dans des caissettes en bois ou dans de fortes boîtes en carton, entourées de papier, dont chacune ne doit pas renfermer plus de 1000 pièces; elles doivent être immobilisées au moyen de sciure de bois;
- 55 f) Ceux du 2° c):
dans des boîtes, réunies ensuite par paquets de 10 à 12 boîtes, enveloppées de papier,
- 56 g) Ceux du 2° d):
dans des boîtes, réunies ensuite par paquets de 10 à 12 boîtes, enveloppés de papier ou emballés dans un sachet en papier. Les sachets doivent être fermés en pliant le bout ouvert. Les boîtes ou les sachets doivent être réunis au moyen d'une enveloppe de papier résistant en des paquets solides qui ne doivent pas contenir plus d'une grosse de *cierges merveilleux*.
- 57 h) Ceux du 2° e):
les amorces pour jouets d'enfants et les rubans d'amorces, dans de fortes boîtes en carton dont chacune ne doit pas renfermer plus de 100 amorces chargé de 5 mg de fulminate. Une charge de 7,5 mg de fulminate n'est admise qu'à la condition que la boîte ne renferme pas plus de 50 amorces. Ces boîtes d'amorces ou de rubans d'amorces seront réunies au nombre de 12 en un rouleau, et 12 rouleaux seront liés en un paquet solide, enveloppé de papier d'emballage.
- 58 i) Ceux du 2° f):
α) *Les bouchons détonants chargés d'une composition explosive à base de chlorate et de phosphore* doivent être emballés dans des boîtes en carton avec couvercle à recouvrement, dont chacune ne doit pas renfermer plus de 50 bouchons. Les bouchons doivent être collés sur le fond des boîtes ou être assujettis d'une autre façon tout aussi sûre dans leur position. Les vides doivent être bien remplis de farine de bois¹⁾

¹⁾ Mączkę drzewną (której nie należy utożsamiać z trocinami a tembardziej z wiórkami drzewnymi) otrzymuje się przez zmielenie drzewa. Mączka z drzewa miękkiego w dotknięciu jest mialka i jednolita i posiada właściwość skupiania się pod naciskiem.

¹⁾ La farine de bois (qu'il ne faut pas confondre avec la sciure de bois et encore moins avec des copeaux) s'obtient par la mouture du bois. La farine de bois tendre est fine et homogène au toucher, et a une consistance telle qu'elle s'agglomère par la pression.

go niemniej sprężystego materiału i pudełko zamyka się nakładaną pokrywką. Tak przygotowane pudełka łączy się zapomocą oklejenia wstęgą papierową albo przez związanie sznurkiem, w małe paczki, w sposób, aby paczka taka zawierała nie więcej jak 100 korków piorunujących. Oklejanie wstęgą lub związanie sznurkiem pudełek musi być tak mocne i pewne, aby mączka drzewna¹⁾ nie mogła się z nich ani przesypywać, ani wysypywać. Najwyżej 5 małych paczek może być przez owinięcie w mocny papier złączonych w jedną paczkę.

59 β) *Krażki piorunujące z masą wybuchową z fosforu i chloranu* najwyżej po 5 sztuk w pudełku tekturowym z nakładaną pokrywką. Po 5 takich pudełek zawija się w papier, na jedną rolkę. Po 20 takich rolek łączy się w jedną paczkę, zaś 2 paczki w jedno pudło z mocnej tektury z nakładaną pokrywką. Pokrywka musi być pewnie przymocowana do dolnej części pudła nalepionym paskiem z trwałego papieru. Jedna skrzynia może zawierać najwyżej 50 pudeł.

60 γ) *Korki piorunujące z masą z piorunianu lub podobną piorunującą masą, wprasowaną w kapiszon tekturowy*, tak jak wskazane dla korków z masą piorunującą z chloranu i fosforu pod α .

61 δ) *Kapiszony tekturowe (amunicja liliputowa)* z masą piorunującą lub podobnym materiałem, należy pakować najwyżej po 10 sztuk w jednym pudełku tekturowym z nakładaną pokrywką, wypełniając wszystkie wolne miejsca mączką drzewną¹⁾, na dno pudełka i pod pokrywkę muszą być włożone krażki tekturowe o grubości 1 mm. Pokrywkę należy przymocować do pudełka przez naklejenie paska mocnego papieru naokoło obu części pudełka. Po 10 takich pudełek zawija się papierem w rolkę, a następnie po 10 takich rolek łączy się przez owinięcie papierem w jedną mocną paczkę. Jedna skrzynia może zawierać najwyżej 25 paczek.

62 ϵ) *Kapiszony tekturowe (amunicja liliputowa)* z masą wybuchową z chloranu i fosforu należy pakować albo według przepisów pod δ , albo najwyżej po 50 sztuk w jednym pudełku tekturowym z nakładaną pokrywką; kapiszony winny być umocowane w tekturach z otworami, wszystkie zaś miejsca wolne wypełnione mączką drzewną¹⁾.

ou de farine de liège sèches. Une couche d'ouate ou d'un bourrage tout aussi élastique doit être placée sur la farine; la boîte doit être fermée au moyen d'un couvercle à recouvrement. Les boîtes ainsi constituées seront réunies en petits paquets, soit au moyen d'une bande en papier collée, soit à l'aide de ficelle, de telle manière qu'un petit paquet ne contienne pas plus de 100 bouchons détonants. Les bandes en papier collées ou la ficelle doivent être assez fortes et sûres pour que la farine de bois¹⁾ ne puisse ni couler dans les boîtes ni en tomber. 5 petits paquets au maximum seront réunis en un paquet solide, enveloppé de papier d'emballage.

59 β) *Les pétards ronds chargés d'une composition explosive à base de chlorate et de phosphore*, dans des boîtes en carton avec couvercle à recouvrement dont chacune ne doit pas renfermer plus de 5 disques. Ces boîtes doivent être enveloppées, à raison de 5 à la fois, dans du papier. Les rouleaux ainsi obtenus doivent être réunis, à raison de 20 à la fois, en un paquet. 2 paquets sont renfermés ensemble dans un fort carton avec un couvercle à recouvrement. Le couvercle doit être solidement fixé par une bande de papier solide collée sur la partie inférieure de la boîte. Chaque caisse ne peut renfermer que 50 cartons au plus.

60 γ) *Les bouchons détonants chargés d'une composition au fulminate ou d'une composition analogue, pressée* dans une douille de carton ainsi qu'il est dit pour les bouchons chargés d'une composition explosive à base de chlorate et de phosphore sous α .

61 δ) *Les amorces en carton (munition lilliput)* contenant une charge comprimée de fulminate ou d'une composition analogue doivent être emballées par groupes de 10 au plus dans une boîte en carton avec couvercle à recouvrement dont tous les vides sont remplis de farine de bois¹⁾; sur le fond de la boîte ainsi que sous le couvercle doit être placé un carton d'une épaisseur de 1 mm. Le couvercle doit être fixé sur la boîte par une bande de papier solide collée sur les deux parties. Les boîtes doivent être enveloppées, par 10 à la fois, dans du papier; les rouleaux ainsi obtenus doivent être réunis à l'aide de papier d'emballage en un paquet. Chaque caisse ne peut renfermer que 25 paquets au plus.

62 ϵ) *Les amorces en carton (munition lilliput) chargées d'une composition à base de phosphore et de chlorate* doivent être emballées ou bien d'après les prescriptions sous δ , ou bien par 50 pastilles au maximum dans une boîte en carton avec couvercle à recouvrement; les pastilles doivent être fixées dans les cartons troués, tous les vides doivent être remplis de farine de bois¹⁾.

¹⁾ Mączkę drzewną (której nie należy utożsamiać z trocinami a tembardziej z wiórkami drzewnymi) otrzymuje się przez zmielenie drzewa. Mączka z drzewa miękkiego w dotknięciu jest miękka i jednolita i posiada właściwość skupiania się pod naciskiem.

¹⁾ La farine de bois (qu'il ne faut pas confondre avec la sciure de bois et encore moins avec des copeaux) s'obtient par la mouture du bois. La farine de bois tendre est fine et homogène au toucher, et a une consistance telle qu'elle s'agglomère par la pression.

- 63 k) Przedmioty, wymienione pod 3a), 3c) i 3d):
w mocne pudełka tekturowe lub skrzynki drewniane; co do przedmiotów, wymienionych pod 3 d) tej samej liczby, dopuszczalne są także worki papierowe; ogień sztuczne, większych rozmiarów, należy pakować w papier, jeżeli miejsce zapalenia nie jest przykryte osłoną papierową; w obu przypadkach należy zabezpieczyć masę zapalną przed rozsypaniem.
- 64 l) Przedmioty, wymienione pod 3 b):
w mocne pudełka, huki armatnie powinny być ściśle ułożone; poszczególne przedmioty powinny być rozdzielone między sobą grubą warstwą mączki drzewnej¹⁾ lub innego podobnego odpowiedniego materiału.
- 65 (3) Opakowanie wewnątrz skrzyń powinno zabezpieczyć poszczególne sztuki przesyłkowe przed poruszaniem. Przy przedmiotach, wymienionych pod 1 b), 2 a), 2 b) β, 2 e), 2 f) i 3 wolne miejsca w naczynach zewnętrznych należy wypełniać szczelnie odpowiednim suchym materiałem pakunkowym (wełna drzewna, papier itp.)— przy korkach piorunujących, krążkach piorunujących i podobnych materiałach: mączka drzewna lub trociny —. Wilgotnego siana, pakulów, napojonych tłuszczem lub oliwą, albo innych materiałów, podlegających samozapaleniu się, stosować nie wolno. Większe przedmioty pirotechniczne (transparenty) wystarczy dobrze umocować w skrzyni.
- 66 (4) Na opakowaniu zewnętrznym należy wypisać wyraźnie i trwale zawartość skrzyni, na opakowaniu zaś, zawierającym artykuły, wymienione pod 1 b), 2 a), 2 b) β, 2 e), 2 f) i 3, nadto dokładny adres wysyłającego.
- 67 (5) Waga brutto jednej skrzyni z przedmiotami wymienionymi pod 1 b), 1 e), 2 a), 2 b) β, 2 e), 2 f) i 3) nie powinna przekraczać 100 kg. Przytem ogólna waga masy wybuchowej w jednym naczyniu (ładunek miotający, ładunek wyrzucający i masa świetlna) nie powinna przekraczać 20 kg przy przedmiotach wymienionych pod 1 e) i przy właściwych ogniach sztucznych, wymienionych pod 3 a), — lub 25 kg przy drobnych ogniach sztucznych, wymienionych pod 3 c); waga ogólna prochu ziarnistego pirotechnicznego, wchodzącego do ogni sztucznych, wymienionych pod 3 a), i przy małych ogniach sztucznych, wymienionych pod 3 c) nie może przekraczać 2,5 kg.
- 68 (6) Każda sztuka przesyłkowa musi być zaopatrzona w nalepkę według wzoru Nr. 1. z wyjątkiem sztuk przesyłkowych, mieszczących przedmioty, wymienione pod 1.
- 63 k) Ceux du 3° a), 3° c) et 3° d):
dans de fortes boîtes en carton ou dans des caissettes en bois; les objets dénommés sous 3° d) peuvent aussi être emballés dans des sacs en papier; les pièces d'artifice de grandes dimensions doivent être emballées dans du papier si leur point de mise de feu n'est pas revêtu d'une coiffe en papier; dans les deux cas on doit empêcher le tamisage.
- 64 l) Ceux du 3° b):
dans de fortes boîtes, les coups de canon doivent être solidement assujettis, les différentes pièces étant séparées les unes des autres par une forte couche de farine de bois¹⁾ ou de matière analogue appropriée.
- 65 (3) Les paquets ne doivent pas pouvoir se déplacer dans les récipients. Pour les objets dénommés sous 1° b), 2° a), 2° b) β, 2° e), 2° f) et 3°, les vides de la caisse extérieure doivent être bourrés avec des matières d'emballage appropriées et sèches (fibres de bois, papier, etc. — pour les bouchons détonants, les pétards ronds et les matières similaires: farine ou sciure de bois —). Le foin humide, l'étope imprégnée de graisse ou d'huile ou d'autres matières sujettes à l'inflammation spontanée ne doivent pas être utilisés. Lorsqu'il s'agit de grands décors pour pièces d'artifice (transparents), il suffit de les fixer solidement dans le récipient.
- 66 (4) Les récipients extérieurs doivent porter en caractères bien apparents et durables l'indication de leur contenu et, en outre, pour ceux qui figurent sous 1° b), 2° a), 2° b) β, 2° e), 2° f) et 3°, l'adresse exacte de l'expéditeur.
- 67 (5) Le poids brut d'un colis renfermant des objets dénommés sous 1° b), 1° e), 2° a), 2° b) β, 2° e), 2° f) et 3° ne doit pas excéder 100 kg. En outre le poids total de la matière explosive (charge propulsive, charge d'éclatement et matière éclairante) ne doit pas excéder 20 kg pour les objets dénommés sous 1° e) et pour les pièces d'artifice proprement dites dénommées sous 3° a), 25 kg pour les petites pièces d'artifice dénommées sous 3° c); le poids total de la poudre grenée qui entre dans la composition des pièces d'artifice proprement dites dénommées sous 3° a) et des petites pièces dénommées sous 3° c) ne doit pas dépasser 2,5 kg.
- 68 (6) Chaque colis doit porter l'étiquette conforme au modèle n° 1, à l'exception des colis renfermant des objets du 1°.

B. Inne przepisy.

- 69 (1) Zapalki, wymienione pod 1 a) w ilościach do 5 kg, zapakowane według przepisów, zawartych w dziale A,—cyfra marginesowa 49—mogą

¹⁾ Mączkę drzewną (której nie należy utożsamiać z trocinami, a tembardziej z wiórkami drzewnymi) otrzymuje się przez zmielenie drzewa. Mączka z drzewa miękkiego w dotknięciu jest miętka i jednolita i posiada właściwość skupiania się pod naciskiem.

B. Autres prescriptions.

- 69 (1) Les allumettes dénommées sous 1° a), par quantités ne dépassant pas 5 kg, emballées conformément aux dispositions du chapitre A —

¹⁾ La farine de bois (qu'il ne faut pas confondre avec la sciure de bois et encore moins avec des copeaux) s'obtient par la mouture du bois. La farine de bois tendre est fine et homogène au toucher, et a une consistance telle qu'elle s'agglomère par la pression.

być łączone w jedną sztukę z innymi przedmiotami (z wyjątkiem materiałów, wymienionych w klasach I a, do I c, II i III niniejszego załącznika.

Na skrzynki tekturowe z *zapalkami* (cyfra 1a)) nie wolno kłaść przesyłek cięższych od tych skrzynek razem z ich zawartością.

Beczki tekturowe z *materiałami, wymienionymi pod 1 c)*, należy tak ładować, ażeby beczki te nie zostały uszkodzone przez inne przedmioty.

Skrzynki, zawierające *nici zapalne*, opakowane według przepisu działu A (2 c))—cyfra marginesowa 52 —, mogą być łączone, najwyżej po 5 skrzynek, z innymi ogniami sztucznymi.

- 70 (2) *Listki zapalne do zabawek dzieciennych i wstążki zapalne (2 e)*), jako też *krążki piorunujące (2 f) β)*, mogą być pakowane razem z pistoletami dzieciennymi w następujący sposób:

a) z jednym pistoletem jedna rolka *listków zapalnych* lub *wstążek zapalnych* (według A (2) h) — cyfra marginesowa 57 —) lub 2 rolki *krążków piorunujących* (według A (2) i) β — cyfra marginesowa 59 —). Do pakowania należy używać mocnych pudełek tekturowych, w których muszą się znajdować przegrody tak, ażeby pistolety oddzielone były od innych materiałów. Pudełka mogą być pakowane do skrzyni przesyłkowej albo same, albo z paczkami, zawierającymi innego rodzaju materiały;

b) w skrzyniach z urządzoną w nich mocną ścianką przegradzającą w taki sposób, aby pistolety umieszczone były w jednej przegrodzie, a *wstążki zapalne, listki zapalne* lub *krążki piorunujące*—opakowane według przepisów pod A—w drugiej przegrodzie.

Waga brutto skrzyni, wymienionej pod a) lub b), nie powinna przekraczać 100 kg.

- 71 (3) Przewozić należy tylko w wagonach krytych.
- 72 (4) Nadawca obowiązany jest w liście przewozowym na przedmioty, wymienione pod 1 b), 1 d), 1 e), 2 a), 2 b), β, 2 e), 2 f) i 3 zamieścić oświadczenie, że rodzaj ich i opakowanie odpowiadają wymaganiom przepisów, zawartych w klasie I c załącznika I do konwencji międzynarodowej.
- 73 (5) Przy dalszych przewozach przesyłek, uskutecznianych nie przez fabrykę, wytwarzającą, lecz przez innych nadawców, zaświadczenia takiego nie wymaga się, jeżeli nadawca oświadczy w liście przewozowym, że przesyłki pochodzą z dostawy, opatrzonej w zaświadczenie, stosownie do przepisów, zawartych w załączniku I do konwencji międzynarodowej, i że pierwotne opakowanie w niczym nie zostało zmienione. Na żądanie, musi to być wiarogodnie udowodnione. Co do zewnętrznego opakowania należy w liście przewozowym zaświadczyć, iż odpowiada ono przepisom, zawartym w klasie I c załącznika I do konwencji międzynarodowej.

chiffre marginal 49 —, peuvent être réunies en un seul colis avec d'autres objets (à l'exception des matières dénommées dans les classes I a, I b et I c, II et III de la présente Annexe).

Il est interdit de poser sur les caisses en carton contenant des *allumettes* [1° a)] des colis plus lourds que lesdites caisses avec leur contenu.

En ce qui concerne les tonneaux en carton contenant des *matières dénommées sous 1° c)*, on doit veiller à ce que ces tonneaux ne soient pas avariés par d'autres objets.

Les caissettes contenant du *fil pyroxillé*, emballées conformément aux dispositions du chapitre A (2) c) — chiffre marginal 52 —, ne peuvent être réunies au nombre de plus de 5 dans un même colis avec d'autres pièces d'artifice.

- 70 (2) Les *amorces pour jouets d'enfants et les rubans d'amorces* [2° e)], ainsi que les *pétards ronds* [2° f), β)], peuvent être emballés ensemble avec des pistolets d'enfant de la façon suivante:

a) avec un pistolet ou bien un rouleau *d'amorces* ou de *rubans d'amorces* [d'après A (2) h) — chiffre marginal 57 —] ou 2 rouleaux de *pétards ronds* [d'après A. al. (2) i), β — chiffre marginal 59 —]. L'emballage doit être fait dans des boîtes en carton fortes qui doivent être divisées par une cloison de façon à ce que les pistolets se trouvent séparés des autres matières. Les boîtes peuvent, soit seules, soit ensemble avec des paquets qui ne contiennent que des autres matières, être emballées dans les caisses d'expédition;

b) dans des caisses divisées par une cloison bien fixée de telle façon que les pistolets soient placés dans un compartiment et les *rubans d'amorces, amorces* ou *pétards ronds* — emballés conformément aux prescriptions d'emballage sous A — dans l'autre compartiment.

Le poids brut d'une caisse mentionnée sous a) ou b) ne doit pas dépasser 100 kg.

- 71 (3) Le transport doit être effectué dans des wagons couverts.
- 72 (4) En ce qui concerne les articles dénommés sous 1° b), 1° d), 1° e), 2° a), 2° b) β, 2° e), 2° f) et 3°, l'expéditeur doit certifier dans les lettres de voiture que la nature de l'envoi et l'emballage répondent aux prescriptions énoncées à la classe I c de l'Annexe I à la Convention internationale.
- 73 (5) Lorsqu'il s'agit du transport ultérieur de marchandises par des expéditeurs autres que les fabriques d'origine, cette attestation n'est pas indispensable, à condition que l'expéditeur déclare dans la lettre de voiture que les colis proviennent d'une livraison ayant fait l'objet d'une attestation conforme aux prescriptions de l'Annexe I à la Convention internationale et que l'emballage primitif n'a été modifié en aucune façon. La preuve de ce qui précède peut être exigée; en ce qui concerne l'emballage extérieur, la lettre de voiture doit certifier qu'il est conforme aux prescriptions de la classe I c de l'Annexe I à la Convention internationale.

C. Przewóz.

74 Ognie sztuczne (3) są wyłączone z przewozu jako przesyłki pośpieszne.

I d. Gazy zgęszczone, skroplone i rozpuszczone pod ciśnieniem.

Dopuszcza się do przewozu wymienione niżej gazy zgęszczone, skroplone i rozpuszczone pod ciśnieniem:

- 75 a) Gazy zgęszczone:
1. Kwas węglowy;
  2. Gaz wodny, gaz świetlny, gaz mieszany (gaz olejowy z domieszką acetyleny nie więcej niż 30%);
  3. Gaz olejowy (gaz tłusty);
  4. Tlen, wodór, azot, tlenek węgla, gaz kopalniany (metan), powietrze zgęszczone, gazy rzadkich metali (argon, neon, helium, ksenon, krypton lub ich mieszaniny);
- 76 b) Gazy skroplone:
5. a) Etylen, kwas węglowy, gaz olejowy, podtlenek azotu, etan;
  - β) Gaz nazwany „Z” (zgęszczony gaz olejowy, którego ciśnienie przy 50° C nie przekracza 26 atmosfer);
  6. Propilen, amonjak, tlenochlorek węgla (fosgen);
  7. Chlor, kwas siarkawy, czterotlenek azotu;
  8. Chlorek metylu, chlorek etylu, ten ostatni również perfumowany (perfumy Lance), eter metylowy, metyloamina, etyloamina, tlenek etylenu, butylen;
  9. Powietrze ciekłe, tlen skroplony, azot skroplony.
- 77 c) Gazy rozpuszczone pod ciśnieniem¹⁾.
10. Amonjak rozpuszczony w wodzie w rozczynie ponad 30% i nieprzekraczającym 50%;
  11. Acetylen rozpuszczony w acetonie i wchłonięty przez masę porowatą.

Przepisy o przewozie.

A. Rodzaj naczyń.

- 78 a) O ile w załączniku niniejszym niema przepisów co do wyrobu, rodzaju i jakości naczyń metalowych dla gazów zgęszczonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem, należy stosować odnośne przepisy w przewozie wewnętrznym Państwa, z którego one pochodzą;
- 79 b) Dla powietrza ciekłego, tlenu skroplonego i azotu skroplonego należy używać:
- α) szklanych naczyń o ścianach podwójnych, z próżnią między nimi.

¹⁾ Woda amonjakalna, zawierająca nie więcej niż 30% wagowo amonjaku i płyny, zawierające kwas węglowy, nie są uważane za podlegające wybuchowi i mogą być przewożone bez ograniczeń.

C. Mode de transport.

74 Les pièces d'artifice (3°) sont exclues du transport en grande vitesse.

I d. Gaz comprimés, liquéfiés et dissous sous pression.

Sont admis au transport les gaz comprimés, liquéfiés et dissous sous pression ci-après dénommés:

- 75 a) Gaz comprimés:
- 1° L'acide carbonique;
  - 2° Le gaz à l'eau, le gaz d'éclairage, le gaz mixte (gaz d'huile ne contenant pas plus de 30% d'acétylène);
  - 3° Le gaz h'huile (gaz riche);
  - 4° L'oxygène, l'hydrogène, l'azote, l'oxyde de carbone, le protocarbure d'hydrogène (grisou, méthane), l'air, les gaz rares (argon, néon, hélium, xénon, crypton ou leurs mélanges);
- 76 b) Gaz liquéfiés:
- 5° α) L'éthylène, l'acide carbonique, le gaz d'huile, le protoxyde d'azote, l'éthane;
  - β) Le gaz dit „Z” (gaz d'huile liquéfié dont la pression à 50° C ne dépasse pas 26 atmosphères);
  - 6° Le propylène, l'ammoniaque, l'oxychlorure de carbone (phosgène);
  - 7° Le chlore, l'acide sulfureux, le tétroxyde d'azote;
  - 8° Le chlorure de méthyle, le chlorure d'éthyle, ce dernier même parfumé (lance-parfum), l'éther méthylique, le méthylamine, l'éthylamine, l'oxyde d'éthylène, le butadiène;
  - 9° L'air liquide, l'oxygène liquide, l'azote liquide.
- 77 c) Gaz dissous sous pression:¹⁾
- 10° L'ammoniaque dissoute dans de l'eau, en concentrations supérieures à 30% et ne dépassant pas 50%;
  - 11° L'acétylène dissous dans de l'acétone et absorbé par des matières poreuses.

Conditions de transport.

A. Nature des récipients.

- 78 a) Dans la mesure où elles ne sont pas spécifiées dans la présente Annexe, les conditions de fabrication, de nature et de qualité de métal, auxquelles doivent satisfaire les récipients des gaz comprimés, liquéfiés et dissous sous pression, sont celles qui sont exigées pour la circulation à l'intérieur de leur pays d'origine.
- 79 b) On emploiera pour l'air liquide, l'oxygène liquide et l'azote liquide:
- β) Des bouteilles en verre à double paroi, dans laquelle on a fait le vide.

¹⁾ L'eau ammoniacale dont la teneur en ammoniaque n'excède pas 30% et les boissons contenant de l'acide carbonique ne sont pas considérées comme matières sujettes à l'explosion et sont transportées sans condition.

Naczynia te muszą być obłożone filcem i zamknięte zatyczką filcową w ten sposób, by dla uniknięcia znaczniejszego ciśnienia wewnątrz, nie przeszkadzały ulatnianiu się nadmiaru gazu, zapobiegając jednakże wyciekaniu zawartości. Zatyczka filcowa musi być umocowana na naczyniu tak, aby nie rozluźniała się przy przechyleniu lub przewracaniu naczynia. Każde naczynie pojedyncze lub kilka naczyń razem musi być zabezpieczone od uderzenia zapomocą kosza drucianego lub innego podobnego przyrządu niewywrotnego. Kosze te lub inne naczynia należy umieścić w skrzyniach metalowych lub drewnianych, obitych wewnątrz blachą, otwartych u góry, lub przykrytych tylko siatką drucianą, wiekiem dziurkowanym, bądź też w inny podobny sposób. Skrzynie metalowe lub skrzynie drewniane muszą być w dolnej swej części szczelne przynajmniej do takiej wysokości, by w razie rozbicia się naczyń, płyn nie mógł wyciekać nazewnątrz. Do naczyń nie można wkładać pakunkowych materiałów łatwo zapalnych; dopuszczalne są jednak materiały takie, jak filc lub wełna.

β) Naczyń z innego materiału.

Naczyń z innego materiału można używać tylko takich, które nie przepuszczają ciepła, nie pokrywają się rosą ani szronem. Dodatkowe opakowanie takich naczyń nie jest wymagane. Przepisy dotyczące zamykania naczyń szklanych, wymienionych pod α, obowiązują analogicznie także co do tych naczyń.

80 c) Naczynia, przeznaczone dla *roztworów i acetylenu w acetonie* (cyfra 11), muszą być sporządzone z giętkiego żelaza zlewego (Flusseisen), z giętkiej stali lub z innego materiału podobnego pod względem twardości, elastyczności i rozciągalności (lecz nie z miedzi). Naczynia muszą być całkowicie wypełnione równomiernie rozłożoną masą o drobnych porach, która:

1. nie działa na żelazne naczynia i nie tworzy ani z rozpuszczalnikami dla acetylenu (acetonu), ani z samym acetylenem szkodliwych połączeń,

2. nawet przy dłuższym użyciu nie skawala się (osiada) i nie tworzy niebezpiecznych próżni nawet przy temperaturze 50° C.,

3. zapobiega napewno — nawet przy wysokiej temperaturze i silnych uderzeniach — rozkładowi acetylenu, o charakterze wybuchu i rozprzestrzenianiu się go poprzez tę masę.

Żadna z części metalowych, które dotyczą bezpośrednio roztworu acetylenu, nie może być sporządzona z miedzi lub mieszaniny, zawierającej więcej niż 70% miedzi.

Normalna ilość rozpuszczalnika w naczyniach musi być taka, ażeby zwiększanie się jego objętości przez wchłonięcie acetylenu pod ciśnieniem, przy napełnianiu naczynia, pozostawiało wolną

Elles doivent être entourées de feutre et fermées par un bouchon de feutre permettant l'échappement des gaz sans produire à l'intérieur une forte pression, mais empêchant l'écoulement du liquide. Ce bouchon de feutre doit être fixé de manière à ne pouvoir se déplacer si la bouteille perd l'équilibre ou est renversée. Chaque bouteille ou plusieurs bouteilles réunies doivent être protégées contre les chocs par une corbeille en fil de fer ou un autre récipient analogue reposant fixement sur le sol. Ces corbeilles ou autres récipients doivent être placés dans des coffres métalliques ou dans des caisses en bois revêtues intérieurement de tôle, ouverts en haut ou simplement garantis à leur partie supérieure par un treillis en fil de fer, un couvercle perforé ou tout autre mode de protection analogue. Les coffres métalliques ou les caisses en bois doivent être complètement étanches dans la partie inférieure jusqu'à une hauteur suffisante pour que, en cas de bris des bouteilles, le liquide ne puisse se répandre à l'extérieur. Les coffres et les caisses ne renfermeront aucune matière d'emballage facilement inflammable; les matières telles que le feutre et la laine sont admises.

β) Récipients constitués d'autres matières.

Ils ne peuvent être employés qu'à la condition d'être protégés contre la transmission de chaleur, de manière à ne pouvoir se couvrir de rosée ni de givre. Un autre emballage de ces récipients n'est pas nécessaire. Les prescriptions édictées sous α concernant la fermeture des bouteilles en verre sont applicables par analogie à ces récipients.

80 c) Pour les *solutions d'acétylène dans de l'acétone* (11°) les récipients seront en fer fondu (Flusseisen) doux, en acier doux ou en une substance semblable quant à la dureté, l'élasticité et quant à la dilatation (mais non pas en cuivre). Les récipients doivent être entièrement remplis d'une masse finement poreuse, répartie uniformément, laquelle,

1° n'attaque pas les récipients en fer et ne forme de combinaisons nuisibles ni avec le dissolvant de l'acétylène (acétone), ni avec ce dernier lui-même,

2° même à un usage prolongé et en cas de secousses ne s'affaisse pas et ne forme pas de vides dangereux, même à une température de 50° C,

3° empêche sûrement que des décompositions de l'acétylène revêtant le caractère d'explosions ne se produisent, même à des températures élevées et sous l'influence de chocs violents, ou ne se propagent au travers de la masse.

Aucune pièce métallique en contact direct avec l'acétylène dissous ne pourra être établie en cuivre ou en alliage contenant plus de 70% de cuivre.

Dans les récipients, la quantité normale de solvant doit être telle que l'augmentation de volume qu'il subit en absorbant l'acétylène à la pression de charge laisse à l'intérieur de la masse

przeźreń, odpowiadającą co najmniej 15% objętości wody, jaką naczynie może pomieścić. Przestrzeń ta obliczona jest na pojemność masy porowatej, wypełniającej naczynia. Napełnienie acetylenem winno odpowiadać ciśnieniu w naczyniu nie wyższemu, jak 15 kg/cm², przy temperaturze 15° C. zob. również D, (3) a) — cyfra marginesowa 91—.

B. Badanie urzędowe naczyń.

81 (1) Naczynia z żelaza zlewne, ze stali lub miedzi, przed oddaniem ich do użytku, muszą być poddane próbie ciśnienia hydraulicznego przez rzeczoznawcę, upoważnionego przez właściwą władzę. Naczynia do przewozu roztworów acetyleny należy przed ich oddaniem do użytku, zbadać także pod względem jakości i masy porowatej i dopuszczalnego napełnienia rozczynnikami (zobacz A, c) — cyfra marginesowa 80 —).

82 (2) Przy próbie hydraulicznej ciśnienie wewnętrzne powinno wykazać:

a) dla gazów zgęszczonych — półtorakrotne ciśnienie masy napełniającej, które nie może przekraczać dopuszczalnych granic, wykazanych pod D (zobacz niżej). Ciśnienie próbne musi przewyższać ciśnienie naładowania co najmniej o 5 kg/cm²,

b) dla gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6, 7 i 8, mianowicie:

kwasu węglowego	250 kg/cm ²
gazu olejowego	250 "
podtlenku azotu	250 "
etylenu	225 "
etanu	120 "
gazu zwanego „Z”	40 "
propylenu i amonjaku	35 "
tlenochloru węgla (fosgenu)	15 "

chloru	30 "
kwasu siarkowego	15 "
czterotlenku azotu	30 "
chlorku metylu	20 "
eteru metylowego	20 "
metryloaminy	14 "
etyloaminy, tlenku etylenu, butylenu, i chlorku etylu	10 "

c) dla gazów rozpuszczonych pod ciśnieniem:

dla acetyleny rozpuszczonego w acetonie	60 "
dla amonjaku rozpuszczonego w wodzie pod ciśnieniem o wartości:	
od 30% do 40% wagowo amonjaku	8 "
od 40% do 50% wagowo amonjaku	12 "

83 (3) Próba ciśnienia winna być wznowiona:

poreuse un volume libre égal à 15% au moins de la capacité en eau du récipient; la charge en acétylène doit être telle que la pression finale de remplissage, à la température de 15° C, ne dépasse pas 15 kg/cm². Voir aussi sous D, al. (3) a) — chiffre marginal 91 —.

B. Epreuve officielle des récipients.

81 (1) Les récipients en fer fondu, en acier ou en cuivre doivent, avant leur emploi, être soumis, de la part d'un expert autorisé par les autorités compétentes, à une épreuve de pression hydraulique. Les récipients destinés au transport des solutions d'acétylène doivent en outre, avant leur emploi, être examinés en ce qui concerne la nature de la matière poreuse et de la quantité du solvant admissible [voir A, c) — chiffre marginal 80 —].

82 (2) La pression intérieure à faire supporter lors de l'épreuve de pression hydraulique doit comporter:

a) Pour les gaz comprimés, une fois et demie la pression de chargement, laquelle ne doit pas dépasser les limites autorisées en D (voir plus loin). La pression d'épreuve doit dépasser de 5 kg/cm² au moins la pression de chargement;

b) Pour les gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6°, 7° et 8°:

Acide carbonique	250 kg/cm ²
Gaz d'huile	250 "
Protoxyde d'azote	250 "
Ethylène	225 "
Ethane	120 "
Gaz dit Z	40 "
Propylène et ammoniaque	35 "
Oxychlorure de carbone (phos-gène)	15 "

Chlore	30 "
Acide sulfureux	15 "
Tétroxyde d'azote	30 "
Chlorure de méthyle	20 "
Ether méthylique	20 "
Méthylamine	14 "
Ethylamine, oxyde d'éthylène, butadiène et chlorure d'éthyle	10 "

c) Pour les gaz dissous sous pression:

Acétylène dissous dans de l'acétone	60 "
Ammoniaque dissoute sous pression à partir de 30% jusqu'à 40% en poids d'ammoniaque	8 "
partir de 40% jusqu'à 50% en poids d'ammoniaque	12 "

83 (3) L'épreuve de pression doit être renouvelée:

a) dla naczyń, przeznaczonych do przewozu *chloru, czterotlenku azotu, kwasu siarkowego, tlenochlorku węgla*, co dwa lata;

b) dla naczyń, przeznaczonych do przewozu *innych gazów zgęszczonych lub skroplonych*, co 5 lat;

c) dla naczyń do *amonjaku rozpuszczonego pod ciśnieniem*, co 5 lat.

- 84 (4) Naczynia, służące do przewozu *acetyleny, rozpuszczonego*, podlegają sprawdzaniu, co lat 10. Sprawdzanie takie winno dotyczyć przynajmniej stanu zewnętrznego naczyń (działanie rdzy, dyformacje) i stanu masy porowatej (rozluźnienie, opadnięcie). Ponadto, należy dokonywać prób sondowania przez rozcięcie odpowiedniej ilości naczyń i staranne zbadanie wnętrza, zarówno co do tworzenia się rdzy, jak i zmian zaszyłych w materiale naczyń, oraz w masie porowatej.

Przy przewozie naczyń, napełnionych acetylenem rozpuszczonym, należy dołączyć do listu przewozowego zaświadczenie właściwego urzędu w kraju, skąd wysłano naczynia, iż przewóz ich w kraju tym jest dozwolony.

- 85 (5) Dokonywanie próbnego ciśnienia hydraulicznego odbywać się powinno w ten sposób, ażeby zwiększenie ciśnienia nie tworzyło się gwałtownie.

Naczynia muszą wytrzymać próbne ciśnienie bez stałego utracenia swej formy i szczelności.

C. Zaopatrzenie naczyń (wentyle, napisy).

- 86 (1) Naczynia, służące do przewozu gazów zgęszczonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem (z wyjątkiem powietrza ciekłego, tlenu skroplonego i azotu skroplonego), powinny mieć przynajmniej jeden wentyl do napełniania i opróżniania. Dla *roztworów acetyleny* (11), części metalowe wentyli, mające styczność z gazem nie mogą zawierać więcej niż 70% miedzi.

Wentyle w naczyniach do *tlenu* i do *gazów wydzielających tlen*, mogą być tylko z miedzi, brązu lub nierdzewiejącej stali; przy *tego rodzaju naczyniach* nie można używać do pakowania i oliwienia materiału, zawierającego tłuszcz lub oliwę.

Przy naczyniach z *amonjakiem* można stosować wentyle tylko ze stali.

Dla *gazu olejowego, gazu mieszanego i amonjaku rozpuszczonego w wodzie*, zamiast wentyli mogą być użyte zatyczki metalowe do wkroczenia; muszą one jednak zamykać naczynie tak szczelnie, aby zawartości jego nie można było rozpoznać po zapachu.

Przy naczyniach do *rozpuszczonego acetyleny* dozwolone jest stosowanie wentyli przepustowych z kryzą dla połączeń.

a) tous les 2 ans pour les récipients destinés au transport du *chlore, du tétr oxyde d'azote, de l'acide sulfureux, de l'oxychlorure de carbone*;

b) tous les 5 ans pour les récipients destinés au transport des *autres gaz comprimés ou liquéfiés*;

c) tous les 5 ans pour les récipients *d'ammoniaque dissoute sous pression*.

- 84 (4) Les récipients servant au transport *d'acétylène dissous* doivent faire tous les 10 ans l'objet d'un examen. Cet examen devra tout au moins comprendre l'état extérieur des récipients (effets de la rouille, déformations) et l'état de la masse de remplissage (relâchement, affaissement). En outre, l'on doit pratiquer des sondages consistant à découper un nombre raisonnable de récipients et à en examiner l'intérieur avec soin, tant en ce qui concerne le rouille qu'au point de vue des modifications survenues dans la matière qui les compose et dans la masse de remplissage.

Pour le transport de récipients *d'acétylène dissous*, la lettre de voiture doit être accompagnée d'une attestation de l'Office compétent du pays d'expédition des récipients, aux termes de laquelle ceux-ci sont admis au transport dans ce pays.

- 85 (5) En procédant à l'épreuve de pression hydraulique, il faut faire en sorte que l'augmentation de pression se fasse sans à-coup. Les récipients doivent supporter la pression d'épreuve sans subir de déformation permanente ou des fissures.

C. Equipement des récipients (soupapes, inscriptions).

- 86 (1) Les récipients servant au transport des gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression (à l'exception de l'air liquide, de l'oxygène liquide et de l'azote liquide) doivent être munis d'une soupape au moins pour le remplissage et la vidange. S'il s'agit de *solutions d'acétylène* (11°), les parties métalliques de la soupape en contact avec le gaz ne doivent pas contenir plus de 70% de cuivre.

Les soupapes des récipients *d'oxygène* et des gaz *dégageant de l'oxygène* ne doivent être fabriquées qu'en laiton, en bronze ou en acier non sujet à la rouille; en outre, *dans ces récipients*, on ne pourra utiliser pour l'étoupe ou la lubrification une substance contenant de la graisse ou de l'huile.

En ce qui concerne les récipients *d'ammoniaque*, les soupapes en acier sont seules admises.

Pour le gaz *d'huile*, le gaz *mixte* et l'*ammoniaque dissoute dans de l'eau*, on peut employer au lieu de soupapes des bouchons métalliques vissés; ceux-ci doivent fermer assez bien pour que l'odeur du contenu du récipient ne puisse se faire sentir.

Les récipients contenant de *l'acétylène dissous* peuvent avoir des soupapes d'arrêt avec fermeture de raccordement.

- 87 (2) Na naczyniach należy umieszczać napisy widoczne i trwałe, oznaczające:

a) dla wszystkich gazów, z wyjątkiem gazów wymienionych pod 9:

α) nazwę gazu, wymienienie twórcy lub właściciela, oraz numer porządkowy naczynia;

β) wagę próżnego naczynia wraz z przyrządami (wentylem, zatyczką metalową i t. p., za wyjątkiem osłony ochronnej);

γ) wysokość ciśnienia podczas próby;

δ) datę ostatniego badania i pieczęć rzeczoznawcy, który przeprowadził badanie;

b) dla gazów zgęszczonych i dla rozpuszczonego w acetonie acetyleny:

wysokość dopuszczalnego ciśnienia (zobacz D (1) — cyfra marginesowa 89 —); pozatem na naczyniach z acetylenem rozpuszczonym w acetonie, ogólną wagę naczynia próżnego (zobacz wyżej litery a) β), masy porowatej i dopuszczalnej dla naczynia ilości acetonu.

c) dla gazów skroplowanych, z wyjątkiem gazów wymienionych pod 9 i dla amoniaku rozpuszczonego w wodzie:

najwyższą dopuszczalną dla napełnienia wagę ładunku.

- 88 (3) Przepisowe napisy powinny być przy naczyniach nowych wryte na najgrubszej części ściany, przy butlach wymiary napisów powinny być takiej wielkości, aby mogły być wryte na najgrubszej części szyi butli.

Nieważnych już napisów, wrytych na naczyniach nie należy usuwać, gdyby z tego powodu powstało zmniejszenie się grubości ściany ponad dozwolone minimum. Usunięcie lub zmiana napisów może odbywać się tylko wtedy, gdy naczynia są zupełnie próżne i oczyszczone, oraz za zezwoleniem rzeczoznawcy, uznanego przez właściwą władzę. Rzeczoznawca, przed ponownym użyciem takich naczyń, winien je zbadać i poddać nowej próbie.

Jeżeli nazwa gazu, oznaczona jest na naczyniach formułkami chemicznymi, wówczas należy nieskróconą nazwę gazu tego umieścić pismem czytelnym i trwałym na karcie, celem jej naklejenia na naczyniu.

D. Napełnianie naczyń.

- 89 (1) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie zawartości naczyń, służących do przewozu gazów zgęszczonych w temperaturze sprowadzonej do 15° C określa się:
- dla kwasu węglowego w formie gazu 20 kg/cm²
- „ gazu mieszanego (gazu olejowego, zawierającego nie więcej jak 30% acetyleny) i gazu wodnego . . . 10 „

- 87 (2) Les récipients doivent porter en caractères bien apparents et durables les inscriptions suivantes:

a) pour tous les gaz, excepté ceux dénommés sous 9°:

α) le nom du gaz, la désignation du fabricant ou du propriétaire ainsi qu'un numéro d'ordre du récipient;

β) le poids du récipient vide, y compris les accessoires (soupape, bouchon métallique, etc., à l'exception de la chape de protection);

γ) la pression d'épreuve;

δ) la date de la dernière épreuve et le poinçon de l'expert qui a procédé à cette opération.

b) pour les gaz comprimés et pour l'acétylène dissous dans de l'acétone:

la valeur de la pression de chargement autorisée [voir D al. (1) — chiffre marginal 89 —]; en outre, pour les récipients d'acétylène dissous dans de l'acétone, le poids total du récipient vide [voir ci-dessus lettre a) β], de la masse absorbante et de l'acétone pouvant être admis dans le récipient.

c) pour les gaz liquéfiés, à l'exception de ceux dénommés sous 9°, et pour l'ammoniaque dissoute dans de l'eau:

le maximum de charge admissible.

- 88 (3) En ce qui concerne les récipients neufs, les inscriptions prescrites ne doivent être gravées que sur la partie renforcée de la paroi, et en ce qui concerne les tubes, les dimensions de l'inscription doivent permettre de la graver sur le col renforcé.

Les inscriptions qui sont gravées dans les récipients et ne sont plus valables ne doivent pas être enlevées s'il doit en résulter une diminution de l'épaisseur de la paroi au-dessous du minimum admissible. L'enlèvement ou la modification d'inscriptions ne peut avoir lieu que lorsque les récipients sont complètement vidés et nettoyés et après approbation d'un expert agréé par les autorités compétentes. Celui-ci est tenu d'examiner ces récipients avant un nouvel usage et de les soumettre à une nouvelle épreuve.

Si le gaz n'est désigné sur les récipients qu'au moyen de formules chimiques, le nom non abrégé de ce gaz doit figurer de façon nette et durable sur une étiquette à coller sur les récipients.

D. Remplissage des récipients.

- 89 (1) La pression de chargement maximum admissible pour les récipients servant au transport des gaz comprimés comporte, à une température ramenée à 15° C:
- pour l'acide carbonique sous forme de gaz . . . . . 20 kg/cm²
- „ le gaz mixte (gaz d'huile ne contenant pas plus de 30% d'acétylène) et le gaz à l'eau . 10 „

dla gazu olejowego (gazu tłustego) . 125 kg/cm²
 „ tlenu, wodoru, gazu świetlnego,
 tlenku węgla, azotu, gazu kopal-
 nianego (metanu), powietrza zgę-
 szczonego i gazów szlachetnych . 200 „

pour le gaz d'huile (gaz riche) . . 125 kg/cm²
 „ l'oxygène, l'hydrogène, le gaz
 d'éclairage, l'oxyde de carbone,
 l'azote, le protocarbure d'hy-
 drogène (grisou, méthane), l'air
 comprimé et les gaz rares . . 200 „

90 (2) Najwyższa dopuszczalna granica napełniania naczyń, służących do przewozu gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6, 7 i 8, wynosi:

90 (2) La charge maximum admise pour les récipiens servant au transport de gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6°, 7° et 8° comporte:

	Litry
dla kwasu węglowego . . . . . 1 kg płynu na	1.34
„ gazu olejowego i gazu „Z” „ „ „ „	2.50
„ propilenu . . . . . „ „ „ „	2.25
„ podtlenku azotu . . . . . „ „ „ „	1.34
„ etylenu . . . . . „ „ „ „	3.50
„ etanu . . . . . „ „ „ „	3.30
„ amonjaku . . . . . „ „ „ „	1.88
„ butylenu . . . . . „ „ „ „	1.85
„ tlenochloru węgla (fos- genu) . . . . . „ „ „ „	0.80
„ chloru . . . . . „ „ „ „	0.80
„ kwasu siarkowego . . . . . „ „ „ „	0.80
„ czterotlenku azotu . . . . . „ „ „ „	0.80
„ chlorku metylu . . . . . „ „ „ „	1.25
„ chlorku etylu . . . . . „ „ „ „	1.25
„ tlenku etylenu . . . . . „ „ „ „	1.30
„ eteru metylowego . . . . . „ „ „ „	1.65
„ metyloaminy . . . . . „ „ „ „	1.70
„ etyloaminy . . . . . „ „ „ „	1.70

pojemności naczynia

	Litre
pour l'acide carbonique 1 kg de liquide pour	1.34
„ le gaz d'huile et le gaz dit Z . . . . . 1 „ „ „ „	2.50
„ le propylène . . . . . 1 „ „ „ „	2.25
„ le protoxyde d'a- zote . . . . . 1 „ „ „ „	1.34
„ l'éthylène . . . . . 1 „ „ „ „	3.50
„ l'éthane . . . . . 1 „ „ „ „	3.30
„ l'ammoniaque . . . . . 1 „ „ „ „	1.88
„ le butadiène . . . . . 1 „ „ „ „	1.85
„ l'oxychlorure de carbone (phos- gène) . . . . . 1 „ „ „ „	0.80
„ le chlore . . . . . 1 „ „ „ „	0.80
„ l'acide sulfureux . . . . . 1 „ „ „ „	0.80
„ le tétroxyde d'a- zote . . . . . 1 „ „ „ „	0.80
„ le chlorure de mé- thyle . . . . . 1 „ „ „ „	1.25
„ le chlorure d'éthyle . . . . . 1 „ „ „ „	1.25
„ l'oxyde d'éthylène . . . . . 1 „ „ „ „	1.30
„ l'éther méthylique . . . . . 1 „ „ „ „	1.65
„ le méthylamine . . . . . 1 „ „ „ „	1.70
„ l'éthylamine . . . . . 1 „ „ „ „	1.70

de capacité du récipient

91 (3) Dla gazów rozpuszczonych pod ciśnieniem w płynie:

91 (3) Pour les gaz dissous sous pression dans les liquides:

a) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie ładunku acetyleny rozpuszczonego w acetonie, w temperaturze 15° C, wynosi 15 kg/cm².

a) La pression finale de chargement maximum admissible à une température de 15° C pour l'acétylène dissous dans le l'acétone est de 15 kg/cm²;

b) Co do najwyższego dopuszczalnego napełnienia naczyń, obowiązują następujące przepisy:
 dla acetyleny rozpuszczonego w acetonie, normalna ilość rozpuszczalnika w temperaturze 15° C, musi być tak obliczona, ażeby zwiększanie się jego objętości, następujące przez wchłanianie acetyleny, przy ciśnieniu, osiągnięciem w końcu napełniania, pozostawiło wewnątrz porowatej masy przestrzeń wolną, równającą się 15% co najmniej objętości wody, jaką naczynie może pomieścić;

b) La charge maximum admise pour les récipiens est réglée comme il suit:

pour l'acétylène dissous dans de l'acétone, la quantité normale de solvant doit, à une température ramenée à 15° C, être telle que l'augmentation de volume qu'il subit en absorbant l'acétylène à la pression finale de charge laisse à l'intérieur de la masse poreuse un volume libre égal à 15% au moins de la capacité en eau du récipient;

dla amonjaku rozpuszczonego pod ciśnieniem w wodzie w rozcynach:

pour l'ammoniaque dissoute sous pression dans de l'eau:

ponad 30% do 40% wagowo amonjaku, 1 kg płynu na 1,25 litra pojemności naczynia,

à partir de 30% jusqu'à 40% en poids d'ammoniaque, 1 kg de dissolution pour 1,25 l de capacité du récipient,

ponad 40% do 50% wagowo amonjaku 1 kg. płynu na 1,30 litra pojemności naczynia.

à partir de 40% jusqu'à 50% en poids d'ammoniaque, 1 kg de dissolution pour 1,30 l de capacité du récipient.

92 (4) Przed każdym napełnieniem winien być zbadany stan naczyń przez rzeczoznawcę fabryki, w której odbywa się napełnianie. Pozostałości, jakie mogą się ewentualnie znajdować, należy usunąć. Oczyszczenia należy dokonać szczególnie wtenczas, jeżeli przy wstrząsaniu próżnemi naczyniami zauważy się w nich obecność części stałych. Nie należy napełniać, przed uprzednim sprawdzeniem naczyń, na których napisy, dotyczące kontroli są wadliwe lub niedostateczne, albo których próba (dział B — cyfry marginesowe 81 do 85) — nie może być bez zarzutu udowodnioną.

93 (5) Naczynia dla gazów skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem należy zważyć w czasie ich napełniania a następnie celem ustalenia ewentualnej nadwagi poddać dodatkowemu zważeniu.

E. Inne przepisy.

94 (1) Naczynia z gazami, wymienione pod 5, 6 i 7 (z wyjątkiem chloru i czterotlenku azotu) i pod 8, jeżeli naczynia te zapakowane są w skrzyniach, wolno pakować z innymi przedmiotami.

95 (2) Naczynia z gazami wymienionemi pod 1 do 8, 10 i 11, jeżeli nie są umieszczone w skrzyniach, powinny być, o ile żądają tego obowiązujące przepisy kraju wysłania, zaopatrzone w przyrządy zewnętrzne, zabezpieczające je od toczenia się. Przyrządy takie nie mogą być złączone z przykrywkami ochronnemi. Przyrządy, przeznaczone do zabezpieczenia naczyń od toczenia się, są zbędne dla naczyń dużych, których nie przenosi się, lecz przetacza, a które zaopatrzone są w tym celu w specjalne obręcze do przetaczania. Naczyń takich używa się tylko do gazów, wymienionych pod 6, 7, 8 i 10. Pojemność ich nie może być mniejsza od 100 l, ani przekraczać 500 l.

Wentyle, przepisane pod C (1) muszą być zaopatrzone w przykrywki ochronne z żelaza i posiadać jeden lub kilka otworów; dla naczyń miedzianych dopuszczalne są także przykrywki ochronne z miedzi. Przykrywki takie nie są konieczne dla wentyli, umieszczonych wewnątrz szyi butli i chronionych przykręconą, dobrze przylegającą zatyczką metalową.

Naczynia z kwasem węglowym, gazem olejowym i podtlenkiem azotu, naładowane bez opakowania, powinny być pomalowane biało.

96 (3) Na skrzyniach z naczyniami, napełnionemi gazami, wymienionemi pod 1 do 8, 10 i 11 należy umieścić wyraźny i trwały napis, oznaczający zawartość; to samo winno być dokonane na samych naczyniach (zob. pod C (2) a) α , — cyfra marginesowa 87 —).

Naczynia powinny być w skrzyniach tak ułożone, ażeby łatwo można było odszukać stemple o dokonaniu próby.

Skrzynie drewniane i skrzynki metalowe, służące do przewozu ciekłego powietrza, skroplone

92 (4) Avant chaque remplissage, le bon état des récipients doit être vérifié par un expert de l'usine chargée du remplissage. Les résidus éventuels doivent être enlevés. Un nettoyage s'impose avant tout lorsque les secousses imprimées aux récipients vides permettent de constater la présence de résidus solides. Les récipients dont les inscriptions relatives au contrôle sont défectueuses ou incomplètes ou dont l'épreuve (chapitre B — chiffres marginaux 81 à 85 —) ne peut être indubitablement prouvée, ne doivent pas être remplis sans épreuve préalable.

93 (5) Les récipients pour le gaz liquéfiés ou dissous sous pression doivent être pesés pendant leur remplissage et soumis à un pesage supplémentaire en vue d'établir une surcharge éventuelle.

E. Autres prescriptions.

94 (1) Lorsque les récipients remplis de gaz dénommés sous 5° 6° et 7° (à l'exception du chlore et du tétr oxyde d'azote) ou sous 8° sont emballés dans des caisses, le transport peut être effectué avec d'autres objets.

95 (2) Les récipients remplis de gaz dénommés sous 1° à 8°, 10° à 11°, non emballés dans des caisses, doivent, en tant que les règlements en vigueur dans le pays expéditeur le prescrivent, être pourvus d'une garniture extérieure qui les empêche de rouler. Ces garnitures ne doivent pas former un ensemble avec les chapes de protection. La garniture destinée à empêcher les récipients de rouler ne s'applique pas aux grands récipients qui ne sont pas portés mais roulés, et qui, à cet effet, sont munis de cercles spéciaux. Ces récipients ne sont admis que pour les gaz dénommés sous 6°, 7°, 8° et 10°. Leur capacité ne doit pas être inférieure à 100 l ni dépasser 500 l.

Les soupapes prescrites sous C, al. (1) porteront des chapes de protection en fer qui doivent posséder une ou plusieurs ouvertures; les récipients en cuivre peuvent être pourvus de chapes en cuivre. Les soupapes placées dans l'intérieur du col des récipients et qui sont protégées par un bouchon métallique vissé et bien fixé n'ont pas besoin de porter de chape.

Les récipients d'acide carbonique, gaz d'huile et protoxyde d'azote chargés en vrac doivent être peints en blanc.

96 (3) Les caisses renfermant des récipients remplis de gaz dénommés sous 1° à 8°, 10° et 11° doivent porter d'une manière apparente l'indication de leur contenu; il doit en être de même en ce qui concerne les récipients eux-mêmes [voir sous C al. (2) a), α — chiffre marginal 87 —].

Les récipients en caisse doivent être disposés de telle sorte que les timbres d'épreuve puissent être facilement découverts.

Les caisses en bois et les coffres métalliques servant au transport de l'air, de l'azote ou de

nego azotu lub skroplonego tlenu (9), muszą mieć wyraźne napisy „Powietrze ciekłe, skroplony azot lub skroplony tlen” i muszą być zaopatrzone w nalepki według wzoru Nr. 6 i wzoru Nr. 7.

- 97 (4) Tlen zgęszczony może zawierać pod względem objętości najwyżej 4% wodoru, zaś wodór zgęszczony najwyżej 2% tlenu. Stopień przymieszki winien być określony za pomocą analizy przy napełnianiu naczyń. Wynik ten analizy winien być na żądanie przedłożony.

Naczynia, przeznaczone do przewozu gazów skroplonych, wymienionych pod 7), jak również tlenochlorku węgla (6), muszą być suche. Naczynia te winny być zamknięte natychmiast po opróżnieniu. Naczynia zawierające gazy, wymienione pod 2 lub 3, jako też wodór zgęszczony lub gaz kopalniany (4), winny być zamknięte także natychmiast po opróżnieniu.

Do próżnych należy również zaliczać naczynia, w których po opróżnieniu ich z zawartości skroplonych gazów, wymienionych pod 5 do 8, pozostały nieznaczące resztki tych gazów w zgęszczonym stanie. Naczynia takie winny być również zamknięte natychmiast po opróżnieniu.

Przy każdej przesyłce gazów zgęszczonych (1 do 4), nadawca obowiązany jest na żądanie stwierdzić zapomocą manometru ciśnienie istniejące w naczyniach. Przepis ten nie stosuje się do gazu tłustego, ani do gazu mieszanego, przewożonych w bojach morskich, lub innych podobnych naczyniach.

- 98 (5) Sztuk nie wolno rzucać lub uderzać ani też wystawiać na działanie promieni słonecznych lub ciepła z pieców.

- 99 (6) Do przewozu używa się:

1) Dla gazów wymienionych pod 1 do 4:

Wagonów krytych. Przy nadawaniu przesyłek na wozach specjalnie urządzonych do przewozu drogami kołowymi i przykrytych całkowicie oponami lub drewnianymi nakrywkami, używa się wagonów niekrytych.

Dla gazu wodnego, gazu mieszanego (2), gazu olejowego (gazu tłustego) (3) i gazu kopalnianego (4), można również używać wagonów niekrytych; jednak w okresie pory roku od kwietnia do października włącznie, wagony te muszą być nakryte całkowicie oponami, jeżeli naczynia nie są umieszczone w skrzyniach drewnianych.

Dla tlenu i wodoru (4) można używać od listopada do marca włącznie, również wagonów niekrytych.

2) Dla gazów, wymienionych pod 5 do 7:

wagonów krytych lub niekrytych; w miesiącach od kwietnia do października włącznie, wagony niekryte muszą być zaopatrzone w opony. Opony muszą być gęste i umocowane na drewnianym rusztowaniu w taki sposób, ażeby pomiędzy naczyniami i oponami pozostawała wolna przestrzeń dla przepływu powietrza wzdłuż wagonu.

l'oxygène liquides (9°) porteront les inscriptions bien apparentes „air (ou azote ou oxygène) liquide” et seront munies d'etiquettes conformes au modèle n° 6 et au modèle n° 7.

- 97 (4) *L'oxygène comprimé* ne doit contenir que 4% en volume au plus d'hydrogène et *l'hydrogène comprimé* 2% en volume au plus d'oxygène. La composition du mélange doit être vérifiée par analyse lors du remplissage des récipients. Le résultat de l'analyse doit être produit sur demande.

Les récipients destinés au transport des gaz liquéfiés dénommés sous 7° ainsi que de *l'oxychlorure de carbone* (6°) doivent être secs. Ils doivent être fermés immédiatement après leur vidage. Les récipients ayant contenu les gaz dénommés sous 2° ou 3° ainsi que *l'hydrogène comprimé* et le *protocarbure d'hydrogène* (4°) doivent aussi être fermés immédiatement après leur vidage.

Sont également à considérer comme récipients vides ceux dans lesquels, après le vidage des gaz liquéfiés dénommés sous 5° à 8°, subsistent, à l'état de gaz, de petites quantités de résidus. Ces récipients doivent également être fermés immédiatement après avoir été vidés.

L'expéditeur de tout envoi de gaz comprimés (1° à 4°) peut être requis de vérifier la pression existant dans les récipients à l'aide d'un manomètre. Cette prescription n'est pas applicable au gaz riche ni au gaz mixte transportés dans des bouées de mer ou autres récipients analogues.

- 98 (5) Les colis ne doivent pas être projetés, ou soumis à de chocs, ni exposés aux rayons du soleil, ni à la chaleur du feu.

- 99 (6) Le transport doit être effectué:

1° Pour les gaz énumérés sous 1° à 4°:

en wagons couverts. Si la remise au transport est effectuée dans des véhicules spécialement aménagés pour la circulation routière et entièrement recouverts de bâches ou de caisses extérieures en bois, l'on utilisera des wagons découverts.

Pour les gaz à l'eau, le gaz mixte (2°), le gaz d'huile (gaz riche) (3°) et le protocarbure d'hydrogène (4°), l'on peut également utiliser des wagons découverts; mais pendant les mois d'avril à octobre inclusivement ces wagons doivent être complètement protégés par des bâches, à moins que les récipients ne soient renfermés dans des caisses en bois.

Pour l'oxygène et l'hydrogène (4°) l'on pourra également, pendant les mois de novembre à mars inclusivement, se servir de wagons découverts.

2° Pour les gaz énumérés sous 5° à 7°:

en wagons couverts ou découverts; pendant les mois d'avril à octobre inclusivement les wagons découverts doivent être munis de bâches; les bâches doivent être étanches et ajustées à des cadres en bois de façon à maintenir entre les récipients et elles-mêmes un espace libre permettant la libre circulation de l'air dans le sens de la longueur du wagon.

3) Dla gazów wymienionych pod 8: wagonów niekrytych; w miesiącach od kwietnia do października włącznie, wagony muszą być jednak nakryte całkowicie oponami, jeżeli naczynia nie są umieszczone w skrzyniach drewnianych.

4) Dla gazów, wymienionych pod 9: wagonów krytych.

5) Dla gazów, wymienionych pod 10: wagonów krytych lub niekrytych.

6) Dla gazów, wymienionych pod 11: wagonów krytych; w miesiącach od listopada do marca włącznie, można używać także wagonów niekrytych.

100 (7) Naczynia z gazami zgęszczone, skroplone lub rozpuszczone pod ciśnieniem, należy ustawiać w wagonie w ten sposób, aby nie mogły się przewracać lub spadać. Naczynia, zawierające powietrze ciekłe, tlen skroplony lub azot skroplony, należy ustawiać prosto, zamknięciem ku górze i odpowiednio zabezpieczyć od uszkodzenia przez inne przesyłki.

Naczyń, napełnionych powietrzem ciekłym lub tlenem skroplonym, nie można ładować w bezpośredniej bliskości łatwo zapalnych materiałów w drobnych kawałkach lub w płynie.

101 (8) a) Wagony - kotły, przeznaczone do gazów zgęszczonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem, przyjmuje się do przewozu przy stosowaniu przepisów, wymienionych pod A, B, C i D, dotyczących rodzaju materiałów, badania urzędowego, zaopatrzenia i napełnienia, przepisów, wymienionych pod E ustęp (2), co do wentylów, oraz przepisów pod H.

Przewóz jednak tlenochlorku węgla (fosgenu) pod 6 w wagonach - kotłach jest niedozwolony.

Naczynia muszą być dobrze zabezpieczone od poruszenia się i przytwierdzone trwale do wagonu, tak, ażeby nie można było ich zdejmować bez specjalnych przyrządów.

102 b) Wagony - kotły, przeznaczone do przewozu gazów skroplonych, mające średnicę o jednym przekroju, muszą być zaopatrzone wewnątrz w przegrody z otworami lub innymi podobnymi urządzeniami, w celu zmniejszenia ruchu płynu, wywołanego w razie nagłej zmiany szybkości biegu wagonu.

103 c) Wagony - kotły, przeznaczone do przewozu gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6 i 7 muszą być zaopatrzone zewnątrz pokrywą drewnianą lub innymi środkami izolacyjnymi, uznanymi przez właściwą władzę. Przy stosowaniu środków izolacyjnych należy mieć na uwadze średnicę naczynia, rodzaj gazu, dla którego naczynie jest przeznaczone, oraz współczynnik absorpcji i emisji cieplnej, tak, ażeby temperatura gazu w naczyniu w żadnym razie nie mogła przekraczać 50° C.

104 d) Nie wszystkie zbiorniki wagonów-kotłów, przeznaczonych do przewozu gazów zgęszczonych lub skroplonych, muszą być zaopatrzone w wentyle do napełniania i opróżniania. Wystarcza,

3° Pour les gaz énumérés sous 8°:

en wagons découverts; mais pendant les mois d'avril à octobre inclusivement les wagons doivent être complètement recouverts de bâches, à moins que les récipients ne soient renfermés dans des caisses en bois.

4° Pour les gaz énumérés sous 9°: dans des wagons couverts.

5° Pour les gaz énumérés sous 10°:

dans des wagons couverts ou découverts.

6° Pour les gaz énumérés sous 11°:

dans des wagons couverts; pendant les mois de novembre à mars inclusivement l'on peut aussi utiliser des wagons découverts.

100 (7) Les récipients remplis de gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression doivent être chargés dans les wagons de manière à ne pouvoir ni tomber, ni se renverser. Ceux qui renferment de l'air liquide, de l'oxygène liquide ou de l'azote liquide seront placés debout et protégés contre toute détérioration pouvant être produite par d'autres colis.

Les récipients remplis d'air liquide ou d'oxygène liquide ne doivent pas non plus être chargés dans la proximité immédiate de matières facilement inflammables en petits morceaux ou à l'état liquide.

101 (8) a) Sont applicables à l'admission des récipients des wagons-réservoirs destinés au transport des gaz comprimés ou liquéfiés ou dissous sous pression, en ce qui concerne la nature de leur matériel, l'épreuve officielle, l'équipement et le remplissage, les prescriptions sous A, B, C et D et celles figurant sous E, alinéa (2), pour les soupapes, ainsi que sous H.

Les wagons-réservoirs ne sont toutefois pas admis pour le transport de l'oxychlorure de carbone (phosgène) du 6°.

Les récipients doivent être bien préservés contre un déplacement et être bien encastrés dans les wagons. Ils ne doivent pas pouvoir en être enlevés sans appareils spéciaux.

102 b) Les wagons-réservoirs destinés au transport des gaz liquéfiés et dont le diamètre est constant doivent être munis à l'intérieur de cloisons convenablement perforées ou de dispositifs analogues qui ralentissent le mouvement du liquide en cas de brusques changements de vitesse du véhicule.

103 c) Les wagons-réservoirs destinés au transport des gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6° et 7° doivent porter une enveloppe en bois ou être munis d'autres isolants approuvés par l'autorité compétente. Pour le choix de ces isolants, il y a lieu de tenir compte du diamètre du récipient, du genre du gaz auquel celui-ci est destiné, ainsi que du coefficient d'absorption et d'émission, de telle manière que la température des gaz du récipient ne puisse excéder en aucun cas 50° C.

104 d) Les récipients des wagons-réservoirs destinés au transport des gaz comprimés ou liquéfiés ne doivent pas être pourvus chacun d'une soupape pour le remplissage et la vidange.

aby wszystkie zbiorniki wagonu połączone były jedną rurą zbiorową, z zamykającym się wentylem, umieszczonym wewnątrz ramy wagonu. Przykrywki ochronne nie są dla tych wentyli konieczne.

F. Wyjątki od przepisów, zamieszczonych pod A do E.

- 105** (1) *Gazy skroplone, wymienione pod 5, 6 i 7 w mniejszych ilościach*, a mianowicie: *kwasy węglowy, etan i podtlenek azotu do 3 gr, amonjak, chlor i czterotlenek azotu do 20 gr, bezwodnik kwasu siarkowego i tlenochlorek węgla (fosgen) do 100 gr* można przewozić także w mocnych topionych rurach szklanych, na warunkach następujących: Rury szklane można napełniać kwasem węglowym, etanem i podtlenkiem azotu tylko do połowy; amonjakiem, chlorem i czterotlenkiem azotu tylko do 1/2 części; kwasem siarkowym i tlenochlorem węgla (fosgenem) tylko do 1/4 części. Każdą rurę szklaną należy zapakować do zalutowanej puszki blaszanej, wypełnionej krzemionką, następnie należy zapakować w mocną skrzynię drewnianą. W jednej skrzyni można umieszczać po kilka puszek blaszanych, nie można natomiast umieszczać rur, zawierających chlor w jednej skrzyni z rurami, zawierającymi amonjak lub kwas siarkowy. Puszki blaszane, zawierające gazy skroplone, z wyjątkiem chloru, można pakować także wraz z innymi przedmiotami.
- 106** (2) *Materiały, wymienione pod 8, w ilościach do 150 gr*, w rurach szklanych, których ogólna waga nie może przekraczać 5 kg, można pakować w mocne skrzynie osobno, lub z innymi przedmiotami, z warunkiem, aby rury szklane były dobrze w skrzyniach ułożone. Skrzynie należy zaopatrzyć w nalepkę, według wzoru Nr. 3. Skrzynki, zawierające nie więcej, jak 150 gr. tych materiałów, mogą być przewożone w wagonach krytych.
- 107** (3) *Kapsle metalowe z kwasem węglowym (sodor, sparklet), zawierające najwyżej 25 gr. ciekłego kwasu węglowego i najwyżej 1 gram cieczy na 1,34 cm³ pojemności*, można przewozić bez ograniczeń, jeżeli kwas węglowy nie zawiera więcej jak 1/2% powietrza.
- 108** (4) *Tlen zgęszczony do 0,3 kg/cm³* w woreczkach gumowych z nasyczonej tkaniny lub innych podobnych materiałów, można przyjmować do przewozu bez ograniczeń.
- 109** (5) *Zbiorniki przy maszynach do wyrobu lodu*, zawierające niezbędne przy ich pracy stałe ilości skroplonego kwasu siarkowego, lub skroplonego amonjaku, jeżeli zawartość kwasu siarkowego lub amonjaku nie przekracza 20 l, przewożone są bez ograniczeń.
- 110** (6) *Naczynia ze zgęszczonym tlenem*, umocowane w zbiornikach do przewożenia ryb, są również dopuszczone do przewozu, o ile nie są

Il suffit que tous les récipients soient, aux deux extrémités du wagon, raccordés à un tuyau-collecteur portant une soupape d'arrêt placée à l'intérieur de la caisse du wagon. Ces soupapes n'ont pas besoin d'être munies de chapes de protection.

F. Exceptions aux prescriptions édictées sous A. à E.

- 105** (1) *Les gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6° et 7°* peuvent également être transportés en petites quantités dans de forts tubes en verre hermétiquement fermés: savoir *l'acide carbonique, l'éthane et le protoxyde d'azote* jusqu'à 3 gr, *l'ammoniaque, le chlore et le tétroxyde d'azote* jusqu'à 20 gr, *l'acide sulfureux anhydre et l'oxychlorure de carbone (phosgène)* jusqu'à 100 gr, aux conditions ci-après: les tubes en verre ne doivent être remplis qu'à moitié pour *l'acide carbonique, l'éthane et le protoxyde d'azote*, qu'aux deux tiers pour *l'ammoniaque, le chlore et le tétroxyde d'azote*, et qu'aux trois quarts pour *l'acide sulfureux et l'oxychlorure de carbone (phosgène)*. Chaque tube en verre doit être placé dans une capsule en fer-blanc soudée, remplie de terre d'infusoires et emballée dans une caisse en bois solide. Il est permis d'emballer plusieurs capsules de fer-blanc dans une même caisse, mais les tubes contenant du chlore ne doivent pas être placés dans une même caisse avec des tubes contenant de *l'ammoniaque* ou de *l'acide sulfureux*. Il est également permis d'emballer d'autres objets dans la caisse contenant des capsules en fer-blanc remplis de *gaz liquéfiés* autres que le *chlore*.
- 106** (2) *Les matières dénommées sous 8°, en quantités jusqu'à 150 gr* dans des tubes en verre dont le poids brut ne doit pas dépasser 5 kg, peuvent être bien calées seules ou avec d'autres objets dans de fortes caisses, à la condition que les tubes en verre soient fortement assujettis dans ces dernières. Les caisses doivent porter l'étiquette conforme au modèle n° 3. Les caisses ne renfermant pas plus de 150 gr de chacune de ces matières peuvent être transportées en wagons couverts.
- 107** (3) *Les capsules métalliques d'acide carbonique (sodor, sparklets) renfermant 25 gr au plus d'acide carbonique liquide et au maximum 1 gr de liquide pour 1,34 cm³ de capacité* sont acceptées au transport sans restriction si l'acide carbonique ne contient pas plus de 1/2% d'air.
- 108** (4) *L'oxygène comprimé jusqu'à 0,3 kg/cm³* renfermé dans de petits sacs en caoutchouc, tissus imprégnés ou matières analogues est admis sans condition au transport.
- 109** (5) Sont transportés sans condition les *réservoirs de machines à glace* pourvus d'une façon permanente de la quantité d'acide sulfureux liquide ou d'ammoniaque liquide nécessaire à leur fonctionnement, si leur contenu en acide sulfureux ou en ammoniaque ne dépasse pas 20 l.
- 110** (6) Les récipients contenant de *l'oxygène comprimé*, fixés dans des bacs à poissons, sont admis également au transport s'ils ne sont pas

szczelnie zamknięte, lecz zaopatrzone są w urządzenia do stopniowego wydzielania tlenu.

G. Przewóz.

- 111** *Gazy skroplone, wymienione pod 8*, przyjmują się do przewozu, jako przesyłki pociągowe tylko, w ilościach najwyżej do 150 gr., z warunkiem, aby opakowane były stosownie do przepisów, zawartych pod F, ustęp (2) — cyfra marginesowa 106 —.

H. Postanowienia przejściowe.

- 112** Naczynia do gazów zgęszczonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem, których używanie do przewozu było dozwolone w myśl załącznika I do poprzedniej konwencji międzynarodowej, mogą być nadal używane.

Co do terminów periodycznych prób ciśnienia, należy stosować się do przepisów, wymienionych pod B — cyfry marginesowe 83 i 84 —.

Ie. Materiały, wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne, lub podtrzymujące palenie *).

- 113** Dopuszcza się do przewozu:
1. *Metale alkaliczne i ziem alkalicznych*, jako to: sód, potas, wapień i t. p. oraz *stopy tych metali z sobą*.
  2. *Węgiel wapnia (karbid), wodorek wapniowy*.
  3. *Nadtlenek sodu*, także mieszaniny, które nie są niebezpieczniejsze od nadtlenku sodu.

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

- 114** (1) Do opakowania należy używać mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń z blachy żelaznej, także pokrytych ołowiem, lub z blachy białej. *Materiały, wymienione pod 1*, w ilościach do 5 kg., można przewozić także w naczyniach szklanych, mocnych, dobrze i szczelnie zamkniętych. Naczynia te muszą być zupełnie suche, zaś dla *materiałów, wymienionych pod 1*, wysmarowane naftą.
- 115** (2) Naczynia, zawierające *materiały, wymienione pod 1 i 3*, muszą być umieszczone w opakowaniach ochronnych, mianowicie:
- a) naczynia żelazne, także pokryte ołowiem, lub z białej blachy, zawierające *materiały, wymienione pod 1*, w skrzyniach drewnianych lub żelaznych koszach ochronnych;
  - b) naczynia szklane z *materiałami, wymienionymi pod 1*, lub naczynia z *materiałami, wymienionymi pod 3*, w skrzyniach drewnianych, wybitych wewnątrz blachą, (także pokrytą ołowiem).

*) Azotniak wapniowy przyjmuje się do przewozu bez ograniczeń.

hermetycznie zamknięte, ale wyposażone w urządzenia pozwalające na niewielkie uciekanie tlenu.

G. Mode de transport.

- 111** Les gaz liquéfiés dénommés sous 8° ne sont acceptés au transport en grande vitesse qu'en petites quantités de 150 gr au maximum, à condition d'être emballés conformément aux prescriptions du chapitre F, alinéa (2) — chiffre marginal 106.

H. Dispositions transitoires.

- 112** Peuvent continuer à être admis au transport, à titre transitoire, les récipients pour gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression qui ont été mis en service sous l'empire de l'Annexe I à la précédente Convention internationale.

Pour les délais de renouvellement des épreuves périodiques, ils sont assujettis aux conditions fixées en B — chiffres marginaux 83 et 84 —.

Ie. Matières qui, au contact de l'eau, dégagent des gaz inflammables ou facilitant la combustion ¹⁾.

- 113** Sont admis au transport:
- 1° Les métaux alcalins et alcalins-terreux, tels que le sodium, potassium, calcium, etc., ainsi que les combinaisons entre ces métaux.
  - 2° Le carbure de calcium et l'hydrure de calcium.
  - 3° Le peroxyde de sodium et le peroxyde de sodium sous forme de mélanges qui ne soient pas plus dangereux que le peroxyde de sodium.

Conditions de transport.

A. Emballage.

- 114** (1) L'emballage doit être fait dans des récipients en fer, revêtus ou non de plomb, ou dans des récipients en fer-blanc solides, étanches, bien fermés. Les matières dénommées sous 1° peuvent aussi être transportées jusqu'à concurrence de 5 kg dans des bouteilles en verre, résistantes, munies d'une fermeture solide et étanche. Les récipients doivent être complètement secs ou, pour les matières dénommées sous 1°, remplis avec du pétrole.
- 115** (2) Les récipients renfermant des matières dénommées sous 1° et 3° doivent être placés dans des enveloppes de protection, savoir:
- a) les récipients en fer, revêtus ou non de plomb, ou les récipients en fer-blanc renfermant des matières dénommées sous 1°, dans des caisses en bois ou dans des paniers métalliques de protection;
  - b) les bouteilles en verre renfermant des matières dénommées sous 1° ou les récipients renfermant des matières dénommées sous 3°, dans des caisses en bois, revêtues intérieurement d'une

¹⁾ La cyanamide de calcium doit être admise au transport sans condition.

lub białą blachą, zabezpieczonych od wilgoci. Naczynia szklane, umieszczone w takich skrzyniach należy obsypać dobrze suchą krzemionką lub innym podobnym materiałem niepalnym. Naczynia z zawartością do 250 gr. mogą być pakowane, zamiast do skrzyń drewnianych, także do mocnych i szczelnie zamykanych naczyń żelaznych (także pokrytych ołowiem), lub z białej blachy.

Naczynia z białej blachy, zawierające *nadtlenek sodu* (3), nadawane do przewozu jako przesyłki całowagonowe, mogą być także układane w żelaznych koszach ochronnych.

Opakowanie ochronne nie jest wymagane:

117 *α)* dla *materiałów, wymienionych pod 1*, w tym wypadku, gdy będąc w stanie stopionym, są zapakowane do mocnych żelaznych beczek (bębnów), z zamknięciem hermetycznym;

β) dla *materiałów, wymienionych pod 3*, w wypadku, gdy użyte są mocne, szczelne żelazne beczki, zaopatrzone na bokach i dnach w drewniane okładziny, grubości co najmniej 2,5 cm, silnie umocowane obręczami i narożnikami z taśmowego żelaza.

118 (3) Na każdej sztuce należy wypisać wyraźnie i trwale jej zawartość i umieścić nalepkę według wzoru Nr. 8.

Na wagonach-zbiornikach, przeznaczonych do przewozu *węglika wapnia (karbidu)* (cyfra 2), zamiast tej nalepki, a mianowicie na stronie gdzie jest zamknięcie, należy umieścić napis: „Po napełnieniu i opróżnieniu szczelnie zamknąć”. Nadto, wagony takie muszą być zaopatrzone w nalepkę według wzoru Nr. 9.

B. Inne przepisy.

119 (1) Przesyłki, nie przekraczające 5 kg, opakowane w myśl postanowień pod A, można pakować wraz z innymi przedmiotami.

120 (2) Z przesyłkami należy się obchodzić ze szczególną ostrożnością. Nie wolno ich rzucać, lecz układać je należy w wagonie tak by nie mogły się ocierać o inne, wstrząsać, uderzać, przewracać, ani spadać z warstw górnych.

121 (3) Do przewozu należy używać wagonów krytych. *Węglik wapnia (karbid)* (cyfra 2) można przewozić także w wagonach niekrytych pod oponami.

122 (4) Zbiorniki opróżnione po *materiałach, wymienionych pod 2*, muszą być wolne od pozostałości z tych materiałów. W liście przewozowym należy zaznaczyć, co naczynia te zawierały przed nadaniem ich do przewozu.

enveloppe de tôle (revêtue ou non de plomb) ou de fer-blanc, rendue étanche pour empêcher l'entrée de l'eau. Les bouteilles en verre emballées dans des caisses doivent être placées solidement dans de la terre d'infusoires sèche ou dans d'autres matières analogues incombustibles. Les bouteilles en verre ne renfermant pas plus de 250 gr peuvent être emballées dans des boîtes en fer, (revêtu ou non de plomb), ou en fer-blanc munies d'une fermeture solide et étanche, au lieu de l'être dans des caisses en bois.

Les récipients en fer-blanc renfermant du *peroxyde de sodium* (3°), remis au transport par wagon complet, peuvent être aussi placés dans des paniers métalliques de protection en fer.

Des enveloppes de protection ne sont pas nécessaires:

117 *α)* En ce qui concerne les *matières dénommées sous 1°*, dans le cas où, après avoir été versées à l'état de fusion, elles sont emballées dans de forts tambours en fer avec une fermeture étanche.

β) En ce qui concerne les *matières dénommées sous 3°*, à condition d'employer des tonneaux en fer solides et étanches dont la surface et les fonds sont pourvus d'un revêtement en bois de 2,5 cm au moins d'épaisseur, maintenu sûrement au moyen de cercles ou de cornières en fer plat.

118 (3) Les colis doivent porter en caractères bien apparents et durables l'indication de leur contenu, et être munis d'une étiquette conforme au modèle n° 8.

Les wagons-réservoirs destinés au transport du *carbure de calcium* (2°) doivent être munis, au lieu et place de cette étiquette, de l'inscription suivante qui doit figurer du côté de la fermeture: „A fermer hermétiquement après le remplissage et la vidange”. En outre, ces wagons doivent être munis d'une étiquette conforme au modèle n° 9.

B. Autres prescriptions.

119 (1) Toute quantité jusqu'à 5 kg, emballée conformément aux prescriptions édictées en A, peut être réunie avec d'autres objets.

120 (2) Les colis doivent être manipulés avec des précautions toutes spéciales. Ils ne doivent pas être projetés et ils seront arrimés assez solidement dans les wagons pour être protégés contre les frottements, cahots, heurts, renversement ou chute des couches supérieures.

121 (3) Le transport doit être effectué en wagons couverts. Toutefois, le *carbure de calcium* (2°) peut être transporté en wagons découverts bâchés.

122 (4) Les récipients vides qui contenaient des *matières dénommées sous 2°* doivent être exempts de restes de ces matières. Mention devra être faite dans la lettre de voiture de ce qu'ils contenaient précédemment.

KLASA II.

Materiały samozapalne ¹⁾.

- 123 Dopuszcza się do przewozu:
1. Fosfor zwyczajny (biały i żółty).
  2. Związki fosforu z metalami ziem alkalicznych, np. fosforek wapnia, fosforek strontu;
  3. Mieszaniny fosforu bezpostaciowego z żywicami lub tłuszczami, których punkt topliwości leży powyżej 35° C, roztwór fosforu zwyczajnego w siarczku węgla.
  4. Cynkoetyl, cynkometyl, jako też rozczyń tych produktów w eterze.
  5. Sadze świeżo wypalone.
  6. a) Węgiel drzewny, świeżo wypalony, mielony, ziarnisty lub w kawałkach.
b) Korek świeżo napęczniały, mielony lub ziarnisty, także z domieszką smoły lub podobnych materiałów ²⁾, nie podlegających samoutlenieniu.
  7. Silnie obciążony jedwab (jedwab cordonnet, soie souple, bourre de soie i soie chappe) w pasmach.
  8. a) Następujące materiały, nasycone tłuszczem, pokostem lub oliwą: wełna, włosy, wełna sztuczna, bawełna, bawełna sztuczna, jedwab, len, konopie, juta — w stanie surowym, w postaci odpadków od przędzenia i tkanin, jako gałgany lub pakuły.
b) Nasycone tłuszczem, pokostem lub oliwą, wyroby z powyższych materiałów, np. opony, wyroby powroźnicze, pasy napędowe z bawełny lub konopi, nicielnice tkackie i uprężne, przędza i nici, wyroby siatkowe (sieci rybackie natłuszczone i t. p.).
  9. Mieszaniny materiałów palnych, ziarnistych lub porowatych (dziurkowanych), nasycone olejem lnianym, pokostem, żywicą, smołą żywiczną, pozostałościami nafty i t. p. materiałami, jeżeli te mogą jeszcze podlegać samoutlenieniu (np. t. zw. trociny korkowe, lupulin), następnie odpadki oleiste, powstałe przy odbarwianiu soi.
  10. Kauczuk tarty, pył kauczukowy.
  11. Nadtłuszczone lub oleiste, nieprzestarzałe wióry żelazne lub stalowe (wióry od toczenia, wiercenia i t. p.).
  12. Następujące materiały, nasycone tłuszczem, olejem lub pokostem: papier, tutki papierowe i obręcze tekturowe.

¹⁾ Fosfor bezpostaciowy (czerwony), trójsiarczek fosforu, związki fosforu z metalami, np. fosforek żelaza i fosforek miedzi nie zalicza się do samozapalnych materiałów i jest przyjmowany do przewozu bez ograniczeń.

²⁾ Osłony i płyty z napęczniałego korka, wykonane pod ciśnieniem, także z domieszką smoły lub podobnych materiałów, przyjmowane są do przewozu bez ograniczeń.

CLASSE II.

Matières sujettes à l'inflammation spontanée ¹⁾.

- 123 Sont admis au transport:
- 1° Le phosphore ordinaire (blanc et jaune).
  - 2° Les combinaisons de phosphore avec des terres alcalines, par exemple le phosphure de calcium, le phosphure de strontium;
  - 3° Les mélanges de phosphore amorphe avec des résines ou des graisses, dont le point de fusion est supérieur à 35° C, les solutions de phosphore ordinaire dans le sulfure de carbone.
  - 4° Le zinc-éthyle, le zinc-méthyle, ainsi que la dissolution de ces produits dans l'éther;
  - 5° La suie fraîchement calcinée.
  - 6° a) Le charbon de bois fraîchement éteint, en poudre, en grains ou en morceaux.
b) Le liège fraîchement gonflé, en poudre ou en grains, avec ou sans mélange de goudron ou de matières similaires ²⁾ non sujettes à l'oxydation spontanée.
  - 7° La soie fortement chargée (cordonnet, soie souple, bourre de soie et soie chappe) en échaveaux.
  - 8° a) Les matières suivantes imprégnées de graisse, de vernis ou d'huile: laine, poils, laine artificielle, coton, coton artificiel, soie, lin, chanvre, jute — à l'état brut, sous forme de déchets provenant de la filature ou du tissage, à l'état de chiffons ou d'étoupes.
b) Les produits fabriqués avec les matières ci-dessus, imprégnés de graisse, de vernis ou d'huile, par exemple bâches, cordages, courroies de transmission de coton ou de chanvre, lisses de tisserand et de harnais, fils et fils retors, articles en filet (filets de pêcheurs graissés, etc.).
  - 9° Les mélanges de matières combustibles grenées ou poreuses avec de l'huile de lin, du vernis, de la résine, de l'huile de résine, des résidus de pétrole et autres matières analogues, si ces derniers composants peuvent encore être sujets à s'oxyder par eux-mêmes (par exemple la masse dite bourre de liège, la lupuline), en outre des résidus huileux de la décoloration avec la soja.
  - 10° Le caoutchouc broyé, la poussière de caoutchouc.
  - 11° La limaille de fer ou d'acier grasse ou huileuse, non vieillie (provenant des tours ou machines à forer, etc.).
  - 12° Les matières suivantes imprégnées de graisse, d'huile ou de vernis: papier, fuseaux de papier et anneaux de carton.

¹⁾ Le phosphore amorphe (rouge), le sesquisulfure de phosphore, les combinaisons de phosphore avec des métaux, par exemple le phosphure de fer et le phosphure de cuivre, sont admis au transport sans condition.

²⁾ Les enveloppes et les plaques en liège gonflé, fabriquées sous pression avec ou sans mélange de goudron ou de matières analogues, sont admises au transport sans condition.

13. *Metale piroforyczne.*¹⁾

14. *Pyłek i proszek aluminowy i cynkowy, także tłusty lub oleisty; pył filtrowany z wielkich pieców.*

15. *Worki po drożdżach, używane, nieoczyszczone.*

16. *Masa do czyszczenia gazu świetlnego, używana.*

17. *Nitrocelulozowe nici, nieodsalezowane, służące do wyrobu jedwabiu sztucznego i wełny sztucznej.*

18. *Chlorek wapna, świeży.*

19. *Pył lignitowy, gotowy do opatu.*²⁾

13° *Les métaux pyrophoriques*¹⁾.

14° *La poussière et la poudre d'aluminium et de zinc, même grasses et huileuses; la poussière filtrée des hauts-fourneaux.*

15° *Les sacs à levure ayant servi, non nettoyés.*

16° *La matière ayant servi à épurer le gaz d'éclairage.*

17° *Les fils de nitrocellulose non dénitrés servant à la fabrication de la soie ou de la laine artificielle.*

18° *Le chlorure de chaux frais.*

19° *La poussière de lignite prête au chauffage*²⁾.

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

124 (1) *Materiały, wymienione pod 1 i 2, należy pakować w mocne, szczelnie i dobrze zalutowane puszki blaszane, które należy ustawiać ściśle w mocnych i dobrze zamykanych skrzyniach drewnianych.*

Fosfor zwykły (1) może być pakowany także w mocnych, szczelnie i dobrze zamykanych beczkach z mocnej blachy. Zawartość takiej beczki nie powinna przekraczać 300 kg. Beczki z zawartością, przekraczającą 100 kg., muszą być zaopatrzone w obręcz u góry i obręcz do przetaczania beczek.

Fosfor zwyczajny, musi być zanurzony w wodzie. Skrzynie należy zaopatrzyć w wyraźny i trwały napis, oznaczający ich zawartość. Przesyłki z *fosforem zwyczajnym* należy zaopatrzyć w nalepkę według wzoru Nr. 6.

Fosfor zwyczajny, nieoczyszczony (1) należy przewozić zanurzony w wodzie tylko w wagonach-kotłach, które powinny posiadać urządzenie do ogrzewania. Mniejsze ilości mogą być pakowane także w mocne, szczelnie zamykające się beczki żelazne.

Do *materiałów, wymienionych pod 2*, w ilościach najwyżej do 2 kg., zamiast naczyń blaszanych, można używać butli szklanych lub dzbanów, które również należy zapakować do mocnych, dobrze zamykanych skrzyń drewnianych.

125 (2) *Materiały, wymienione pod 3, należy łądować albo do skrzyń szczelnych, uniemożliwia-*

¹⁾ Do metali piroforycznych pod liczbą 13 zaliczają się proszki metaliczne nadzwyczaj drobno mielone, np. żelazo sproszkowane, natomiast nie wchodzi tutaj (wbrew przyjętej w handlu nazwie „metale piroforyczne”) stopy, składające się głównie z żelaza i ceru, oraz wyrabiane z nich kamienie krzesiwickowe.

²⁾ Pył węglowy, gotowy do opatu jest węglem (węgiel kamienny, węgiel brunatny, lignit, torf), doprowadzonym do takiego stopnia rozdrobnienia (przez mielenie lub w inny sposób), iż może być użyty bezpośrednio do palenia w piecach, przystosowanych do opalania miałem.

Conditions de transport.

A. Emballage.

124 Les *matières dénommées sous 1° et 2°* doivent être emballées dans des récipients en fer-blanc solides, étanches et bien soudés, solidement assujettis dans une forte caisse en bois bien fermée.

Le *phosphore ordinaire* (1°) peut aussi être emballé dans des tonneaux en tôle de fer résistants, étanches et bien fermés. Le contenu d'un tonneau de ce genre ne doit pas dépasser 300 kg. Les tonneaux d'un contenu de plus de 100 kg doivent être munis de cercles de tête et d'un dispositif leur permettant d'être roulés.

Le *phosphore ordinaire* doit être plongé dans l'eau. Les caisses porteront en caractères bien apparents et durables la mention de leur contenu. Les colis renfermant du *phosphore ordinaire* seront munis d'une étiquette conforme au modèle n° 6.

Le *phosphore brut* (1°) ne doit être transporté, plongé dans l'eau, que dans des wagons-réservoirs qui doivent être pourvus d'une installation de chauffage. De petites quantités peuvent aussi être emballées dans de forts tonneaux en fer hermétiquement fermés.

Pour les *matières dénommées sous 2°*, par quantités de 2 kg au maximum, les récipients en fer-blanc peuvent être remplacés par des bouteilles en verre ou cruches qui doivent également être emballées dans une forte caisse en bois bien fermée.

125 (2) Les *matières dénommées sous 3°* doivent être emballées soit dans des caisses ne permettant

¹⁾ Rentrent dans les métaux pyrophoriques du 13° les poudres de métaux extrêmement fines comme par exemple le fer pulvérisé; par contre n'y rentrent pas (en dépit de leur désignation usitée dans le commerce de „métaux pyrophoriques”) les alliages se composant principalement de fer et de cérium et les pierres à briquet qui en sont fabriquées.

²⁾ La poussière de charbon prête au chauffage est du charbon (houille, lignite, tourbe) réduit (par pulvérisation ou par un autre procédé) à un degré de finesse tel qu'il peut être employé directement au chauffage par le charbon pulvérisé.

jących rozsypanie, lub należy je wlewać wprost do próżnych naboju.

- 126 (3) *Materiały, wymienione pod 4*, jako też roztwory produktów tych w eterze, należy pakować do mocnych, grubych naczyń kamiennych (glinianych i t. p.), metalowych lub szklanych, zatopionych w ogniu, lub w inny podobny sposób szczelnie zamykanych.

Naczynia szklane lub gliniane należy pojedynczo lub po kilka razem umieszczać w mocnych naczyniach blaszanych, przysypując popiołem, lub suchą krzemionką, poczem naczynia blaszane zatłować szczelnie.

Naczynia metalowe należy pojedynczo lub po kilka razem umieszczać w innych mocnych naczyniach (w koszykach z łożyny lub koszach metalowych, faszach lub skrzyniach), przy użyciu odpowiednich materiałów pakunkowych. Otwarte naczynia zewnętrzne muszą mieć pokrywę ochronną, która — o ile jest ze słomy, sitowia, trzciny lub podobnych łatwopalnych materiałów — powinna być przesycona roztworem gliny, mleka wapiennego i t. p. z dodatkiem szkła wodnego.

Naczynia z balonami szklanymi należy nadto zaopatrzyć w nalepkę według wzoru Nr. 7. Nie wolno ich przewozić na wózkach, ani też przenosić na plecach lub ramieniu.

- 127 (4) *Materiały, wymienione pod 5 i 6 a) i 6 b)* należy pakować w naczynia szczelne i dobrze zamykane. Beczki drewniane muszą być wyłożone wewnątrz materiałem uszczelniającym i umieszczone w innych mocnych naczyniach (kosze, kubły, skrzynie).

- 128 (5) *Materiały, wymienione pod 7*, należy pakować w mocne skrzynie. Jeżeli wysokość skrzyni przenosi 12 cm, należy pomiędzy warstwami jedwabiu utworzyć, za pomocą krat drewnianych, odpowiednią próżną przestrzeń, będącą w połączeniu z otworami w ścianach skrzyń tak, aby umożliwić dostęp powietrza. Otwory w ścianach skrzyń należy zabezpieczyć przed zatknięciem za pomocą listewek, przybitych na zewnętrznych bokach skrzyni.

- 129 (6) *Z materiałów, wymienionych pod 8 a), używana wełna do czyszczenia i wilgotne pakuły (szmaty do czyszczenia)* muszą być silnie sprasowane i zapakowane do mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych naczyń.

- 130 (7) *Materiały, wymienione pod 9, tłoczone w formach*, należy pakować w mocne i szczelne naczynia blaszane lub w mocne skrzynie drewniane wybite wewnątrz szczelnie białą blachą; jeżeli zaś nie są tłoczone, należy je pakować w mocne, szczelne i dobrze zamykane naczynia.

aucune fuite, ou être fondues dans des projectiles non chargés.

- 126 (3) *Les matières dénommées sous 4°* ainsi que les dissolutions de ces produits dans l'éther doivent être emballés dans des récipients épais, solides, en terre (grès, etc.), en métal ou en verre, scellés à la lampe ou pourvus d'une fermeture hermétique offrant une sécurité équivalente.

Les vases en verre ou en grès doivent être emballés, soit isolément, soit à plusieurs, dans des récipients en tôle solides, remplis de cendre ou de terre d'infusoires sèche, qui seront soudés hermétiquement.

Les récipients en métal doivent être solidement assujettis soit isolément, soit à plusieurs, dans d'autres récipients (bannettes ou paniers métalliques, cuveaux ou caisses) solides et munis de matières d'emballage appropriées. Les enveloppes extérieures découvertes doivent porter une couverture protectrice, et si celle-ci consiste en paille, jonc, roseau ou autres matières analogues, facilement inflammables, elle doit être imprégnée de lait d'argile ou de chaux, etc., mélangé avec du verre soluble.

Les enveloppes renfermant des bonbonnes en verre doivent en outre être munies d'une étiquette conforme au modèle n° 7. Elles ne doivent pas être transportées sur des diables, ni portées sur les épaules ou sur le dos.

- 127 (4) *Les matières dénommées sous 5°, 6° a) et 6° b)* doivent être emballées dans des récipients étanches et fermant bien. Les tonneaux en bois porteront à l'intérieur un revêtement imperméable; ils seront placés dans d'autres récipients solides (paniers, cuveaux, caisses).

- 128 (5) *Les matières dénommées sous 7°* doivent être emballées dans de fortes caisses. Quand ces caisses ont plus de 12 cm de hauteur, les couches de soie seront séparées entre elles par des espaces vides suffisants, au moyen de grilles en bois; des trous pratiqués dans les parois, s'ouvrant sur ces espaces vides, permettront la circulation de l'air. Des baguettes seront clouées extérieurement pour empêcher que les trous des caisses puissent être couverts.

- 129 (6) Parmi les *matières dénommées sous 8 a)*, la laine ayant servi au nettoyage et les étoupes (torchons à nettoyer) non séchées doivent être fortement pressées et emballées dans des récipients solides, étanches et bien fermés.

- 130 (7) *Les matières dénommées sous 9°* doivent être emballées, lorsqu'elles sont pressées dans des moules, dans des récipients en fer-blanc solides, étanches ou dans de fortes caisses en bois portant à l'intérieur un revêtement de fer-blanc étanche; lorsqu'elles ne sont pas pressées dans des moules, dans des récipients forts, étanches et bien fermés.

- 131** (8) *Materiały, wymienione pod 10*, należy pakować do mocnych, szczelnych, dobrze zamkniętych naczyń.
- 132** (9) *Materiały, wymienione pod 11*, należy pakować do mocnych, szczelnych, dobrze zamkniętych naczyń metalowych. Opakowanie nie jest konieczne, jeżeli przewóz odbywa się w wagonach żelaznych, zaopatrzonych w pokrywy, lub w wagonach żelaznych niekrytych pod oponami.
- 133** (10) *Materiały, wymienione pod 13*, muszą być umieszczone w rurach szklanych, zatopionych na końcach, te zaś zapakowane w pudełka blaszane, wypełnione krzemionką lub innym materiałem ziemnym, suchym i również zalutowane.
- 134** (11) *Materiały, wymienione pod 14*, należy pakować do szczelnych i dobrze zamkniętych naczyń metalowych lub drewnianych.
Co do przewozu ładunków całowagonowych filtrowanego miazgu z wielkich pieców, bez opakowania, zob. B (7) d) — cyfra marginesowa 147 —.
- 135** (12) *Materiały, wymienione pod 15*, należy pakować do naczyń dobrze zamkniętych.
- 136** (13) *Przedmioty, wymienione pod 16*, można przyjmować do przewozu tylko w wagonach żelaznych, jeżeli nie są opakowane w szczelnych naczyniach blaszanych. Jeżeli wagony nie mają dobrze zamkniętych przykryw żelaznych, należy towar przykryć takimi oponami, które przy zetknięciu się z płomieniem nie zapalają się. Naładowanie jest obowiązkiem nadawcy, wyładowanie odbiorcy. Opony obowiązany jest, na żądanie kolei żelaznej, dostarczyć nadawca.
- 137** (14) *Materiały, wymienione pod 17*, należy pakować w naczynia metalowe lub szczelnie zamknięte beczki drewniane, przy użyciu, w ostatnim wypadku, takiej ilości wody, ażeby łatwo można było to sprawdzić, poruszając naczyniem. Jeżeli nici zapakowane są do naczyń metalowych, wystarczy owinać każdą szpulkę tylko wilgotną tkaniną, przyczem należy w liście przewozowym zaznaczyć, o wypełnieniu tego przepisu.
- 138** (15) *Materiały, wymienione pod 18*, należy pakować w mocne, szczelne i dobrze zamknięte beczki drewniane lub żelazne.
- 139** (16) *Materiały, wymienione pod 19*, należy przewozić w szczelnych wagonach-kotłach, lub pakować do szczelnych naczyń metalowych (np. do beczek żelaznych), albo do worków nieprzepuszczających powietrza, gumowanych lub innym sposobem przygotowanych, szczelnie zamkniętych.
- 140** (17) Każdą sztukę przesyłkową należy zaopatrzyć w nalepkę według wzoru Nr. 3.
- 131** (8) Les *matières dénommées sous 10°* doivent être emballées dans des récipients solides, étanches et bien fermés.
- 132** (9) Les *matières dénommées sous 11°* doivent être emballées dans des récipients en métal solides, étanches et bien fermés. L'emballage n'est pas nécessaire si le transport est effectué dans des wagons en fer munis de couvercles, ou dans des wagons en fer, découverts, bâchés.
- 133** (10) Les *matières dénommées sous 13°* doivent être fondues dans des tubes en verre, emballées dans des boîtes en fer-blanc soudées, remplies de terre d'infusoires ou d'autres terres sèches analogues, appropriées.
- 134** (11) Les *matières dénommées sous 14°* doivent être emballées dans des récipients en métal ou en bois étanches et bien fermés.
En ce qui concerne le transport par chargements complets de la poussière filtrée des hauts-fourneaux, non emballée, voir sous B., alinéa (7) d) — chiffre marginal 147 —.
- 135** (12) Les *matières dénommées sous 15°* doivent être emballées dans des récipients bien fermés.
- 136** (13) Les *matières dénommées sous 16°* ne sont expédiées que dans des wagons en tôle, à moins que cet article ne soit emballé dans d'épaisses caisses en tôle. Si les dits wagons ne sont pas munis de couvercles en tôle, fermant bien, le chargement devra être parfaitement couvert avec des bâches préparées de telle manière qu'elles ne soient pas inflammables par le contact direct de la flamme. Le chargement et le déchargement se feront par l'expéditeur et le destinataire; c'est à l'expéditeur que, à la demande de l'administration du chemin de fer, incombe également le soin de fournir les bâches.
- 137** (14) Les *matières dénommées sous 17°* doivent être contenues dans des récipients métalliques ou dans des tonneaux en bois hermétiquement fermés, et, dans ce dernier cas, contenant un excès d'eau facile à vérifier par l'agitation du récipient. Dans les cas où les fils sont emballés dans des récipients métalliques on peut se contenter d'entourer chaque bobine d'une toile mouillée et la lettre de voiture doit attester que cette condition est remplie.
- 138** (15) Les *matières dénommées sous 18°* doivent être emballées dans de forts tonneaux en bois ou en fer étanches et bien fermés.
- 139** (16) Les *matières dénommées sous 19°* doivent être transportées dans des wagons-réservoirs étanches ou être emballées dans des récipients en métal étanches (par exemple dans des fûts en fer) ou dans des sacs qui ont été rendus imperméables à l'air par du caoutchouc ou de toute autre façon et qui sont hermétiquement fermés.
- 140** (17) Tous les colis doivent être munis d'une étiquette conforme au modèle n° 3.

B. Inne przepisy.

141 (1) Wraz z innymi przedmiotami można pakować w mocne skrzynie drewniane, szczelnie i dobrze zamykane, z obowiązkiem przestrzegania przepisów co do naczyń, podanych pod A, przedmioty następujące:

a) *fosfor zwyczajny* (1) w ilościach, nie przynoszących 250 gr; takie ilości można również pakować w wodzie, w mocnych i dobrze zamkniętych naczyniach szklanych, które się układa następnie w szczelnych naczyniach żelaznych, przekładając odpowiednim materiałem pakunkowym; naczynia z fosforem należy umieścić mocno w zewnętrznym naczyniu drewnianem;

b) *materiały wymienione pod 2*, w ilościach do 5 kg;

c) *cynkoetyl i cynkometyl* (4) w ilościach 2 kg, przyczem naczynia, zawierające te materiały, muszą być dobrze zapakowane w skrzynie; nie wolno jednak pakować ich razem z innymi materiałami samozapalnymi, tudzież wybuchowymi (klasa I a), amunicją (klasa I b), materiałami zapalnymi i ogniami sztucznymi (klasa I c) i materiałami zapalnymi, wymienionymi w klasach III a i III b;

d) *materiały, wymienione pod 12 i 13 bez ograniczenia*;

e) *pyłek i proszek aluminjowy i cynkowy*, w ilościach nie przekraczających 1 kg — lecz nie razem z kwasami, ługami alkalicznymi lub płynami zawierającymi wodę — należy pakować do zamkniętych naczyń szklanych lub pudełek blaszanych. Naczynia szklane należy mocno układać w pudełkach blaszanych lub tekturowych, zaś miejsca próżne wypełniać krzemionką.

142 (2) Następujące przedmioty można przewozić bez ograniczeń, jeżeli zamieszczono w liście przewozowym oświadczenie, że:

a) *sadze* (5), *węgiel drzewny mielony, ziarnisty lub w kawałkach* (6 a) i *korek lekko napęczniały* (6 b) przeleżały na powietrzu i są ostudzone tak, iż wyłączone jest niebezpieczeństwo samozapalenia się;

b) *jedwab w pasmach* (7) nie jest obciążony tak, iż może wyniknąć samozapalenie się;

c) *materiały, wymienione pod 8* — z wyjątkiem używanych pakuł i gałganów (zob. (3) — cyfra marginesowa 143 —) — *jako też wióry żelazne i stalowe* (11) nie podlegają samozapaleniu się;

d) *mieszanki, wymienione pod 9*, wystawione były na powietrzu tak długo i w taki sposób, iż wyłączone jest niebezpieczeństwo samozapalenia się;

e) *używane worki po drożdżach* (15) są oczyszczone;

B. Autres prescriptions.

141 (1) Les matières ci-dessous énumérées peuvent être emballées avec d'autres objets dans une caisse en bois solide, étanche et bien fermée, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients, édictées en A:

a) le *phosphore ordinaire* (1°) par quantités ne dépassant pas 250 gr; ces petites quantités peuvent aussi être renfermées sous l'eau dans des vases en verre solides, fermés hermétiquement, qui doivent être solidement maintenus dans des récipients en tôle, avec des matières d'emballage appropriées; les récipients renfermant du phosphore doivent être solidement assujettis dans la seconde enveloppe de bois;

b) les *matières dénommées sous 2°* par quantités ne dépassant pas 5 kg;

c) le *zinc-éthyle* et le *zinc-méthyle* (4°) par quantités ne dépassant pas 2 kg, à la condition que les vases soient solidement emballés dans les récipients; il est cependant interdit de les emballer avec d'autres matières sujettes à l'inflammation spontanée, ainsi qu'avec des matières explosibles (classe I a), des munitions (classe I b), des inflammateurs et pièces d'artifice (classe I c), et avec les matières inflammables dénommées aux classes III a et III b;

d) les *matières dénommées sous 12° et 13°*, sans aucune restriction.

e) la *poussière* et la *poudre d'aluminium ou de zinc* — en quantités ne dépassant pas 1 kg, mais pas ensemble avec des acides, des lessives alcalines ou des liquides aqueux — doivent être emballées dans des récipients en verre ou boîtes et fer-blanc bien fermés. Les récipients en verre doivent être solidement assujettis dans des boîtes en fer-blanc ou carton dont les espaces vides sont remplis de terre d'infusoires.

142 (2) Si les lettres de voiture contiennent une déclaration portant que

a) la *suie* (5°), le *charbon de bois en poudre, en grains ou en morceaux* [6° a)] et le *liège légèrement gonflé* [6° b)] ont séjourné à l'air et ont été refroidis assez longtemps pour que tout danger d'inflammation spontanée soit écarté;

b) la *soie en écheveaux* (7°) n'est pas chargée de façon à permettre une inflammation spontanée;

c) les *matières dénommées sous 8°* — à l'exception de l'étoffe ou de chiffons usagés [voir alinéa (3) — chiffre marginal 143 —] — *ainsi que la limaille de fer ou d'acier* (11°) ne sont plus sujettes à l'inflammation spontanée;

d) les *mélanges dénommés sous 9°* ont été exposés à l'air pendant une durée telle et de telle façon que tout danger d'inflammation spontanée soit écarté;

e) les *sacs à levure ayant servi* (15°) sont nettoyés;

f) masa do czyszczenia gazu, używana (16) jest zupełnie utleniona, te materiały przewożone są bez ograniczeń.

143 (3) *Materiały, wymienione pod 8, z wyjątkiem wełny, używanej do czyszczenia i pakul (szmat do czyszczenia), zapakowanych według przepisów, podanych pod A, ustęp (6) — cyfra marginesowa 129 —, muszą być suche.*

144 (4) *Przy materiałach, wymienionych pod 12, nadawca obowiązany oświadczyć w liście przewozowym, że:*

a) *tutki papierowe* po przesyleniu tłuszczem lub oliwą, były tak długo nagrzewane, potem ochłodzone w taki sposób, iż wyłączone jest niebezpieczeństwo samozapalenia się;

b) *papier i obręcze tekturowe* są suche i wystawione były na powietrze tak długo i w taki sposób, iż wyłączone jest niebezpieczeństwo samozapalenia się.

145 (5) *Odnośnie chlorku wapna świeżego (18), w beczkach drewnianych, w miesiącach od marca do października, winno być w listach przewozowych zaświadczone, że towar przed nadaniem do przewozu znajdował się przez czas dostatecznie długi w beczkach, tak, iż wyłączone jest niebezpieczeństwo samozapalenia się.*

146 (6) *Odnośnie pyłu węglowego (lignitowego) przeznaczonego do opalania (19), opakowanego w workach, nieprzepuszczających powietrza, gumowanych lub w inny sposób przygotowanych, w liście przewozowym winno być zaświadczone, iż podczas napełniania naczynia, temperatura materiału tego obniżona była do 40° C lub jeszcze niżej.*

147 (7) *Do przewozu należy używać:*

a) dla *cynkoetylu i cynkometylu* (4) wagonów niekrytych; mniejsze ilości do 10 kg, mogą być ładowane osobno lub (w ilościach do 2 kg) razem z innymi przedmiotami, także w wagonach krytych, przy zachowaniu przepisów, zamieszczonych w ust. (1) c) — cyfra marginesowa 141 —;

b) dla *materiałów, wymienionych pod 7, 8 i 12, należy używać wagonów krytych, lub też wagonów niekrytych z oponami. Wełnę do czyszczenia i pakul (szmaty do czyszczenia) zapakowane według przepisów, wymienionych pod A, ustęp (6) — cyfra marginesowa 129 — można przewozić w wagonach niekrytych;*

c) *materiały, wymienione pod 17, należy ładować do wagonów krytych, w których otwory wszelkie winny być zamknięte;*

d) *pył filtrowany z wielkich pieców, bez opakowania, w wagonach z pokrywami żelaznymi lub w wagonach niekrytych pod oponami.*

f) *la matière ayant servi à épurer le gaz (16°) est complètement oxydée, ces matières sont transportées sans condition.*

143 (3) *Les matières dénommées sous 8° — à l'exception de la laine ayant servi au nettoyage et des étoupes (torchons à nettoyer) emballées aux conditions édictées au chapitre A, alinéa (6) — chiffre marginal 129 — doivent être à l'état sec.*

144 (4) *En ce qui concerne les matières dénommées sous 12°, l'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture que*

a) *les fuseaux de papier, après avoir été imbibés de graisse ou d'huile, ont été chauffés, puis refroidis, le tout pendant une durée telle et de telle façon que tout danger d'inflammation spontanée soit écarté;*

b) *le papier et les anneaux de carton sont secs et qu'ils ont été exposés à l'air pendant une durée telle et de telle façon que tout danger d'inflammation spontanée soit écarté.*

145 (5) *En ce qui concerne le chlorure de chaux frais (18°) contenu dans des fûts en bois, les lettres de voiture doivent attester, durant les mois de mars à septembre, que la marchandise a été renfermée dans ces fûts avant la remise au transport pendant une durée suffisante pour que tout danger d'inflammation spontanée soit écarté.*

146 (6) *En ce qui concerne la poussière de lignite prête au chauffage (19°) renfermée dans des sacs rendus imperméables à l'air par le caoutchouc ou de toute autre façon, la lettre de voiture doit attester que la température de cette matière était tombée à 40° C ou au-dessous au moment du remplissage des récipients.*

147 (7) *Doivent être employés pour le transport:*

a) du *zinc-éthyle* et du *zinc-méthyle* (4°), des wagons découverts; de petites quantités jusqu'à 10 kg peuvent aussi être chargées isolément ou (en quantités ne dépassant pas 2 kg) avec d'autres objets, dans des wagons couverts, aux conditions édictées à l'alinéa (1) c) — chiffre marginal 141 —;

b) des *matières dénommées sous 7°, 8° et 12°*, des wagons couverts ou des wagons découverts bâchés. La *laine pour nettoyage* et les *étoupes* (torchons à nettoyer) emballées aux conditions édictées au chapitre A, alinéa (6) — chiffre marginal 129 —, peuvent aussi être transportées en wagons découverts;

c) *les matières dénommées sous 17°* doivent être chargées dans des wagons couverts et à panneaux pleins;

d) *la poussière filtrée des hauts-fourneaux, non emballée dans des wagons à couvercles en fer ou dans des wagons découverts en fer recouverts de bâches.*

148 (8) Co do cynkoetylu i cynkometylu należy nadto przestrzegać przepisów, podanych pod III a B, ustęp (4) — cyfra marginesowa 165 —.

149 (9) Próżne wagony-kotły, w których przewożony był fosfor zwyczajny, nieoczyszczony, (1), powinny być dobrze zamknięte. O wykonaniu tego musi być zaświadczenie w liście przewozowym.

C. Przewóz.

150 Cynkoetyl, cynkometyl, jako też ich roztwory w eterze, przyjmuje się do przewozu, jako przesyłki pośpieszne, tylko w drobnych ilościach, do 10 kg, jeżeli wysyłane są osobno, lub w ilościach do 2 kg, jeżeli wysyłane są z innymi przedmiotami.

D. Ładowanie.

151 Materiałów klasy II nie wolno ładować do jednego wagonu razem z materiałami, wymienionymi pod 3 i 5 A, klasy I b.

KLASA III.

Materiały zapalne.

III a. Ciecze palne.

Ciecze niżej wymienione oraz sztuczne ich mieszaniny, które w stanie płynnym lub ciastowatym sporządzone zostały w temperaturze poniżej 15° C, podlegają specjalnym warunkom przewozu:

152 A. Ciecze palne z grup A 1, 2 i 3, a mianowicie takie ciecze, które same, lub ich płynne palne składowe części nie dają się mieszać z wodą:

153 1. Ciecze palne grupy A 1, a mianowicie ciecze, których punkt zapłnienia leży poniżej 21° C¹⁾. Do kategorii tej należą, na przykład: gazolina, niższe frakcje otrzymywane przy destylacji benzolu, smoły i olejów gazowych, dwusiarceki węgla, eter etylowy, kolodjum oraz inne roztwory, zawierające eter etylowy; ropa naftowa i inne oleje surowe, jako też bardzo lotne destylaty z nich, jak lotne etery naftowe, benzyna czysta i nieoczyszczona, nafta benzynowa, ligroina i rozmaite destylaty ze smoły węglowej, jak olej lekki, benzol toluol.

¹⁾ Punkt zapłnienia oznacza się na aparacie systemu Abel - Pensky'ego, przy ciśnieniu barometrycznym przeliczonym na 760 mm.

148 (8) Doivent en outre être observées pour le zinc-éthyle et le zinc-méthyle les prescriptions édictées dans la classe III a B, alinéa (4) — chiffre marginal 165 —.

149 (9) Les wagons-réservoirs vides dans lesquels du phosphore brut (1°) a été transporté, doivent être bien fermés. Dans la lettre de voiture il faut certifier que cette opération a eu lieu.

C. Mode de transport.

150 Le zinc-éthyle, le zinc-méthyle ainsi que leurs solutions dans l'éther ne sont admis au transport en grande vitesse qu'en petites quantités jusqu'à 10 kg s'ils sont expédiés isolément ou en quantités ne dépassant pas 2 kg s'ils sont expédiés avec d'autres objets.

D. Chargement.

151 Les matières de la classe II ne doivent pas être chargées dans un même wagon avec les matières dénommées sous 3° et 5° A de la classe I b.

CLASSE III.

Matières inflammables.

III a. Liquides combustibles.

Les liquides ci-après et leurs mélanges artificiels liquides ou encore pâteux en-dessous de 15° C sont soumis à des conditions spéciales:

152 A. Liquides combustibles des groupes A 1, 2 et 3, c'est-à-dire ceux qui, ou bien eux-mêmes ou dans leurs fractions liquides combustibles, ne se mélangent pas avec l'eau:

153 1° Liquides combustibles du groupe A 1, c'est-à-dire ceux qui ont leur point d'inflammation en-dessous de 21°C¹⁾. Rentrent notamment dans cette catégorie: les pétroles naturels très légers, les produits de tête de la distillation du goudron et des huiles à gaz, le sulfure de carbone, l'éther éthylique, le collodion et d'autres solutions contenant de l'éther éthylique; des pétroles bruts et autres huiles brutes, ainsi que leurs produits de distillation volatils, tels que les essences légères de pétrole, les benzines légères et lourdes, le benzinnaphta, la ligroïne et différents produits de la distillation de goudron de houille, tels que l'huile légère, le benzol, le toluol.

¹⁾ Le point d'inflammation est déterminé dans l'appareil Abel-Pensky en le ramenant à la pression de 760 mm.

- 154** 2. *Ciecze palne grupy A2*, a mianowicie ciecze, których punkt zapłnienia znajduje się pomiędzy 21° C i 55° C¹⁾, i które zawierają ogółem nie więcej jak 30% stałych²⁾ ciał, rozpuszczonych w cieczech, lub będących w zawiesinie. Do kategorii tej należą naprzykład nafta do oświetlania, nafta Test, „Standard white” surowy lub oczyszczony, kerosin, rozmaite destylaty lotne ze smoły drzewnej, torfowej, węgla brunatnego i kamiennego, jak naprzykład: solvent-nafta, ksylol, surogat terpentyny (white spirit), jako też terpentyna roślinna i niektóre mieszaniny alkoholów i benzolów.
- 155** 3. *Ciecze palne grupy A3*, to jest ciecze, których punkt zapłnienia leży powyżej 55° C nie przekraczając 100° C¹⁾ i które zawierają ogółem nie więcej jak 30% stałych²⁾ ciał, rozpuszczonych w cieczech, lub będących w zawiesinie. Do kategorii tej należą naprzykład: oczyszczona smoła z węgla kamiennego, smoła surowa, olej solarowy, niektóre oleje do silników spalinowych, (motoryna i t. p.) oleje ze smoły drzewnej, torfowej, węgla brunatnego i węgla kamiennego, oleje łupkowe, oleje do oczyszczania, oleje gazowe i oleje parafinowe.
- 156** B. *Ciecze palne grupy B*, a mianowicie ciecze, które same lub których palne składniki dają się mieszać z wodą w dowolnym stosunku, i których punkt zapłnienia znajduje się poniżej 21° C¹⁾, i które zawierają ogółem nie więcej jak 30% stałych²⁾ ciał, rozpuszczonych w cieczech lub będących w zawiesinie. Do kategorii tej należą naprzykład: spirytus drzewny (metanol) surowy i oczyszczony jako też mieszaniny tych płynów, alkohol etylowy i jego mieszaniny, alkohol skażony i substancja używana zwykle do skażenia alkoholu (mieszanina pirydyny i metanolu), aceton i jego mieszaniny, aldehyd octowy i jego mieszaniny.
- 154** 2° *Liquides combustibles du groupe A 2*, c'est-à-dire ceux dont le point d'inflammation est compris entre 21° C et 55° C¹⁾ et qui ne contiennent pas au total plus de 30% de matières solides²⁾ solubles ou mises en suspension dans les liquides. Rentrent notamment dans cette catégorie: le pétrole d'éclairage, le pétrole Test, le „Standard white” brut et épuré, la kérosine, différents produits légers de la distillation du goudron de bois, de tourbe, de lignite et de houille comme par exemple le solvent-naphta, le xylol, le succédané de la térébenthine (white spirit), ainsi que la térébenthine végétale et certains mélanges d'alcools et de benzols.
- 155** 3° *Liquides combustibles du groupe A 3*, c'est-à-dire ceux dont le point d'inflammation est supérieur à 55° C sans dépasser 100° C¹⁾ et qui ne contiennent pas au total plus de 30% de matières solides²⁾ solubles ou mises en suspension dans les liquides. Rentrent notamment dans cette catégorie: le goudron de houille distillé, le goudron brut, l'huile solaire, certaines huiles pour moteurs à combustion interne (motorine, etc.), les huiles de goudron de bois, de tourbe, de lignite et de houille, les huiles de schiste, les huiles de nettoyage, les huiles à gaz et les huiles de paraffine.
- 156** B. *Liquides combustibles du groupe B*, c'est-à-dire ceux qui, soit eux-mêmes, soit en leurs fractions liquides combustibles, peuvent se mélanger avec n'importe quelle quantité d'eau et qui ont un point d'inflammation inférieur à 21° C¹⁾ et ne contiennent pas au total plus de 30% de matières solides²⁾ solubles ou mises en suspension dans les liquides. Rentrent notamment dans cette catégorie: l'esprit de bois (méthanol) brut ou rectifié ainsi que les mélanges de ces liquides, l'alcool éthylique et ses mélanges, l'alcool dénaturé et la substance communément employée à le dénaturer (un mélange de pyridine et de méthanol), l'acétone et ses mélanges, l'aldehyde acétique et ses mélanges.

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

- 157** (1) Do opakowania należy używać tylko naczyń mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych z takich materiałów (blacha żelazna lub blacha z innych metali, szkło, glina, drzewo), których nie może uszkodzić płyn, zawarty w naczyniu. Nie

¹⁾ Punkt zapłnienia oznacza się na aparacie systemu Abel - Pensky'ego, przy ciśnieniu barometrycznym, przeliczonym na 760 mm.

²⁾ Za ciała stałe uważa się: sykatywy, oleje zgęszczone (gęste oleje lniane) lub ciała podobne, których punkt zapłnienia przekracza 100° C.

Conditions de transport.

A. Emballage.

- 157** (1) L'emballage doit être fait dans des récipients solides, étanches et bien fermés dont la substance (tôle en fer ou en d'autres métaux, verre, grès, bois) ne peut être attaquée par le contenu liquide. L'emploi de récipients en bois est in-

¹⁾ Le point d'inflammation est déterminé dans l'appareil Abel-Pensky en le ramenant à la pression de 760 mm.

²⁾ Doivent être assimilés aux matières solides les siccatifs, les huiles consistantes (huiles de lin épaisses) ou les matières similaires dont le point d'inflammation excède 100° C.

wolno używać naczyń drewnianych do *cieczy, wymienionych pod A 1*, jako też do *ksylolu i octanu amyłowego*.

- 158 (2) Waga brutto przesyłki, zawierającej naczynia szklane lub gliniane, nie może przekraczać 75 kg. Naczynia z białej blachy przy przesyłaniu bez dodatkowego zewnętrznego naczynia mogą mieć najwyżej 20 kg wagi netto, przy przesyłaniu zaś w dodatkowych naczyniach zewnętrznych mogą mieć najwyżej 75 kg wagi brutto. Naczynia z białej blachy z zawartością ponad 5 kg winny mieć szwy falcowane i lutowane.

Naczynia ze szkła, gliny lub z białej blachy, te ostatnie o zawartości do 20 kg, winny być szczelnie umieszczone pojedynczo, lub po kilka w mocnych dodatkowych, zewnętrznych naczyniach (koszach metalowych lub wiklinowych, kubłach lub skrzyniach) przy zastosowaniu przytem odpowiednich opakunkowych materiałów. Te dodatkowe zewnętrzne naczynia, za wyjątkiem skrzyń, winny posiadać mocne i dobre uchwyty. Naczynia zewnętrzne otwarte muszą mieć pokrywę ochronną, która o ile jest ze słomy, sitowia, trzciny lub podobnych łatwopalnych materiałów, powinna być nasycona rozczynek gliny, mleka wapiennego i t. p. z dodatkiem szkła wodnego. Naczynia z blachy żelaznej, zawierające *eter etylowy* lub *dwusiarczek węgla*, podlegają tym samym przepisom, lecz bez ograniczenia co do wagi. Naczynia zewnętrzne nie są wymagane przy cieczech, umieszczonych w spawanych szczelnych i dobrze zamkniętych zbiornikach z mocnej żelaznej blachy.

- 159 (3) Naczynia żelazne lub z innych metali, wolno napełniać *cieczami, wymienionymi pod A 1* tylko do 90% ich objętości, przy temperaturze 15° C.

- 160 (4) Każda przesyłka z *cieczami, wymienionymi pod A 1*, jak również *aceton* lub jego mieszaniny, musi być zaopatrzona w nalepkę według wzoru Nr. 3. Kosze i kubły muszą mieć nadto nalepkę według wzoru Nr. 7. Nie wolno ich przenosić na ramionach lub plecach, przewozić dozwala się jedynie na dwukołowych taczkach do worków.

B. Inne przepisy.

- 161 (1) Dozwala się pakować wraz z innymi materiałami w mocnych i dobrze zamykanych skrzyniach drewnianych, przy zachowaniu co do naczyń przepisów, podanych pod A, mianowicie:

a) *ciecze, wymienione pod A 1*, w ilościach ogólnych do 60 kg, *dwusiarczek węgla* jednak w ilościach do 5 kg, i *eter naftowy naturalny, eter etylowy, kolodjum* i inne roztwory, zawierające *eter etylowy* w ilościach do 20 kg;

terdit pour les *liquides dénommés sous A 1*, ainsi que pour le *xylol* et l'*acétate d'amyle*.

- 158 (2) Le poids brut d'un colis dont les récipients sont en verre ou en grès ne doit pas dépasser 75 kg. La contenance des récipients en fer-blanc non munis de récipients extérieurs ne doit pas dépasser 20 kg, et si les récipients extérieurs ont été utilisés, le poids brut ne doit pas dépasser 75 kg. Les récipients en fer blanc dont la contenance dépasse 5 kg doivent avoir des coutures rivées et soudées.

Les récipients en verre, grès ou fer-blanc, ces derniers avec une contenance de plus de 20 kg, doivent être solidement assujettis soit isolément, soit à plusieurs, dans d'autres récipients (bannes ou paniers métalliques, cuveaux ou caisses) solides et munis de matières d'emballage appropriées. Ces enveloppes extérieures, à l'exception des caisses, seront munies de bonnes et solides poignées. Les enveloppes extérieures découvertes doivent porter une couverture de protection, et si celle-ci consiste en paille, jonc, roseau ou autres matières analogues, facilement inflammables, elle doit être imprégnée de lait d'argile ou de chaux, etc., mélangé avec du verre soluble. Les récipients en tôle contenant de l'*éther éthylique* ou du *sulfure de carbone* sont assujettis aux mêmes prescriptions, mais sans limitation de poids. Les récipients extérieurs ne sont pas de rigueur dans le cas où les liquides sont emballés dans des récipients de tôle solides, étanches et bien fermés.

- 159 (3) Les récipients en fer ou autres métaux ne doivent être remplis des *liquides dénommés sous A 1* que jusqu'à concurrence de 90% de leur capacité, à une température de 15° C.

- 160 (4) Tout colis renfermant les *liquides dénommés sous A 1* ainsi que l'*acétone* ou ses mélanges doit porter l'étiquette conforme au modèle n° 3. Les paniers et cuveaux doivent en outre être munis d'une étiquette conforme au modèle n° 7. Ils ne doivent pas être portés sur les épaules ou sur le dos. L'emploi de diables est seul autorisé pour leur manutention sur roues.

B. Autres prescriptions.

- 161 (1) Il est permis d'emballer avec d'autres objets, dans des caisses en bois solides, étanches et bien fermées, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients édictées au chapitre A:

a) les *liquides dénommés sous A 1* en quantités totales ne dépassant pas 60 kg, 5 kg pour le *sulfure de carbone* et 20 kg pour les *pétroles naturels très légers, l'éther éthylique, le collodion* et d'autres solutions contenant de l'*éther éthylique*;

b) *ciecze, wymienione pod A 2, A 3 i B, bez ograniczeń.*

Pojazdy z napędem motorowym mogą być przewożone w wagonach krytych lub niekrytych, ze zbiornikami napełnionymi materiałem pędym pod warunkiem, ażeby przewód od materiału pędnego do karburatora był zamknięty, lub nadciśnienie w zbiorniku z materiałem pędym zmniejszone przyczem, w obu wypadkach, karburator powinien być od działania motoru wyłączony. Zbiorniki dodatkowe, trwale do pojazdu przymocowane, mogą być również napełnione materiałem pędym pod warunkiem, ażeby zbiorniki były dobrze zamknięte.

162 (2) W listach przewozowych pod nazwą towaru, określoną według taryfy, lub przyjętą w handlu, należy wpisać następujące wzmianki:

„Towar klasy III a . . . .” (wskazać grupę według nazw podanych na wstępie). Wzmianki powinny być wpisane czerwono, lub czerwono podkreślone.

W braku wskazania grupy, do przesyłki stosuje się przepisy dla grupy A 1.

163 (3) Do przewozu należy używać wagonów niekrytych; można jednak ładować bez względu na ilość sztuk przesyłkowych i do wagonów krytych, bądź oddzielnie, bądź razem z innymi przedmiotami, stosownie do przepisów ustępu (1) a) i b), *ciecze, wymienione pod A 1, zawarte w naczyniach, których ogólna waga brutto nie przekracza 60 kg przy dwusiarczku węgla 12 kg brutto przy eterach naftowych, eterze etylowym, kolodjum i innych roztworach, zawierających eter etylowy — 20 kg, oraz ciecze, wymienione pod A 2 i A 3, jako też pod B, zawarte w naczyniach, których waga ogólna brutto nie przekracza 80 kg. W takim wypadku spojenia naczyń z blachy żelaznej powinny być bardzo starannie zanitowane (zafalcowane) i zalutowane. Naczynia szklane lub gliniane, muszą być w takim razie zapakowane do mocno zamykanych zewnętrznych naczyń z pełnymi ściankami (koszów używać nie wolno). Przyjęte do przewozu w wagonach krytych naczynia pojedyncze, mogą być umieszczone także w zbiorowym naczyniu, którego waga brutto nie może przekraczać 100 kg. Pojedyncze naczynia powinny być zabezpieczone w zbiorowym naczyniu od możliwości jakiegokolwiek poruszenia się. W krytych wagonach przy całowagonowych ładunkach może być przewożony również i *spirytus* w szklanych butelkach, opakowany w skrzynkach z przegródkami; w takim wypadku, nie są wymagane pokrywy przy otwartych dodatkowych naczyniach zewnętrznych, wymienione pod A (2) ust. 2 — cyfra marginesowa 158 —, o ile pojedyncze butelki nie mają pojemności większej od 1 l., i o ile otwarte naczynia zewnętrzne zabezpieczone są w wagonie od przewracania się lub spadania z górnych półek.*

164 W krytych wagonach może być również przewożony i *eter etylowy* w szklanych butelkach, do

b) *les liquides dénommés sous A 2, A 3, et B, sans restriction.*

Les automobiles peuvent être transportées avec des réservoirs d'essence pleins dans des wagons couverts ou découverts à condition que la conduite de l'essence au carburateur soit fermée ou que la surpression dans le réservoir d'essence soit détendue, étant entendu que dans les deux cas le carburateur doit être vidé par le fonctionnement du moteur. Les réservoirs auxiliaires solidement attachés au véhicule peuvent également être remplis d'essence, à condition que les réservoirs soient bien fermés.

162 (2) Dans les lettres de voiture les mentions suivantes doivent être inscrites au-dessous de la désignations — conforme au tarif ou usitée dans le commerce — de la marchandise:

„Marchandise de la classe III a . . . .” (indiquer le groupe conformément à l'énumération). Les mentions doivent être inscrites en rouge ou soulignées en rouge.

Si l'indication du groupe fait défaut, l'envoi est traité d'après les prescriptions du groupe A 1.

163 (3) Le transport doit avoir lieu en wagons découverts; toutefois, peuvent également être chargés, sans égard au nombre des colis, dans des wagons couverts — soit isolément, soit avec d'autres objets conformément aux dispositions de l'alinéa (1) a) et b), — *les liquides dénommés sous A 1* renfermés dans des récipients dont le poids brut total n'excède pas 60 kg — 12 kg pour le *sulfure de carbone*, 20 kg pour les *pétroles naturels très légers, l'éther éthylique, le collodion et d'autres solutions contenant de l'éther éthylique* — et *les liquides dénommés sous A 2 et A 3 ainsi que sous B*, renfermés dans des récipients dont le poids brut total n'excède pas 80 kg. Dans ce cas les coutures des récipients de tôle en fer-blanc doivent être très soigneusement rivées et soudées. Les récipients en verre ou en grès doivent, en pareil cas, être emballés dans une enveloppe extérieure, sans couture et solidement fermée (pas de corbeilles). Les récipients isolés admis au transport dans des wagons couverts peuvent aussi être fixés dans des récipients collecteurs d'un poids brut qui ne doit pas dépasser 100 kg. Les récipients isolés doivent être protégés contre tout déplacement dans les récipients collecteurs. *L'esprit-de-vin*, en bonbonnes en verre emballées dans des caisses à étages, peut aussi être transporté comme chargement complet en wagons couverts; dans ce cas les couvercles prescrits sous A (2), 2e al. — chiffre marginal 158 — pour les enveloppes extérieures découvertes ne sont pas nécessaires si les bonbonnes n'ont pas de contenance supérieure à 1 l et si les enveloppes extérieures sont protégées dans le wagon contre le renversement et la chute des couches supérieures.

164 *L'éther éthylique* en bonbonnes en verre dont la contenance ne dépasse pas 250 gr, bien em-

250 gr. zawartości, opakowanych starannie w mocnych, dobrze zamkniętych drewnianych naczyniach o wadze do 50 kg.

165 (4) Nadto co do cieczy, wymienionych pod A 1, acetonu, i jego mieszanin obowiązują przepisy następujące:

a) wagony należy przed rozpoczęciem ładowania, zaopatrzyć po obu stronach w nalepki według wzoru Nr. 3 i wzoru Nr. 11;

b) przesyłki należy dobrze umocować w wagonie; kosze i kubły otwarte przymocować do wagonu; nie można ich stawiać jedne na drugich;

c) naczynia, które uległy uszkodzeniu w drodze, należy niezwłocznie wyładować, jeżeli zaś natychmiastowa naprawa ich okaże się niemożliwą, naczynia takie mogą być sprzedane wraz z pozostałą w nich zawartością na rachunek nadawcy bez dalszych formalności;

d) naczynia próżne można przewozić tylko wtedy, gdy są szczelnie zamknięte. Naczynia żelazne lub z innych metali, można przewozić w wagonach krytych. Naczynia innego rodzaju należy przewozić na wagonach niekrytych. List przewozowy powinien zawierać wzmiankę, do czego naczynia te były pierwotnie użyte.

166 (5) Przepisy, wskazane pod A (Opakowanie) w ustępie (1) — cyfra marginesowa 157 — i pod B (inne przepisy), w ustępie (2), — cyfra marginesowa 162 — stosuje się do przewozu w wagonach-cysternach wszystkich cieczy, należących do klasy III a. Nadto, do cieczy kategorii A 1 i A 2, stosuje się także przepisy A (Opakowanie), ust. (3) — cyfra marginesowa 159 —, i B (Inne przepisy) ustęp (4) a) — cyfra marginesowa 165 —.

Postanowienie zawarte w A (Opakowanie) ustęp (3) — cyfra marginesowa 159 —, nie stosuje się jednak do wagonów — kotłów z benzyną i naftą, jeżeli wagony takie zaopatrzone są w urządzenia, niedopuszczające do wytwarzania się ciśnienia wewnętrznego i rozprzestrzenienia się ognia wewnątrz zbiornika.

167 Zbiorniki wagonów-kotłów muszą być sporządzone z blachy żelaznej, lub z blachy innych metali. Naczynia i rury spustowe wagonów-kotłów, służące do przewożenia benzyny, benzolu, eteru etylowego, mieszanin alkoholu i eteru etylowego, alkoholu, aldehydu octowego, acetalu, dwusiarczku węgla, chloroortoluolu i chloroparatuoluolu, powinny być uziemione.

C. Przewóz.

168 Ciecze palne i próżne naczynia, w których były zawarte te ciecze, nie są przyjmowane do przewozu, jako przesyłki pośpieszne drobnicowe. Niezależnie od ilości załadowanych do

ballées dans des récipients en bois solides et bien fermés avec un poids brut de 50 kg au maximum, peut également être transporté en wagons couverts.

165 (4) En outre, pour les liquides dénommés sous A 1, ainsi que l'acétone et ses mélanges, il faut observer les prescriptions suivantes:

a) avant de commencer le chargement, les wagons devront être munis, sur les deux côtés, d'étiquettes conformes au modèle n° 3 et au modèle n° 11;

b) les colis doivent être solidement arrimés dans les wagons, les paniers et cuveaux découverts seront attachés aux parois; ils ne devront pas être superposés;

c) les récipients qui se détérioreraient pendant le transport seront immédiatement déchargés, et s'il n'est pas possible de les réparer à bref délai, ils pourront être vendus avec le contenu qui y sera resté, sans autre formalité, pour le compte de l'expéditeur;

d) les récipients vides ne peuvent être expédiés que s'ils sont bien fermés. Ces récipients en fer ou autres métaux peuvent être transportés en wagons couverts. Les autres récipients doivent être transportés en wagons découverts. Mention devra être faite dans la lettre de voiture de l'usage antérieur auquel ont servi les récipients.

166 (5) Les prescriptions indiquées sous A (Emballage), alinéa (1) — chiffre marginal 157 —, et sous B (Autres prescriptions), alinéa (2) — chiffre marginal 162 —, sont applicables au transport en wagons-réservoirs de tous les liquides appartenant à la classe III a. En outre, pour les liquides des catégories A 1 et A 2 les prescriptions de A (Emballage), al. (3) — chiffre marginal 159 —, et B (Autres prescriptions), alinéa (4) a) — chiffre marginal 165 —, sont aussi applicables.

Toutefois, la disposition du chapitre A (Emballage), alinéa (3) — chiffre marginal 159 —, n'est pas obligatoire pour les wagons-réservoirs contenant de la benzine ou du pétrole, pourvu que ceux-ci soient munis de dispositifs qui empêchent, d'une part, la production de tensions internes et qui, d'autre part, s'opposent à la propagation du feu à l'intérieur du réservoir.

167 Les réservoirs des wagons-réservoirs doivent être en tôle de fer ou tôle d'autres métaux. Les récipients et tuyaux d'écoulement des wagons-réservoirs pour la benzine, le benzol, l'éther éthylique, les mélanges d'alcool et d'éthers éthyliques, l'alcool, l'aldéhyde acétique, l'acétal, le sulfure de carbone, l'orthotoluol chloré et le paratoluol chloré doivent être reliés électriquement à la terre.

C. Mode de transport.

168 Les liquides combustibles et les récipients vides qui contenaient ces liquides ne sont pas admis au transport en grande vitesse comme expéditions de détail. Exception est faite, sans

jednego wagonu przesyłek, przy zastosowaniu się do przepisów wymienionych pod B, ustęp (3) — cyfra marginesowa 163 —, stanowią od tego wyjątek:

1. ciecze, wymienione pod A 1, w naczyniach do 60 kg wagi brutto; dwusiarczek węgla w naczyniach do 12 kg wagi brutto, etery naftowe naturalne, eter etylowy, kolodjum i inne roztwory, zawierające eter etylowy w naczyniach do 20 kg wagi brutto;

2. ciecze, wymienione pod A 2, A 3 i B, w naczyniach do 80 kg wagi brutto;

3. Eter etylowy w szklanych butelkach, z zawartością do 250 gr, starannie opakowany w mocnych, dobrze zamkniętych, drewnianych naczyniach, do 50 kg wagi brutto.

4. Szczelnie zamknięte próżne naczynia z żelaza lub innego metalu.

D. Ładowanie.

169 *Cieczy palnych klasy III a* nie wolno ładować do jednego wagonu, wraz z materiałami, wymienionymi pod 3 i 5 klasy I b.

III b. Materiały zapalne w stanie stałym.

170 Następujące przedmioty dopuszczone są do przewozu pod pewnymi warunkami:

(1) *Przedmioty, które mogą łatwo zapalić się od iskier parowozu*, jako to: *siano, węgiel drzewny w kawałkach, trociny drzewne, wióry, masa drzewna, skrawki papierowe, trzcina* (z wyjątkiem trzciny hiszpańskiej), *włókna przędzalnicze pochodzenia roślinnego i ich odpadki, słoma* (również słomka kukurydzowa, ryżowa i lnianna), *korek sproszkowany i drobne odpadki korkowe, wreszcie siarka*.

(2) *Celuloidyna*, wytwór pozostały po niezupełnym ulotnieniu się znajdującego się w kolodjum alkoholu, o wyglądzie mydła, i zawierający głównie bawełnę strzelniczą kolodjonową.

(3) *Celuloid w płytach, arkuszach, sztabkach lub rolkach; wyroby celuloidowe; celuloidea filmowa w rolkach; wyświetlone filmy celuloidowe (także wywołane); odpadki celuloidu i filmów celuloidowych*.

(4) *Nadtlenek benzyolu lub tlenek benzyolu*, z zawartością wody poniżej 25%, lecz powyżej 5%¹⁾.

¹⁾ Nadtlenku benzyolu lub tlenku benzyolu z zawartością wody poniżej 5% nie przyjmuje się do przewozu; z ilością wody 25% i więcej, przyjmuje się do przewozu bez ograniczeń.

égard au nombre des colis chargés dans un wagon, moyennant l'observation des prescriptions de B, alinéa (3) — chiffre marginal 163 —, pour:

1° Les liquides dénommés sous A 1 renfermés dans des récipients dont le poids brut ne dépasse pas 60 kg; 12 kg pour le sulfure de carbone et 20 kg pour les pétroles naturels très légers, l'éther éthylique, le collodion et d'autres solutions contenant de l'éther éthylique;

2° Les liquides dénommés sous A 2, A 3 et B, renfermés dans des récipients dont le poids brut ne dépasse pas 80 kg;

3° L'éther éthylique en bonbonnes en verre jusqu'à 250 g de contenance, bien emballées dans des récipients en bois solides, bien fermés, dont le poids brut ne dépasse pas 50 kg;

4° Des récipients vides, hermétiquement fermés, en fer ou autre métal.

D. Chargement.

169 *Les liquides combustibles de la classe III a* ne doivent pas être chargés dans un même wagon avec les matières dénommées sous 3° et 5° A de la classe I b.

III b. Matières solides inflammables.

170 Les objets suivants sont admis au transport sous certaines conditions:

1° *Les matières auxquelles le feu peut facilement être communiqué par les étincelles de la locomotive*, telles que le foin, le charbon de bois en morceaux, la sciure de bois, les copeaux de bois, la pâte de bois, les rognures de papier, le jonc (à l'exclusion du jonc d'Espagne), les matières textiles végétales et leurs déchets, la paille (y compris celle de maïs, de riz et de lin), le liège pulvérisé et les petits déchets de liège, enfin le soufre.

2° La *celloïdine*, produit de l'évaporation imparfaite de l'alcool contenu dans le collodion, ayant l'apparence de savon et consistant essentiellement en fulmi-coton pour collodion.

3° *Le celluloid en plaques, feuilles, tiges ou tuyaux; les objets manufacturés en celluloid; le celluloid de film en rouleaux; les films en celluloid déjà exposés à la lumière (développés ou non); les déchets de celluloid et de films en celluloid*.

4° *Le peroxyde de benzoyl ou le superoxyde de benzoyl* avec moins de 25%, mais au moins 5% d'eau¹⁾.

¹⁾ Le peroxyde de benzoyl ou le superoxyde de benzoyl avec moins de 5% d'eau n'est pas admis au transport; avec 25% et plus d'eau il est transporté sans condition.

Przepisy o przewozie.

Conditions de transport.

A. Opakowanie.

A. Emballage.

171 (1) *Materiały, wymienione pod 1*, jeżeli nie są opakowane, należy przewozić w wagonach krytych lub na wagonach niekrytych pod oponami. Kolej żelazna może zażądać od nadawcy dostarczenia opon.

Korę przewozi się bez opakowania w ciągu całego roku; *sitowie* i *trzcinę* bez liści i kiści, ściśle ułożoną, można przewozić od 1 listopada do 31 marca, w wagonach niekrytych bez opon.

172 (2) *Płyty celuloïdiny* należy pakować w ten sposób zabezpieczający zupełnie ich wycychanie.

173 (3) *a) celuloïd w płytach, arkuszach, sztabkach lub rolkach*, należy pakować w mocne, szczelne naczynia drewniane dobrze zamykane (skrzynie, kubły, beczki), lub w paczki, owinięte trwałą i miękkim papierem pakowym, w rodzaju papieru „wzmocnionego”; takie papierowe opakowania winny być

α) zaopatrzone w okładziny z czterech podłużnych wąskich desek i dwóch mocnych czołowych desek, do których przybite są gwoździemi deski podłużne;

lub winny być

β) umocowane wspólnie zapomocą dwóch ramek z desek, mocno razem ściśniętych taśmowem żelazem i wystających dostatecznie poza końce desek papierowego opakowania;

lub winny być

γ) owinięte w ścisłą tkaninę, związaną na obydwu końcach w rodzaj węzła;

lub

δ) zaszyte w mocne worki jutowe w rodzaju worków do wełny „Kap”.

Wszystkie szwy winny być wykonane gęsto i mocno.

174 *b) Wyroby celuloïdowe, celuloïd dla filmów w rolkach i naświetlone filmy celuloïdowe (również i wywołane)*, należy pakować do mocnych, szczelnych, dobrze zamykanych naczyń drewnianych (skrzyń, kubłów, beczek) lub do mocnych tekturowych pudełek.

175 *c) Odpadki celuloïdu i filmów* należy pakować:

α) do mocnych, szczelnych, dobrze zamykanych drewnianych naczyń (skrzyń, kubłów, beczek);

171 (1) *Les matières dénommées sous 1°* doivent, si elles ne sont pas emballées, être transportées en wagons couverts ou en wagons découverts bâchés. Le chemin de fer peut exiger que l'expéditeur fournisse les bâches.

Les écorces sont transportées non emballées pendant toute l'année; les *joncs* et les *roseaux* sans feuilles et sans barbes, bien tassés dans les wagons, peuvent être transportés entre le 1er novembre et le 31 mars dans des wagons découverts sans bâches.

172 (2) *Les lames de celloïdine* doivent être emballées de façon à empêcher complètement leur dissiccation.

173 (3) *a) Le celluloïd en plaques, feuilles, tiges ou tuyaux* peut être emballé dans des récipients en bois, solides, étanches, bien fermés. (caisses, cuveaux ou tonneaux), ou dans des ballots de papier d'emballage solide et souple (dans le genre du papier renforcé); ces emballages en papier doivent, ou bien

α) être entourés de harasses, se composant de quatre planches longitudinales, étroites, et de deux fortes planches frontales, auxquelles sont clouées les planches longitudinales;

ou bien

β) être fixés par deux châssis en planches, fortement serrés au moyen de cercles de feuillard. Les bords des cadres doivent dépasser suffisamment l'emballage en papier;

ou bien

γ) être recouverts d'un tissu solide, relié aux deux extrémités en une sorte de moignon;

ou bien

δ) être cousus dans de forts tissus en jute du genre des sacs pour la laine du Cap.

Toutes les coutures doivent être solides et étanches.

174 *b) Les objets manufacturés en celluloïd, le celluloïd pour films en rouleaux et les films à base de celluloïd exposés à la lumière (développés ou non)* doivent être emballés dans des récipients en bois (caisses, cuveaux, tonneaux) solides, étanches et bien fermés ou dans des boîtes en carton résistantes.

175 *c) Les déchets de celluloïd et de films* doivent être emballés:

α) dans des récipients en bois (caisses, cuveaux, tonneaux) solides, étanches et fermant bien;

lub

β) w mocno i szczelnie owinięte surowe lni-
ne płótno, związane mocno na końcach w węzeł;

lub

γ) do mocnych, gęsto tkanych worków z su-
rowego lnianego płótna, zaopatrzonych w trwałe
uchwyty;

lub

δ) do mocnych, gęstych worków z tkaniny ju-
towej w rodzaju worków do wełny „Kap“.

Wszystkie szwy winny być wykonane gęsto
i mocno.

ou bien

β) dans des enveloppes de toile brute, solides,
en bon état, reliées solidement aux deux extré-
mités en forme de moignon;

ou bien

γ) dans des solides sacs de toile brute, étan-
ches, dont les bases sont munies de prises ré-
sistantes;

ou bien

δ) dans des solides sacs de toile de jute,
étanches, dans le genre des sacs pour la laine
du Cap.

Toutes les coutures doivent être faites de fa-
çon solide et étanche.

176 d) Waga jednej sztuki przesyłkowej nie mo-
że przekraczać:

1. dla opakowanych według przepisów pod a)
rur — 30 kg, prętów 50 kg;

2. dla opakowanych według a) γ:

α) w zwyczajnym opakowaniu papierowym,
jak również owinięte w tkaniny: dla płyt i arku-
szy 100 kg, dla rur 40 kg, dla prętów 50 kg;

β) w podwójnym opakowaniu papierowym,
jak również w tkaninach, dla rur 60 kg, dla prę-
tów 100 kg;

3. dla opakowanych według przepisów a) δ:
dla rur 60 kg, dla prętów 100 kg;

4. dla opakowanych według przepisów c) β,
γ, δ, 40 kg; w podwójnym opakowaniu według
c) δ — 80 kg.

177 (4) Tlenek benzyolu lub nadtlenuk benzyolu,
z zawartością wody mniej niż 25%, lecz naj-
mniej 5% (cyfra 4), należy pakować do pudełek
tekturowych, o zawartości do 2 kg. Najwyżej 12
takich pudełek kartonowych może być umieszcz-
onych w mocnych szczelnych i dobrze zamykanych
skrzyniach drewnianych.

B. Przewóz.

178 *Materiałów, wymienionych pod 1, z wyjątkiem
siarki, pakowanej do szczelnych naczyń, jako też
odpadków celuloïdu i filmów, nie przyjmuje się
do przewozu jako drobnicowych przesyłek po-
śpiesznych.*

*Materiały, wymienione pod 3, przewozi się
tylko w krytych wagonach; wentylatory wagonów
tych muszą być zamknięte. Przewożonych przed-
miotów nie wolno umieszczać w pobliżu rur
i przewodów ogrzewających lub ogrzewanych pie-
ców.*

C. Inne przepisy.

179 Razem z opakowaniami, wedle zwyczajów przy-
jętych w handlu, towarami celuloïdowymi, celu-

176 d) Le poids d'un colis ne doit pas dépasser:

1° emballé d'après a) α et β: 30 kg pour les
tuyaux et 50 kg pour les tiges;

2° emballé d'après a) γ:

α) avec un emballage en papier simple, outre
l'enveloppe de tissu: 100 kg pour les plaques et
les feuilles, 40 kg pour les tuyaux, 50 kg pour les
tiges;

β) avec un emballage en papier double, outre
l'enveloppe de tissu: 60 kg pour les tuyaux, 100
kg pour les tiges;

3° emballé d'après a) δ: 60 kg pour les
tuyaux, 100 kg pour les tiges;

4° emballé d'après c) β, γ, δ: 40 kg; emballé
d'après c) δ en double enveloppe: 80 kg.

177 (4) Le peroxyde de benzoyl ou le superoxyde
de benzoyl avec moins de 25% mais au moins 5%
d'eau (4°) doit être emballé dans des boîtes en
carton dont le contenu ne doit pas dépasser 2 kg.
Tout au plus 12 de ces boîtes en carton doivent
être solidement fixées dans des caisses en bois
solides, étanches et fermant bien.

B. Mode de transport.

178 Les matières dénommés sous 1° excepté le
soufre emballé dans des récipients étanches, de
même que les déchets de celluloïd et de films, ne
sont pas acceptées en grande vitesse par expé-
ditions partielles.

Les matières dénommées sous 3° ne peuvent
être transportées qu'en wagons couverts; les van-
taux de ces wagons doivent être fermés. Ces
objets ne doivent pas être placés à proximité de
tuyaux ou conduites de chauffage ou de four-
neaux allumés.

C. Autres prescriptions.

179 Les objets manufacturés en celluloïd avec
l'emballage usité dans le commerce, le celluloïd

loidem filmowym w rolkach i naświetlonemi filmami celuloïdowymi (również i wywołanemi) (3), mogą być pakowane inne materiały, jeżeli użyto mocnych, szczelnych zbiorowych naczyń (wspólnych) naczyń drewnianych lub szczelnych mocnych pudełek tekturowych.

KLASA IV.

Materiały trujące.

180 Następujące przedmioty dopuszcza się do przewozu pod specjalnymi warunkami:

1. *Preparaty arsenikowe nieciekłe*, zwłaszcza *kwasy arsenowy* (pył hutniczy), *arszenik żółty* (siarczek arsenu, auripigment), *arszenik czerwony* (realgar), *arszenik rodzimy* (kobalt łuskowy, lub kamień muszy) i t. p.

Preparaty arsenowe stałe jako środki ochronne dla roślin¹⁾.

2. *Żelazokrzem (ferrosilicium) i manganokrzem (mangano-silicium)*, otrzymane drogą elektryczną z zawartością krzemu powyżej 30% i poniżej 70%²⁾.

Następnie *stopy żelazokrzemu, otrzymane tą samą drogą*, stopy z domieszką aluminium, manganu, wapnia, bądź z kilku tych metali, a w których ogólna zawartość tych pierwiastków łącznie z krzemem (z wyłączeniem żelaza) wynosi powyżej 30% a poniżej 70%.

3. *Sole kwasu cyjanowodorowego* (o ile nie są wymienione pod 5 i 6 c) np. *cyjanek potasu, cyjanek sodu, cyjanek wopnia, sole cyjanowe pojedyncze i podwójne, sól flurowodorowa, cyjanek cyanamid sodu*.

4. *Preparaty arsenowe ciekłe, w szczególności kwas arsenowy*.

5. *Roztwór cyjanku potasu i cyjanku sodu; roztwory wodne kwasu cyjanowodorowego z zawartością tego kwasu nie przekraczającą 20% wagi roztworu*.

6. *Preparaty metaliczne trujące:*

a) *sublimat, precypitat biały* (amidochlorek rtęciowy), *precypitat czerwony* (tlenek rtęciowy czerwony), *farby miedziowe, w szczególności grynszan, zielone i niebieskie barwniki miedziowe*.

¹⁾ Nie podlega żadnym ograniczeniom przewóz materiałów trujących jako środków ochronnych dla roślin nadawanych w formie mieszanin gotowych do użycia, w ilościach drobnych do 5 kg, opakowanych w workach papierowych, które winny być następnie zapakowane w mocnej, szczelnej tekturze i zaopatrzone w napis: materiały trujące jako środki dla roślin.

²⁾ Przewóz brykietów z żelazokrzemu z manganokrzemem nie podlega żadnym ograniczeniom bez względu na ilość zawartego w nich krzemu.

de films en rouleaux et les films en celluloid déjà exposés à la lumière (développés ou non) (3°) peuvent être emballés ensemble avec d'autres matières, si l'envoi est contenu dans des récipients collecteurs en bois solides, étanches, ou des caisses en carton étanches et solides.

CLASSE IV.

Matières vénéneuses.

180 Les objets suivants sont admis au transport sous certaines conditions:

1° Les *substances arsenicales non liquides*, notamment l'*acide arsénieux* (fumée arsenicale), l'*arsenic jaune* (sulfure d'arsenic, orpiment), l'*arsenic rouge* (realgar), l'*arsenic natif* (cobalt arsenical écailleux ou pierre à mouches), etc.

Les *substances arsenicales solides* destinées à la protection des plantes¹⁾.

2° Le *ferrosilicium et le mangano-silicium*, obtenus par voie électrique, dont la teneur en silicium est supérieure à 30% et inférieure à 70%²⁾.

En outre, les *alliages de ferrosilicium* obtenus par la même voie, alliages qui contiennent des additions soit d'aluminium, soit de manganèse, soit de calcium, soit de plusieurs de ces métaux, et dont la teneur totale en ces éléments, y compris le silicium (à l'exclusion du fer), est supérieure à 30% et inférieure à 70%.

3° Les *sels de l'acide cyanhydrique* (en tant que non dénommés sous 5° et 6° c), par exemple le *cyanure de potassium, le cyanure de sodium, le cyanure de calcium, les sels cyanurés simples et doubles, le sel fluorhydrique de cyanure, la cyanamide sodique*.

4° Les *substances arsenicales liquides*, particulièrement l'*acide arsénique*.

5° Les *solutions de cyanure de potassium et de cyanure de sodium; les solutions aqueuses de l'acide cyanhydrique* d'un poids maximum d'acide cyanhydrique n'excédant pas 20% du poids de la solution.

6° Les *produits métalliques vénéneux:*

a) le *sublimé, le précipité blanc* (chlorure mercurique amide), le *précipité rouge* (oxyde mercurique rouge); les *couleurs à base de cuivre*, particulièrement le *vert-de-gris, les pigments de cuivre verts et bleus;*

¹⁾ Sont transportées sans condition les matières vénéneuses destinées à la protection des plantes, remise au transport sous forme de mélanges prêts à l'usage — en quantités partielles ne dépassant pas 5 kg — emballées dans des sacs en papier qui, de leur côté, sont emballées dans des cartons solides et étanches indiquant, au moyen d'une inscription, qu'il s'agit de substances vénéneuses destinées à la protection des plantes.

²⁾ Le transport des briquettes de ferrosilicium et de mangano-silicium n'est soumis à aucune condition, quelle que soit la teneur en silicium.

Octan ołowiu (cukier ołowiany); preparaty rtęciowe stałe, używane jako środki ochronne dla roślin¹⁾.

b) inne preparaty ołowiowe, w szczególności glejta (masykot), minia, biel ołowiowa i inne farby ołowiowe; pozostałości ołowiowe i inne odpadki, zawierające ołów.

c) sole kwasów: miedziocyjanowe i cynkocyjanowe, cyjanki podwójne cyny, miedzi, srebra i złota w połączeniu z cyjankami alkalicznymi, cyjanek miedzi i cyjanek cynku.

7. Siarczan miedzi (lasulit), azotan miedzi, oba materiały także w roztworze wodnym i mieszaniny siarczanu miedzi z wapnem, sodą i substancjami podobnymi (proszek do cieczy bordoskiej i inne¹⁾: kwas szczawiowy i szczawian potasu w stanie stałym: jako też sole kwasu fluorkrzemowego.

8. Chlorany. Dwutlenek baru. Azotek sodowy.

9. Anilina (olej anilinowy).

10. Bar, wodorotlenek baru, sole baru (z wyjątkiem siarczanu baru), jako też pozostałości zawierające bar, pochodzące z wyrobu nadtlenku baru.

11. a) Azotek baru w stanie suchym,

b) azotek baru z domieszką wody najmniej 10% i roztwory wodne azotku baru.

12. Siarczan dwumetylu.

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

181 (1) Naczynia do pakowania *materiałów, wymienionych pod 1 i 3 do 12* muszą być mocne, szczelne i zamknięte tak, aby zawartość ich nie mogła się wysypać, rozpylać ani wyciekać.

182 (2) *Materiały, wymienione pod 1 i 3* należy pakować:

a) do beczek żelaznych mocnych, z przyśrubowaniem wiekiem i z obręczami do przetaczania, lub

b) do beczek (bębnów) z żelaznej blachy grubości co najmniej 0,6 mm, zaopatrzonych w przyłutowany lub przykręcany zapomocą śrub pokrywą, z dodaniem uszczelniającego krążka, oraz w obręcze do przetaczania. Dna bębnow (beczek) winny być połączone z ich ścianką okrągłym

¹⁾ Nie podlega żadnym ograniczeniom przewóz materiałów trujących, jako środków ochronnych dla roślin, nadawanych w formie mieszanin gotowych do użycia, w ilościach drobnych do 5 kg., opakowanych w workach papierowych, które winny być następnie zapakowane w mocnej, szczelnej tekturze, i zaopatrzone w napis; materiały trujące jako środki dla roślin.

*l'acétate de plomb; les substances mercurielles solides destinées à la protection des plantes*¹⁾.

b) *les autres préparations de plomb, particulièrement la litharge (massicot), le minium, la céruse et autres couleurs à base de plomb; les résidus plombeux et d'autres résidus à base de plomb.*

c) *les sels des acides cuprocyanhydrique et zincocyanhydrique, les cyanures doubles d'étain, de cuivre, d'argent et d'or en combinaison avec les cyanures alcalins, le cyanure de cuivre et le cyanure de zinc.*

7° *Le sulfate de cuivre (lasulite), le nitrate de cuivre, les deux également dissous dans de l'eau et les mélanges de sulfate de cuivre avec la chaux, la soude et autres substances analogues (poudre pour bouillie bordelaise, etc.), l'acide oxalique et l'oxalate de potassium à l'état solide, ainsi que les sels de l'acide hydrofluosilicique.*

8° *Les chlorates. Le bioxyde de baryum. L'azoture de sodium.*

9° *L'aniline (huile d'aniline).*

10° *Le baryum, la baryte hydratée, les sels de baryte (excepté le sulfate de baryte) ainsi que les résidus contenant de la baryte provenant de la fabrication du peroxyde de baryum.*

11° a) *L'azoture de baryum à l'état sec,*

b) *L'azoture de baryum avec un mélange d'au moins 10% d'eau et les solutions aqueuses de l'azoture de baryum.*

12° *Le sulfate de diméthyle.*

Conditions de transport.

A. Emballage.

181 (1) Les récipients utilisés pour l'emballage *des matières dénommées sous 1° et 3° à 12°* doivent être solides, étanches et fermés de manière qu'il ne puisse se produire ni écoulement, ni fuite, ni tamisage.

182 (2) Les *matières dénommées sous 1° et 3°* doivent être emballées comme suit:

a) dans de forts tonneaux en fer, à couvercle vissé et munis de cercles de roulement, ou

b) dans des tonneaux cylindriques (trommels) en fer-blanc d'au moins 0,6 mm d'épaisseur avec un couvercle soudé ou qui doit être vissé au moyen d'un cercle de lutation et avec des cercles de roulement. Les fonds des tonneaux doivent être fixés aux parois par une jonction circulaire

¹⁾ Sont transportées sans condition les matières vénéneuses destinées à la protection des plantes, remises au transport sous forme de mélanges prêts à l'usage — en quantités partielles ne dépassant pas 5 kg — emballées dans sacs en papier qui, de leur côté, sont emballés dans des cartons solides et étanches indiquant, au moyen d'une inscription, qu'il s'agit de substances vénéneuses destinées à la protection des plantes.

szwem, zabezpieczonym mocną obręczą do przetaczania. Zamiast tych bębnow (beczek) mogą być używane beczki z równie mocnej falistej blachy tejże samej grubości, lub blachy, posiadającej wgłębione wywalcowane obręcze usztywniające. Obręcze do przetaczania są zbędne, jeżeli dna bębnow (beczek) są połączone z płaszczem podwójnym zalutowanym falcem. Waga brutto wszystkich tych beczek (bębnow) nie może przekraczać 150 kg.

c) do beczek podwójnych z suchego i mocnego drzewa, zabezpieczonych obręczami lub do takich samych skrzyń podwójnych z okalającymi wiązaniami, przyczem naczynia wewnętrzne należy wyłożyć materiałem uszczelniającym. Zamiast drewnianych naczyń wewnętrznych, wystających tkaniną można użyć naczyń blaszanych, zalutowanych, lub naczyń szklanych albo glinianych. Naczynia szklane i gliniane należy zapakować szczelnie w innych naczyniach, prześcielając odpowiednim materiałem. Tak opakowane naczynia można łączyć po kilka w jedną przesyłkę.

d) *Materiały, wymienione pod 1*, można również pakować do worków z płótna, nasyczonego dziegciem, które należy umieścić w zwykłych beczkach z mocnego i suchego drzewa.

Przy nadawaniu przesyłek całowagonowych wystarcza zwykle opakowanie w mocnych beczkach żelaznych.

- 183 (3) *Materiały, wymienione pod 2*, należy pakować do mocnych i szczelnych naczyń drewnianych lub metalowych, sporządzonych w sposób umożliwiający wydzielanie się gazów. Dla przedmiotów mielonych i ziarnistych dopuszcza się także pakowanie do worków z mocnego materiału, gęsto tkanego i przepuszczającego gazy. Dla przesyłek, przechodzących z kolei żelaznej na statek i odwrotnie, dopuszcza się również pakowanie do mocnych naczyń drewnianych lub metalowych, nieprzepuszczających wody.

Przy nadawaniu materiałów tych jako przesyłek wagonowych, opakowanie nie jest wymagane.

- 184 (4) *Materiały, wymienione pod 4*, należy pakować:

a) do naczyń metalowych, drewnianych lub gumowych, dobrze zamykanych lub

b) do naczyń szklanych albo glinianych, ustawionych szczelnie w innych mocnych naczyniach (kosze plecione lub metalowe, kubły, skrzynie), używając odpowiedniego do pakowania materiału; naczynia zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń), muszą być zaopatrzone w dobre uchwyty.

- 185 (5) *Materiały, wymienione pod 5*, należy pakować:

a) *ługi cyjanku potasu i sodu* do naczyń żelaznych, dobrze zamykanych i ustawionych szczelnie w innych mocnych naczyniach drewnia-

qui doit être protégée par un fort cercle de roulement. Au lieu de ces tonneaux cylindriques l'on peut aussi en employer d'autres en forte tôle ondulée, de même épaisseur ou en fer-blanc munis de cercles de soutènement laminés. Les cercles de roulement ne sont pas nécessaires si les fonds des tonneaux sont fixés aux parois par une jonction double soudée. Le poids brut de ces tonneaux cylindriques ne doit pas dépasser 150 kg; ou

c) dans des tonneaux doubles, faits de bois sec et solide, consolidés au moyen de cercles, ou dans des caisses doubles construites de la même manière et entourées de bandes, les récipients intérieurs étant revêtus d'un tissu serré. Les récipients intérieurs en bois garni d'un tissu peuvent être remplacés soit par des récipients en tôle soudés ou pourvus d'un joint étanche, soit par des vases en verre ou en grès. Les vases en verre ou en grès doivent être emballés solidement dans les autres récipients, garnis de matières d'emballage appropriées. Dans ces conditions, plusieurs vases peuvent être réunis en un colis;

d) *les matières dénommées sous 1°* peuvent aussi être emballées dans des sacs de toile goudronnée, renfermées dans des tonneaux simples de bois fort et sec.

En cas de remise au transport comme chargement complet, il suffit d'un emballage simple, constitué par de solides fûts en fer.

- 183 (3) *Les matières dénommées sous 2°* doivent être emballées dans des récipients en bois ou en métal, solides, construits de façon à permettre le dégagement des gaz. Est également admis, pour les objets en poudre et en grains, l'emballage dans des sacs en étoffe durable, tissée de façon serrée, perméable aux gaz. En ce qui concerne les envois qui doivent passer du chemin de fer au bateau ou inversement, l'emballage dans des récipients en bois ou en métal, suffisamment solides et imperméables à l'eau, est également admissible.

Si les matières sont remises au transport en wagons complets, aucun emballage n'est nécessaire.

- 184 (4) *Les matières dénommées sous 4°* doivent être emballées comme suit:

a) dans des récipients en métal, en bois ou en caoutchouc munis de bonnes fermetures, ou

b) dans des vases en verre ou en grès soigneusement calés dans d'autres récipients (bannettes ou paniers en métal, cuveaux ou caisses) solides, avec des matières d'emballage appropriées; ces enveloppes (à l'exception des caisses) seront munies de bonnes poignées.

- 185 (5) *Les matières dénommées sous 5°* doivent être emballées:

a) *les solutions de cyanure de potassium et de cyanure de sodium* dans des vases en fer bien clos et soigneusement calés dans des récipients en

- ných lub metalowych, przesypane krzemionką, trocinami lub innymi materiałami chłonnymi; *roztwory wodne cyjanowodoru* (kwasu pruskiego) do szklanych ampulek z zatopionymi końcami, o zawartości do 50 gr, lub w butelkach szklanych, z mocno założonymi korkami, o zawartości do 250 gr, które należy pakować osobno, lub po kilka razem do spojonych dobrze pudełek blaszanych lub do skrzyń, z przylutowanym dobrze kapturem blaszanym. Miejsca próżne w pudełkach blaszanych lub w skrzyniach należy dobrze wypełnić ziemią okrzemkową, trocinami lub innymi wchłaniającymi materiałami. Waga brutto pudełka blaszanego nie może przekraczać 15 kg (waga netto 3 kg), zaś waga brutto skrzyń nie może przekraczać 60 kg.
- b) lub w wagonach-kotłach zob. pod B, ustęp (6) — cyfra marginesowa 199 —.
- 186 (6) *Materiały, wymienione pod 6*, należy pakować:
- a) do beczek żelaznych lub szczelnych beczek z mocnego suchego drzewa, zabezpieczonych obręczami, lub do skrzyń z okalającymi wiązaniami lub
- b) do naczyń żelaznych (zwane Hobbock) lub
- c) do naczyń szklanych lub glinianych; ilości zaś do 10 kg — do podwójnych mocnych worków papierowych, zarówno naczynia, jak i worki należy układać ściśle do mocnych i szczelnych skrzyń drewnianych, dobrze zamykanych i wypełnionych odpowiednim materiałem pakunkowym;
- d) *farby wszelkie ołowiowe* można także pakować do naczyń z blachy białej, lub innej blachy żelaznej;
- e) *wszelkie związki ołowiu i miedzi w roztworach wodnych* można przewozić także w wagonach-cysternach lub w wagonach-kotłach z takiego materiału, na który wymienione powyżej związki nie działają.
- 187 (7) *Materiały, wymienione pod 7, w stanie stałym* należy pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (beczki, skrzynie), lub do mocnych gęstych i dobrze zaszytych worków.
- Roztwory wodne tych materiałów* należy pakować do naczyń szklanych lub glinianych dobrze zamykanych, które należy umieścić, przy użyciu słomy i t. p. w mocnych naczyniach zewnętrznych (kosze, kubły lub skrzynie); naczynia zewnętrzne muszą być zaopatrzone w dobre uchwyty.
- 188 (8) *Materiały, wymienione pod 8, z wyjątkiem azotku sodu*, należy pakować do mocnych, szczelnych dobrze zamykanych naczyń drewnianych lub z blachy falistej. Naczynia drewniane (beczki lub skrzynie) muszą być wyłożone wewnątrz miękkim papierem całkowicie, celem zabezpieczenia zawartości od wysypywania się.
- bois ou en métal solides garnis de terre d'infusoires, de sciure de bois ou d'autres substances absorbantes; les *solutions aqueuses de l'acide cyanhydrique* dans des ampoules en verre, bouchées à fusion, d'un contenu maximum de 50 gr, ou dans des bouteilles en verre, à bouchons bien fermés, dont le contenu ne dépasse pas 250 gr qui, soit isolément, soit à plusieurs, doivent être emballées dans des boîtes en fer-blanc bien soudées ou dans des caisses avec une garniture en fer-blanc bien soudée. Les espaces vides dans les boîtes en fer-blanc ou dans les caisses doivent être bien remplis de terre d'infusoires, de sciure de bois ou d'autres substances absorbantes. Le poids brut d'une boîte en fer-blanc ne doit pas dépasser 15 kg (pour un poids net de 3 kg) et le poids brut d'une caisse ne doit pas dépasser 60 kg.
- b) ou dans des wagons-réservoirs. Voir sous B, alinéa (6) — chiffre marginal 199 —.
- 186 (6) Les *matières dénommées sous 6°* doivent être emballées comme suit:
- a) dans des tonneaux en fer ou des tonneaux étanches faits de bois sec et fort consolidés au moyen de cercles ou dans des caisses consolidées au moyen de bandes, ou
- b) dans des boîtes en fer (dites Hobbocks), ou
- c) dans des vases en verre ou en grès ou — pour des quantités n'excédant pas 10 kg — dans des enveloppes doubles de fort papier (bourses); les récipients et les bourses doivent être soigneusement calés dans des récipients en bois solides, étanches, bien fermés et remplis de matières d'emballage appropriées;
- d) il est permis aussi d'emballer les *couleurs à base de plomb* de toute espèce dans des récipients en fer-blanc ou en tôle de fer;
- e) il est permis de même de transporter les *composés quelconques du plomb et du cuivre en solutions aqueuses*, dans des wagons-citernes ou wagons-réservoirs, construits en matériaux que ces mélanges ne peuvent attaquer.
- 187 (7) Les *matières dénommées sous 7°* doivent, à l'état solide, être emballées dans des récipients en bois (tonneaux ou caisses) solides, étanches et bien fermés ou dans des sacs solides, étanches et bien fermés.
- Les *solutions aqueuses de ces matières* doivent être emballées dans des récipients en verre ou en grès bien fermés qui doivent être solidement maintenus à l'aide de paille, etc., dans de forts récipients extérieurs (paniers, cuveaux, caisses); ces enveloppes seront munies de bonnes poignées.
- 188 (8) Les *matières dénommées sous 8°*, à l'exception de l'*azoture de sodium*, doivent être emballées dans des récipients en bois ou en tôle ondulée forts, étanches et bien fermés. Lorsqu'on emploie des récipients en bois (tonneaux ou caisses), ceux-ci doivent être revêtus intérieurement d'une garniture ininterrompue de papier souple destinée à empêcher efficacement le tamisage.

Azotek sodu, należy pakować do mocnych, szczelnych dobrze zamykanych naczyń żelaznych (lub z blachy białej).

189 (9) *Anilinę* (olej anilinowy) należy pakować do naczyń metalowych lub bardzo mocnych i zupełnie szczelnych beczulek drewnianych (np. beczki do nafty).

190 (10) *Materiały, wymienione pod 10, z wyjątkiem odpadków, zawierających bar, pochodzących od wyrobu nadtlenu baru*, należy pakować: do szczelnych naczyń drewnianych (beczek lub skrzyń), lub do szczelnych beczek żelaznych, albo do szczelnych worków jutowych lub papierowych.

Odpadki, zawierające bar, pochodzące od wyrobu nadtlenu baru, mogą być przewożone bez opakowania w wagonach niekrytych; wagony takie, po wyładowaniu, winny być przez odbiorcę starannie oczyszczone.

191 (11) *Azotek baru w stanie suchym [11 a])* należy pakować w ilościach najwyżej 500 gr do pudełek tekturowych, grubości co najmniej 1 mm. Dla zabezpieczenia zawartości pudełka od poruszenia się, należy materiały owinąć w watę z celulozy lub w inny podobny sprężysty materiał, naciskany przez pokrywę. Zamkniętą pokrywę należy zabezpieczyć od przedostania się wody przez oklejenie taśmą izolacyjną. Pudełka takie należy umieszczać w mocnych, dobrze zamykanych naczyniach drewnianych, zaopatrzonych w mocne przegródki drewniane; wolne przestrzenie winny być wypełnione wełną drzewną, tak, ażeby pudełka nie poruszały się. Jedno naczynie drewniane nie może zawierać więcej niż 1 kg. azotku baru.

Roztwory azotku baru [11 b]) w ilości najwyżej 20 l. i *azotek baru z domieszką najwyżej 10% wody [11 b])*, do 10 kg., należy pakować do szczelnie zamykanych naczyń szklanych, które umieszcza się w mocnych naczyniach zewnętrznych (skrzynie lub kosze żelazne bez szczelin), wypełnionych ziemią okrzemkową lub innym podobnym chłonnym niepalnym materiałem, w ilości co najmniej równej zawartości tych naczyń.

192 (12) *Siarczan dwumetylu (12)* należy pakować do mocnych, szczelnych beczek żelaznych (także wyłożonych ołowiem) z obręczami do przecaczania lub do mocnych, szczelnych naczyń blaszanych (także wyłożonych ołowiem lub przy małych ilościach (wagi do 6 kg brutto) do naczyń z białej blachy lub (do 3 kg. wagi brutto) do naczyń szklanych (butelki lub ampułki). Beczki i naczynia muszą być zaopatrzone w dobrze zabezpieczone zamknięcia na śrubę, uszczelnione ołowiem. Butelki szklane muszą być szczelnie zakorkowane szklanymi, szlifowanymi korkami. Naczynia i butelki mogą być zakorkowane także korkiem zaokrąglonym u dołu, oblany dobrze

L'azoture de sodium doit être emballé dans des récipients en fer (ou en fer-blanc) solides, étanches et bien fermés.

189 (9) *L'aniline* (huile d'aniline) doit être contenue dans des estagnons métalliques ou dans des barils en bois (par exemple des fûts à pétrole) très résistants et parfaitement étanches.

190 (10) *Les matières dénommées sous 10°, à l'exception des résidus contenant de la baryte provenant de la fabrication du peroxyde de baryum*, doivent être emballées:

dans des récipients en bois étanches (tonneaux ou caisses) ou en tonneaux en fer étanches ou en sacs étanches en jute ou en papier.

Les résidus contenant de la baryte provenant de la fabrication du peroxyde de baryum peuvent être transportés sans emballage dans des wagons découverts; ceux-ci doivent être soigneusement nettoyés par le destinataire après le déchargement.

191 (11) *L'azoture de baryum à l'état sec [11° a])* doit être emballé en quantités de 500 gr au plus dans des boîtes en carton d'au moins 1 mm d'épaisseur. Pour assurer la fixation solide du contenu dans la boîte, il doit être entouré d'ouate de cellulose ou d'une matière analogue élastique, laquelle est pressée par le couvercle. Le couvercle fermé doit être rendu étanche à l'eau par une bande isolante collée. Ces boîtes doivent être emballées dans des récipients en bois solides, bien fermés, possédant des cloisons solides en bois; les espaces vides doivent être remplis de fibres de bois, de manière à éviter le déplacement des boîtes. Un récipient en bois ne doit pas contenir plus de 1 kg d'azoture de baryum.

Les solutions d'azoture de baryum [11° b]), à raison de 20 l au maximum, et *l'azoture de baryum additionné d'au moins 10% d'eau [11° b])*, à raison de 10 kg au maximum, doivent être emballés dans des récipients en verre bien fermés, assujettis dans des enveloppes (caisses ou corbeilles en fer sans interstices) remplies d'une quantité de terre d'infusoires ou d'une autre substance absorbante analogue, non combustible, égale au moins au contenu de ces enveloppes.

192 (12) *Le sulfate de diméthyle (12°)* doit être emballé ou bien dans de forts fûts en fer étanches (revêtus ou non de plomb) avec des cercles de roulement ou bien dans de forts pots en fer-blanc étanches (revêtus ou non de plomb) ou, en ce qui concerne les petites quantités (jusqu'à 6 kg de poids brut), dans des récipients en fer-blanc ou (jusqu'à 3 kg de poids brut) dans des récipients en verre (bouteilles ou ampoules). Les fûts et les pots doivent être pourvus de fermetures à vis bien protégées avec une lutation en plomb mou. Les bouteilles en verre doivent être bouchées hermétiquement avec des bouchons en verre rodé. Les pots et les bouteilles peuvent

parafiną i pokryte papierem pergaminowym lub celofanem. Ampułki szklane muszą być na końcach zatopione. Zamknięcie naczyń i butelek, zaopatrzonych w korek zwykły lub szklany, winno być zabezpieczone mocnym papierem pergaminowym lub pęcherzem świńskim, który może być nakryty jeszcze workiem płóciennym, poczem związane u dołu szyjki. Naczynia blaszane należy ściśle umieszczać w innych mocnych zewnętrznych naczyniach (kosze plecione lub metalowe, kubły lub skrzynie) przy użyciu odpowiednich do pakowania materiałów. Naczynia zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń) winny być zaopatrzone w mocne uchwyty. Szklane butelki muszą być opakowane papierem, poczem ułożone mocno w puszkach blaszanych, wypchnionych mączką drzewną lub ziemią okrzemkową.

- 193 (13) Poszczególne sztuki, zawierające *materiały wymienione pod 1, 3, 4, 5, 6 a), 6 c) i 10*, muszą być zaopatrzone w nalepki według wzoru Nr. 4.

Poszczególne sztuki przesyłki przy nadaniu jako drobnica, zawierające *materiały wymienione pod 2*, muszą być zaopatrzone w nalepki według wzoru Nr. 8 i wzoru Nr. 10.

B. Inne przepisy.

- 194 (1) Wraz z innymi przedmiotami, z warunkiem przestrzegania przepisów, obowiązujących co do opakowania, podanych pod A, można pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych naczyń drewnianych:

a) *materiały, wymienione pod 4*, w ilościach do 1 kg. należy pakować do naczyń szklanych, ułożonych ściśle w szczelnych naczyniach z blachy białej i przesypanych suchą krzemionką;

b) *materiały, wymienione pod 1, 3 i 8* w ilościach do 5 kg.; nie wolno jednak pakować materiałów wymienionych pod 3, oraz chloranów, dwutlenku baru i azotku sodowego (8) razem z kwasami lub solami kwaśnymi; nadto nie wolno pakować chloranów (8) z materiałami, wymienionymi pod IIIa A 1, 2 i 3, jako też pod IV 9;

c) *materiały, wymienione pod 2, 6, 7, 9, 10, 11 i 12*, w ilościach dowolnych; nie wolno jednak pakować *materiałów, wymienionych pod 6 c)*, z kwasami lub kwaśnymi solami.

Sztuki przesyłkowe, zawierające *materiały wymienione pod 1, 3, 4, 5, 6 a), 6 c) lub 10*, muszą być zaopatrzone w nalepkę, według wzoru Nr. 4.

- 195 (2) Wagony-kotły, napełnione *materiałami, wymienionymi pod 5*, należy ustawić w pociągu w ten sposób, aby je przedzielał od wagonów z kwasami ciekłymi klasa (V, 1 i 13) przynajmniej jeden wagon.

aussi être bouchés avec un bouchon arrondi dans sa partie inférieure, bien paraffiné et muni d'un couvercle en parchemin ou en cellophane. Les ampoules en verre doivent être bouchées à fusion. La fermeture des pots ou des bouteilles munis de bouchons en verre ou de liège doit être protégée par un couvercle en fort parchemin ou en vessie de porc qui peut encore être couverte d'une enveloppe en toile de sac et qui doit être serrée au-dessous du col. Les pots en fer-blanc doivent être solidement assujettis dans d'autres récipients (bannettes ou paniers métalliques, cuveaux ou caisses) solides et munis de matières d'emballage appropriées. Ces enveloppes extérieures (à l'exception des caisses) seront munies de bonnes et solides poignées. Les bouteilles en verre doivent être emballées dans du papier et ensuite solidement assujetties dans des boîtes en fer-blanc remplies de farine de bois ou de terre d'infusoires.

- 193 (13) Si les colis contiennent des *matières dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5°, 6° a), 6 c) et 10°*, ils doivent porter une étiquette conforme au modèle n° 4.

Pour les expéditions partielles, les colis contenant des *matières dénommées sous 2°* doivent être munis d'étiquettes conformes au modèle n° 8 et au modèle n° 10.

B. Autres prescriptions.

- 194 (1) Il est permis d'emballer avec d'autres objets dans des récipients en bois solides, étanches et bien fermés, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients édictées au chapitre A:

a) les *matières dénommées sous 4°*, par quantités ne dépassant pas 1 kg; elles doivent être renfermées dans des vases en verre solidement calés avec de la terre d'infusoires sèche dans un récipient en fer-blanc étanche;

b) les *matières dénommées sous 1°, 3° et 8°* par quantités ne dépassant pas 5 kg; il est cependant interdit d'emballer les *matières dénommées sous 3°*, des chlorates, du bioxyde de barium et de l'azoture de sodium (8°) avec des acides ou des sels acides; en outre il est interdit d'emballer des chlorates (8°) avec les *matières dénommées sous III a A 1, 2 et 3* ainsi que sous IV 9°;

c) les *matières dénommées sous 2°, 6°, 7°, 9°, 10°, 11° et 12°*, sans limite de poids; toutefois, il est interdit d'emballer les *matières dénommées sous 6° c)* avec des acides et des sels acides.

Si les colis contiennent des *matières dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5°, 6° a), 6° c) ou 10°*, ils doivent porter une étiquette conforme au modèle n° 4.

- 195 (2) Les wagons-réservoirs remplis de *matières dénommées sous 5°* doivent être placés dans les trains de manière à être séparés, par un wagon au moins, des wagons contenant des *acides liquides (classe V, 1° et 13°)*.

- 196 (3) *Materiały, wymienione pod 5*, można przewozić tylko w wagonach-cysternach albo na wagonach niekrytych.
- 196 (3) *Les matières dénommées sous 5* ne doivent être transportées qu'en wagons-réservoirs ou en wagons découverts.
- 197 (4) *Materiały, wymienione pod 2*, przyjmuje się do przewozu w stanie zupełnie suchym i w naczyniach zupełnie suchych. Gdy są nadane w naczyniach nieprzemakalnych, i gdy naczynia takie załadowane są na wagonach niekrytych, należy je przykryć nieprzemakalnymi oponami. Gdy są nadane w naczyniach, dopuszczających wydzielanie się gazu, naczynia takie należy ładować bądź na wagony niekryte bez opon, bądź do krytych wagonów. Nadto wagony kryte muszą być zaopatrzone w nalepki według wzoru Nr. 9 i wzoru Nr. 10. W końcu, gdy materiały takie nadane są do przewozu luzem, jako przesyłki całowagonowe, ładowanie może odbywać się na wagony niekryte bez opon.
- 197 (4) *Les matières dénommées sous 2°* doivent être remises au transport à l'état absolument sec et dans des récipients parfaitement secs. Si elles sont remises en récipients imperméables à l'eau, et si ces récipients sont chargés en wagons découverts, ceux-ci devront être recouverts de bâches imperméables à l'eau. Si elles sont remises en récipients permettant le dégagement du gaz, ces récipients doivent être chargés soit en wagons découverts non bâchés, soit en wagons couverts. En outre, ces wagons couverts doivent porter des étiquettes conformes au modèle n° 9 et au modèle n° 10. Enfin, si ces matières sont remises en vrac par wagon complet, le chargement peut être effectué en wagons découverts non bâchés.
- 198 (5) Próżne naczynia, worki i wagony - kotły, po przewiezionych *materiałach trujących, wymienionych pod 1, 3, 4, 5, 6 a), 6 c) i 10*, jak również po *kwasicie szczawiowym i szczawianie potasu w stanie stałym*, muszą być szczelnie zamknięte.
- 198 (5) Les récipients, sacs et wagons-réservoirs vides ayant servi au transport des *matières vénéneuses dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5°, 6° a), 6° c) et 10°* ainsi que de *l'acide oxalique* et de *l'oxalate de potassium à l'état solide* doivent être parfaitement clos.
- Próżne worki po przewiezionych *materiałach trujących, wymienionych pod 1*, muszą być dobrze pakowane do skrzyń, lub do gęstych, nasmolowanych worków, zaopatrzonych w nalepkę, według wzoru Nr. 4. Zarówno na samych naczyniach lub workach, jak i w liście przewozowym, należy oznaczyć, co w nich było przewożone.
- Les sacs vides ayant servi au transport des *matières vénéneuses dénommées sous 1°* doivent être renfermés dans des caisses ou dans d'autres sacs goudronnés, étanches et bien fermés et portant l'étiquette conforme au modèle n° 4. Les récipients ou les sacs et la lettre de voiture doivent porter la mention de ce qu'ils contenaient précédemment.
- Próżne naczynia po przewiezionych *materiałach, wymienionych pod 8*, należy zaopatrzyć w nalepkę, według wzoru Nr. 3.
- Les récipients vides ayant servi au transport des *matières dénommées sous 8°* doivent porter l'étiquette conforme au modèle n° 3.
- 199 (6) Co do zbiorników na wagonach-cysternach, służących do przewozu *materiałów trujących, oraz ich roztworów wodnych*, należy stosować przepisy, wymienione pod A, ustęp (1) cyfra marginesowa 181 — i (13), — cyfra marginesowa 193 —, i B ustęp (5) — cyfra marginesowa 198 —. Muszą one być sporządzone z materiału, który nie ulega działaniu zarówno *materiałów w nich zawartych, jak i ich roztworów wodnych*. Zbiorniki wagonów-cystern, służące do przewozu *materiałów, wymienionych pod 5*, nie mogą mieć żadnych spójni na nity, lub muszą mieć wtedy ściany podwójne. Nie mogą mieć pozatem żadnych otworów w dolnych swych częściach (kran, wentyle i t. p.). Otwory wszelkie muszą być uszczelnione i zabezpieczone przyśrubowanymi mocno pokrywami metalowymi.
- 199 (6) Sont applicables aux récipients des wagons-réservoirs destinés à transporter des *matières vénéneuses* ou leurs *solutions aqueuses* les prescriptions édictées sous A, alinéas (1) — chiffre marginal 181 — et (13), — chiffre marginal 193 —, et B, alinéa (5) — chiffre marginal 198. Ces récipients ne doivent être constitués que de matériaux inattaquables par les matières considérées ou par leurs solutions aqueuses. Les récipients des wagons-réservoirs servant au transport des *matières dénommées sous 5°* ne doivent avoir aucune couture rivée ou être alors à double paroi. Ils ne doivent, en outre, porter aucune ouverture à leur partie inférieure (robinets, soupapes, etc.). Les ouvertures doivent être rendues étanches et être protégées au moyen de chapes métalliques solidement vissées.

C. Przewóz.

- 200 Wyłącza się z przewozu, jako pośpieszne przesyłki drobne, *materiały, wymienione pod 1, 3, 4, 5, 6 a), 6 c) i 10*, oraz naczynia próżne, w tem i worki, które mieściły te materiały.

C. Mode de transport.

- 200 Sont exclues du transport en grande vitesse comme expéditions partielles les *matières dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5°, 6° a), 6° c) et 10°*, ainsi que les récipients vides, y compris les sacs ayant contenu les mêmes matières.

D. Ładowanie.

201 (1) *Materiałów, wymienionych pod 1, 3, 4, 5, 6 a), 6 c) i 10, jako też próżnych worków po tych materiałach, nie wolno ładować do jednego wagonu razem z artykułami żywnościowymi.*

(2) *Materiały, wymienione pod 3, 5, 6 c) i 8, nie mogą być ładowane do jednego wagonu razem z kwasami pod 1 klasy V. Materiały pod 5 nie mogą być ładowane do jednego wagonu wraz z solami kwaśnymi.*

E. Wyjątki z przepisów, wydanych pod A, B, C i D.

202 Nie podlegają przepisom tym wytwory, wymienione w klasie IV, jeżeli przeznaczone są do badań naukowych lub dla potrzeb farmaceutycznych, przewożone w ilościach, nie przekraczających 1 kg każdego z wytworów, z warunkiem, aby opakowane były w naczyniach szklanych lub glinianych o szczelnem zamknięciu, które następnie należy ułożyć starannie w mocnych szczelnie i dobrze zamykanych skrzyniach drewnianych.

Materiały tego rodzaju przyjmowane są do przewozu także jako drobne przesyłki pospieszne.

KLASA V.

Materiały żrące.

203 Następujące przedmioty dopuszcza się do przewozu pod specjalnymi warunkami:

1. *kwas siarkowy, kwas siarkowy dymiący (kwas siarkowy z zawartością bezwodnika, oleum, olej wiotryolowy, kwas siarkowy nordhauseński), kwas azotowy (saletrzany, Scheidewasser) i ich mieszaniny, kwas solny, kwas fluorowodorowy.*

Szlam ołowiany z akumulatorów i z komór ołowianych, zawierający kwas siarkowy; pozostałości kwaśne po oczyszczeniu olejów mineralnych (Säureharz).

2. *chlerek siarki, tuzieź azotan żelazowy i siarczan żelazowy (zaprawy żelazowej);*

3. *ługi żrące (ług sodowy, ług potasowy i t. p.) same i w mieszaninach, jak w masie żrącej alkalicznej) pozostałości od rafinowania olejów;*

4. *brom;*

5. *bezwodnik kwasu siarkowego;*

6. *chlerek acetylu, pięciochlorek antymonu, chlerek chromyłu, tlenochlorek fosforu, pięciochlorek fosforu (nadchlerek fosforu), trójchlerek fosforu, chlerek siarczyny, chlerek tionyłu i kwas chlorosulfonowy;*

7. *roztwory wodne dwutlenku wodoru, (wody utlenionej),*

D. Chargement.

201 (1) *Les matières énumérées sous 1°, 3°, 4°, 5°, 6° a), 6° c) et 10°, ainsi que les envois de sacs vides ayant servi à emballer ces matières ne doivent pas être chargés dans un même wagon avec des denrées alimentaires.*

(2) *Les matières énumérées sous 3°, 5°, 6° c) et 8° ne doivent pas être chargées dans un même wagon avec les acides du 1° de la Classe V. Les matières du 5° ne doivent pas non plus être chargées dans un même wagon avec des sels acides.*

E. Exceptions aux prescriptions édictées sous A, B, C et D.

202 Ne sont pas soumis à ces prescriptions les produits dénommés dans la Classe IV, destinés aux recherches scientifiques ou aux usages pharmaceutiques, expédiés par quantités ne dépassant pas 1 kg de chaque produit, pourvu qu'ils soient emballés dans des récipients en verre ou en grès à fermeture étanche, et que ces derniers soient à leur tour emballés avec soin dans des caisses en bois solides, étanches et fermant bien.

Les envois de ce genre sont également admis au transport en grande vitesse comme expéditions partielles.

CLASSE V.

Matières caustiques.

203 Les objets suivants sont admis au transport sous certaines conditions:

1° *l'acide sulfurique, acide sulfurique fumant (acide sulfurique contenant de l'anhydride, oleum, huile de vitriol, acide sulfurique de Nordhausen), l'acide azotique ou nitrique (eau-forte) et leurs mélanges, l'acide chlorhydrique ou muriatique, l'acide fluorhydrique;*

Les boues de plomb renfermant de l'acide sulfurique provenant d'accumulateurs ou de chambres de plomb; les résidus acides de l'épuration des huiles minérales (Säureharz).

2° *le chlorure de soufre de même que le nitrate ferreux et le sulfate ferreux (mordant de fer);*

3° *les lessives caustiques (lessive de soude, lessive de potasse, etc., simples ou en mélanges comme dans les pâtes caustiques alcalines), les résidus de raffineries d'huile;*

4° *le brome;*

5° *l'anhydride sulfurique;*

6° *le chlorure d'acétyle, le pentachlorure d'antimoine, le chlorure de chromyle, l'oxychlorure de phosphore, le pentachlorure de phosphore (superchlorure de phosphore), le trichlorure de phosphore, le chlorure de siarfuryle, le chlorure de thionyle et l'acide chloro-sulfonique;*

7° *Les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène,*

a) ponad 6 do 35% dwutlenku wodoru na 100% roztworu,

b) ponad 35 do 45% dwutlenku wodoru na 100% roztworu,

c) ponad 45 do 60% dwutlenku wodoru na 100% roztworu (większe koncentracje nie są dopuszczalne).

8. *siarczek sodowy*;

9. *kwaśny siarczan sodu (bisulfat)*;

10. *wapno palone mielone* (tlenek wapnia);

11. *naftalina surowa, skłonna do wyciekania*, przewożona bez opakowania (luzem);

12. *sole radu*;

13. *kwask chlorooctowy*.

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

204 (1) Do opakowania *materiałów, wymienionych pod 1 — 4, i 13* należy używać mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń — takich, które nie ulegają działaniu zawartego w nich materiału. Co do *kwasku fluorowodorowego* (1) patrz ustęp (5) — cyfra marginesowa 208 —. Zamknięcie musi być takie, aby nie mogło ulegać uszkodzeniu ani wskutek wstrząśnienia, ani przez samą zawartość naczynia. Przy użyciu naczyń szklanych lub glinianych należy przestrzegać przepisów następujących:

a) Naczynia, służące do przewozu *materiałów, wymienionych pod 1 — 3 i 13* należy układać szczelnie w innych mocnych naczyniach (kosze plecione lub metalowe, kubły lub skrzynie), prześcielając odpowiednim materiałem. Naczynia zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń) należy zaopatrywać w mocne uchwyty.

b) Naczynia szklane lub gliniane ze *stężonym kwasem azotowym* o ciężarze gatunkowym nie mniejszym jak 1,48 przy 15° C (46,8° Baumé), i z *czerwonym dymiącym kwasem azotowym*, jako też z *dymiącym kwasem siarkowym* (oleum), z zawartością 20% i wyżej wolnego bezwodnika, należy układać w naczynia zewnętrzne, przesypując ziemią okrzemkową lub innym stosownym materiałem, suchym, ziemistym, w ilości dostatecznej i nie mniejszej od zawartości naczyń.

c) Materiały do prześcielania i przesypania, wskazane pod a) i b), nie są konieczne, jeżeli naczynia szklane umieszczone są w żelaznych koszach, okrywających naczynia te całkowicie i gdy zabezpieczono je w koszach tak, by się nie mogły ruszać, zapomocą zasuwek dostatecznie elastycznych i wyłożonych azbestem.

d) Naczynia szklane lub gliniane z *bromem* (4) należy umieszczać w mocnych skrzyniach drewnianych lub metalowych, obsypując naczynia po same szyjki popiołem, piaskiem, ziemią okrzemkową lub innym materiałem niepalnym.

e) Przepisów pod a) do d) nie należy stosować do wagonów-tanków.

a) entre 6 et 35% en poids de bioxyde d'hydrogène sur 100% en poids de la solution,

b) entre 35 et 45% en poids de bioxyde d'hydrogène sur 100% en poids de la solution,

c) entre 45 et 60% en poids de bioxyde d'hydrogène sur 100% en poids de la solution (des concentrations plus élevées ne sont pas admises).

8° le *sulfure de sodium*;

9° le *bisulfate de soude*;

10° la *chaux-vive moulue* (oxyde de calcium);

11° la *naphtaline brute susceptible de suinter*, expédiée en vrac;

12° les *sels de radium*;

13° l'*acide chloracétique*.

Conditions de transport.

A. Emballage.

204 (1) L'emballage des *matières dénommées sous 1° à 4° et 13°* doit être fait dans des récipients solides, étanches et bien fermés, qui ne puissent pas être attaqués par le contenu. Pour l'*acide fluorhydrique* (1°) voir alinéa (5) — chiffre marginal 208 —. La fermeture doit être conditionnée de manière à ne pouvoir être endommagée soit par des secousses, soit par le contenu. L'emploi de vases en verre ou en grès est subordonné aux conditions suivantes:

a) Les récipients servant au transport des *matières dénommées sous 1° à 3° et 13°* doivent être bien assujettis dans d'autres récipients (bannettes ou paniers en métal, cuveaux ou caisses) solides, remplis de matières d'emballage appropriées. Les récipients extérieurs (à l'exception des caisses) doivent être munis de poignées solides.

b) Pour l'*acide nitrique concentré* d'un poids spécifique d'au moins 1,48 à 15° C (46,8° Baumé) et l'*acide nitrique rouge fumant*, ainsi que l'*acide sulfurique fumant* (oléum) avec une teneur de 20% et plus d'anhydride libre, les vases en verre ou en grès doivent être entourés dans les récipients d'un volume au moins égal à leur contenu de terre d'infusoires ou d'autres substances terreuses sèches appropriées.

c) Les matières d'emballage prévues sous a) et b) ne sont pas nécessaires si les vases en verre sont placés dans des enveloppes en métal les entourant complètement et calés par de bons ressorts recouverts d'amiante, de telle façon qu'ils ne puissent se déplacer dans les enveloppes.

d) Pour le *brome* (4°), les vases en verre ou en grès doivent être renfermés dans des récipients solides en bois ou en métal, et entourés jusqu'au col de cendre, de sable, de terre d'infusoires ou d'autres matières analogues incombustibles.

e) Les prescriptions sous a) à d) ne sont pas applicables aux wagon-jarres.

- 205 (2) *Przyrządy do gaszenia ognia z zawartością kwasów, wymienionych pod 1, muszą być sporządzone w sposób, uniemożliwiający wyciekanie kwasu.*
- 205 (2) *Les extincteurs d'incendie qui contiennent des acides dénommés sous 1° doivent être construits de telle sorte que l'acide ne puisse couler.*
- 206 (3) *Akumulatory elektryczne, napełnione kwasem siarkowym (1), należy umocować w skrzynce dla baterji w ten sposób, aby poszczególne ogniwa nie mogły się poruszać. Skrzynkę dla baterji należy ściśle zapakować w skrzyni, wysłanej odpowiednim materiałem pakunkowym chłonnym. Na wieku skrzyni należy umieścić wyraźny napis: „Akumulatory elektryczne”; nadto skrzynie muszą być zaopatrzone w nalepkę wzoru Nr. 6. Jeżeli akumulatory są nabite, bieguny ich należy zabezpieczyć przed zwarcie (krótkim spięciem).*
- 206 (3) *Les accumulateurs électriques montés avec de l'acide sulfurique (1°) doivent être calés dans une caisse de batterie, de manière que les bacs ne puissent se déplacer. La caisse de batterie sera solidement emballée dans une autre caisse, avec des matières d'emballage absorbantes. Les couvercles des caisses porteront, bien apparents, les mentions „Accumulateurs électriques”; en outre, les caisses seront munies d'une étiquette conforme au modèle n° 6. Si les accumulateurs sont chargés, les pôles doivent être protégés de manière à éviter les courts-circuits.*
- Jeżeli ogniwa zrobione są z materiałów odpornych, jak drzewa z wykładnią z ołowiu lub twardego kauczuku, z takim urządzeniem u góry, które w zupełności zabezpiecza płyn żrący przed rozpryskaniem w stopniu, zagrażającym niebezpieczeństwem, wówczas takie opakowanie ogniwa i baterji akumulatorów nie jest konieczne, jeżeli one zapomocą odpowiednich urządzeń, jak podstawy, przegrody, podpórki, zabezpieczone są dostatecznie przed przewróceniem się lub przesunięciem oraz przed uszkodzeniem przez spadnięcie na nie innych przedmiotów. Ogniwa lub baterje, przymocowane do pojazdu, nie potrzebują również opakowania, jeżeli pojazdy te będą dobrze przytwierdzone w wagonie lub odpowiednio mocno ułożone.
- Si les bacs sont constitués de matières résistantes, telles que le bois avec revêtement de plomb ou le caoutchouc durci, et que leur partie supérieure soit aménagée de telle sorte que l'acide ne puisse jaillir d'une manière dangereuse, on peut se passer d'emballer les bacs ou les batteries d'accumulateurs, à la condition que des dispositifs appropriés, tels que cadres, cloisons, renforcements, les empêchent de se renverser ou de se déplacer et les protègent contre les avaries pouvant résulter de colis tombant sur les batteries. Les bacs ou batteries faisant corps avec des voitures n'ont pas besoin non plus d'un emballage spécial, lorsque ces véhicules sont fixés ou arrimés solidement sur les wagons de chemins de fer.
- 207 (4) *Do szlamu ołowianego z akumulatorów i z komór ołowianych (1), zawierającego kwas siarkowy, można używać naczyń drewnianych tylko takich, które dostatecznie zabezpieczają kwas przed wyciekaniem.*
- 207 (4) *On ne peut employer des récipients en bois pour les boues de plomb renfermant de l'acide sulfurique, provenant d'accumulateurs ou de chambres de plomb (1°), que s'il est possible d'empêcher tout suintement d'acide.*
- Do pozostałości kwaśnych po oczyszczeniu olejów mineralnych (Säureharz) (1), zawierających kwas siarkowy, mogący się wydzielać, można używać także szczelnych beczek żelaznych lub drewnianych, zapobiegających wyciekaniu kwasu przyczem naczynia zewnętrzne nie są wymagane.
- Pour les résidus acides de l'épuration des huiles minérales (Säureharz) (1°) contenant de l'acide sulfurique susceptible de se séparer, on peut aussi utiliser des fûts étanches en fer ou en bois, empêchant tout suintement d'acide, sans seconde enveloppe.
- 208 (5) *Naczynia do kwasu fluorowodorowego (1) muszą być ołowiane lub gutaperkowe; dopuszczalne są także naczynia drewniane z trwałą, wewnątrz, powłoką parafinową. Do kwasu fluorowodorowego, stężonego najmniej do 70%, można również używać naczyń żelaznych z zamknięciami szczelnie przysrubowanymi. Takie naczynia żelazne, zarówno napełnione, jak i próżne, można nadawać do przewozu tylko po usunięciu z nich wszelkich zewnętrznych śladów kwasu.*
- 208 (5) *Les récipients contenant de l'acide fluorhydrique (1°) seront en plomb ou en gutta-percha pour l'acide étendu; les récipients en bois avec garniture intérieure solide en paraffine sont également admissibles. Des récipients en fer avec tampon de fermeture étanche à vis peuvent également être employés pour l'acide concentré, à 70% au moins d'acide pur. Ces récipients en fer ne doivent être remis, pleins ou vides, aux gares expéditrices qu'après lavage de toute trace d'acide à leur surface extérieure. Les récipients à acide fluorhydrique, pleins ou vides, devront porter une étiquette ou une inscription bien apparente et durable, avec la mention „Acide fluorhydrique concentré à 70% d'acide pur”.*
- Naczynia do kwasu fluorowodorowego, stężonego, zarówno próżne, jak i napełnione, muszą mieć nalepkę, lub wyraźny i trwały napis: „Stężony 70% kwas fluorowodorowy”.
- 209 (6) *Bezwodnik siarkowy (5) należy pakować:*
- 209 (6) *L'anhydride sulfurique (5°) doit être emballé:*

- a) w mocne pudełka żelazne, albo blaszane, dobrze zalutowane, lub
 b) w mocne butle żelazne, blaszane lub miedziane, bezpieczne i hermetycznie zamknięte lub,
 c) w naczynia szklane lub gliniane.
 Pudełka i butle należy pakować szczelnie w mocne naczynia zewnętrzne, drewniane lub blaszane, przesypując ziemią okrzemkową lub innym podobnym materiałem niepalnym.
- 210** (7) *Materiały, wymienione pod 6, należy pakować:*
 a) do naczyń z żelaza kutego, lanego, stali, ołowiu lub miedzi, całkiem szczelnie i dobrze zamkniętych lub
 b) do naczyń szklanych. W tym ostatnim wypadku obowiązują przepisy następujące:
 α) naczynia szklane muszą mieć grube ścianki i być zamknięte szklanymi, szlifowanymi korkami, dostatecznie zabezpieczonymi przed wypięnięciem;
 β) naczynia szklane, zawierające więcej niż 5 kg, należy umieścić w zewnętrznych naczyniach metalowych. Flaszki mniejszej pojemności można pakować w mocne skrzynie drewniane, podzielone na oddzielne przegródki, podług liczby flaszek; jedna skrzynia może mieć nie więcej, niż cztery przegródki;
 γ) naczynia szklane należy umieszczać w naczyniach zewnętrznych tak, by nie dotykały ścian naczynia zewnętrznego, zachowując przestrzeń wolną niemniej jak 30 mm; przestrzeń tę należy ściśle wypełnić ziemią okrzemkową, lub innym podobnym materiałem niepalnym. Dla naczyń z zawartością *chloru acetylu*, można użyć również i trocin;
 δ) wieko naczynia zewnętrznego należy zaopatrzyć w napis, oznaczający nazwę zawartości naczyń, oraz w nalepkę według wzoru Nr. 7.
- 211** (8) a) *Na roztwory wodne dwutlenku wodoru przy 6% do 35% dwutlenku wodoru (7 a), należy używać mocnych naczyń szklanych lub glinianych, lub z innego materiału uznanego przez właściwą władzę, które nie wpływają na rozkład dwutlenku wodoru i nie są hermetycznie zamknięte, lub też w inny sposób nie dopuszczają do nadmiernego ciśnienia wewnątrz naczynia. Balony gliniane, bańki lub flaszki, należy dobrze zapakować w mocne skrzynie z uchwyta-
 mi, lub układać w koszach bez opakowania, przyczem kosze należy zaopatrzyć w dobre, zabezpieczające nakrycia.*
- 212** b) *Roztwory wodne dwutlenku wodoru przy 35% do 45% dwutlenku wodoru (7 b), należy pakować, jak następuje:*
 a) Do 200 gr., w mocnych butlach szklanych, objętości najmniej 300 cm³, które należy umiesz-
- a) dans de fortes boîtes en tôle ou en fer-blanc, bien soudées, ou
 b) dans de fortes bouteilles en fer, en fer-blanc ou en cuivre, munies d'une fermeture solide et hermétique, ou
 c) dans des récipients en verre ou en grès.
 Les boîtes, bouteilles et récipients doivent être solidement emballés dans de forts récipients en bois, en fer ou en fer-blanc, avec de la terre d'infusoires ou d'autres matières analogues inflammables.
- 210** (7) *Les matières dénommées sous 6° doivent être emballées:*
 a) dans des récipients en fer forgé, en fer fondu, en acier, en plomb ou en cuivre, absolument étanches et munis d'une bonne fermeture, ou
 b) dans des récipients en verre. En ce dernier cas, les prescriptions suivantes doivent être observées:
 α) Les récipients en verre doivent avoir des parois épaisses et être bouchés hermétiquement avec des bouchons en verre rodé, fixés de manière à ne pouvoir se détacher.
 β) Si les récipients en verre contiennent plus de 5 kg, ils doivent être placés dans des enveloppes métalliques. Les bouteilles d'une contenance plus faible peuvent être emballées dans des caisses en bois solides, divisées intérieurement en autant de compartiments qu'il y a de bouteilles à expédier. Chaque caisse ne peut renfermer plus de quatre compartiments.
 γ) Les récipients en verre doivent être placés dans les enveloppes de telle sorte qu'il subsiste un espace vide de 30 mm au moins entre eux et les parois. Les espaces vides seront soigneusement comblés avec de la terre d'infusoires ou d'autres matières analogues inflammables; pour le *chlorure d'acétyle*, on peut aussi faire usage de sciure de bois.
 δ) Le couvercle des récipients extérieurs doit porter l'indication du contenu et être muni d'une étiquette conforme au modèle n° 7.
- 211** (8) a) *Pour les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène avec 6% à 35% de bioxyde d'hydrogène [7° a)] on doit employer de forts récipients en verre, en grès ou en une autre matière approuvée par l'autorité compétente qui ne décomposent pas le bioxyde d'hydrogène et qui ne soient pas fermés hermétiquement ou qui, de toute autre façon, empêchent la production d'une surpression intérieure. Les touries, bouteilles et cruches doivent être bien emballées dans de fortes caisses munies de bonnes poignées, ou bien placées, sans emballage, dans des paniers bien recouverts d'une couverture de protection.*
- 212** b) *Les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène avec 35% à 45% de bioxyde d'hydrogène [7° b)] doivent être emballées comme suit:*
 a) Jusqu'à 200 gr., dans de solides vases en verre d'au moins 300 cm³ de capacité, qui doivent

czać w szczelnych puszkach blaszanych, wypełnionych ziemią okrzemkową. Puszki muszą być ułożone w mocnych skrzyniach drewnianych.

β) Ilości ponad 200 gr., do balonów szklanych. Balony winny być zaopatrzone w przyrząd (wentyl), zabezpieczający wyrównanie ciśnienia. Poszczególne naczynia muszą być całkowicie otoczone mocną osłoną z łoziny i szczelnie ułożone w mocnych, dobrze przylegających koszach łozinowych lub żelaznych, mających osłonę zewnętrzną (kosze zewnętrzne). Kosze żelazne muszą być pomalowane ochronnym lakierem. Słoma i wełna drzewna, jako środki do opakowania, są niedopuszczalne.

Zamiast wskazanego powyżej opakowania, dopuszcza się także naczynia z innych materiałów, nie wpływających na rozkład chemiczny dwutlenku wodoru i nieulegających działaniu tego ostatniego pod warunkiem, iż naczynia takie są uznane przez właściwą władzę. Co do zamknięcia, stosuje się przepisy pod c) α — cyfra marginesowa 213.

213 c) *Roztwory wodne dwutlenku wodoru ponad 45% do 60% dwutlenku wodoru (7 c)* należy pakować:

α) do naczyń szklanych. Każde naczynie szklane należy umieścić w szczelnej, smolą wysmarowanej, osłonie blaszanej. Miejsca wolne, pomiędzy naczyniem szklanym a osłoną powinny być wypełnione ochronną masą niepalną, wchłaniającą ciecz. Samą osłonę zaś należy umieścić w skrzyni zewnętrznej, zaopatrzonej w ruchome wieko.

Zamknięcie naczyń szklanych powinno zapewnić wyrównanie ciśnienia, zabezpieczając jednocześnie ciecz od wyciekania;

β) do naczyń z innych materiałów, nie wpływających na rozkład chemiczny dwutlenku wodoru i nieulegających działaniu tego ostatniego, z warunkiem iż naczynia takie uznane są przez właściwą władzę. Co do zamknięcia, stosuje się przepisy zawarte pod c) α.

Z wyjątkiem przepisów, o urządzeniach, nie dopuszczających nadmiernego w naczyniach ciśnienia, nie stosuje się przepisów o opakowaniu, wymienionych pod A, do przewozu w wagonach tankach *roztworów wodnych, wymienionych pod 7 a) do c)*.

214 (9) *Na oczyszczony siarczek sodowy, krystaliczny (8)* należy użyć naczyń nieprzepuszczających wodę zaś na *siarczek sodowy surowy* — szczelnych naczyń żelaznych.

215 (10) *Kwaśny siarczan sodu (9)* (bisulfat) należy przewozić w naczyniach szczelnych, odpornych na działanie zawartości. Przy przewozach całowagonowych może on być ładowany bez opa-

être placés dans des boîtes en fer-blanc étanches remplies de terre d'infusoires. Les boîtes doivent être assujetties dans de fortes caisses en bois.

β) Les quantités supérieures à 200 gr doivent être renfermées dans des touries en verre. Celles-ci doivent être pourvues d'un appareil (soupape) assurant l'équilibre de la pression. Les récipients doivent être entièrement entourés d'une solide garniture en osier et solidement assujettis dans de forts paniers en osier ou en fer, munis d'un couvercle (paniers extérieurs). Les paniers en fer doivent être munis d'une peinture de protection en vernis. La paille d'emballage et les fibres de bois ne sont pas admises comme matière d'emballage.

Au lieu de l'emballage mentionné ci-dessus, les récipients en d'autres matières qui ne décomposent pas le bioxyde d'hydrogène et qui elles-mêmes ne sont pas attaquées par ce dernier, sont également admis à condition que ces récipients soient approuvés par l'autorité compétente. En ce qui concerne la fermeture, les prescriptions sous c) α — chiffre marginal 213 — sont applicables.

213 c) *Les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène avec plus de 45% et au maximum 60% de bioxyde d'hydrogène [7 c)]* doivent être emballées:

α) dans des récipients en verre. Chaque récipient en verre doit être assujetti dans une enveloppe en tôle de fer étanche et goudronnée. Les espaces vides entre le récipient en verre et l'enveloppe doivent être remplis d'une masse protectrice incombustible qui doit pouvoir absorber le liquide. L'enveloppe elle-même doit être assujettie dans une caisse extérieure munie d'une soupape. La fermeture des récipients en verre doit permettre l'équilibre de la pression et offrir en même temps une garantie contre l'écoulement du liquide.

β) dans des récipients en d'autres matières qui ne décomposent pas le bioxyde d'hydrogène et qui ne puissent elles-mêmes être attaquées par ce dernier, à condition que ces récipients soient approuvés par l'autorité compétente. En ce qui concerne la fermeture, les prescriptions sous c) α sont applicables.

Excepté les prescriptions concernant les dispositifs devant empêcher une surpression dans les récipients, les prescriptions d'emballage sous A ne sont pas applicables au transport en wagons-jarres *de solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène dénommées sous 7° a) à c)*.

214 (9) *Pour le sulfure de sodium raffiné cristallisé (8°)* on doit employer des récipients imperméables à l'eau, pour le *sulfure de sodium brut* des récipients en fer étanches.

215 (10) *Le bisulfate de soude (9°)* doit être renfermé dans des récipients à parois étanches, inattaquables par le contenu. En cas de transport par chargements complets il peut aussi être

kowania do wagonów, wyłożonych wewnątrz ołowiem, lub tekturą parafinowaną, albo smołowaną na wysokość co najmniej ładunku; gdy jednak wagon wyłożony jest tekturą, kwaśny siarczan sodu winien być wtedy zupełnie suchy, i to musi być zaświadczone w liście przewozowym. W razie załadowania do wagonu niekrytego, wagon winien być przykryty oponą, i zaopatrzony w urządzenie, aby opona nie przylegała bezpośrednio do przewożonej zawartości.

216 (11) *Wapno palone, mielone* (10), należy przewozić w mocnych i gęstych workach. Można przewozić je także w workach z mocnego papieru.

217 (12) Do przewozu *naftaliny, wymienionej pod 11*, nadawca obowiązany jest pokryć podłogę wagonu gęstą oponą, własnym kosztem, dla zabezpieczenia od zetknięcia się z przewożonym materiałem.

218 (13) Każda sztuka przesyłki, zawierająca *materiały, wymienione pod 1 do 6*, musi być zaopatrzona w nalepkę, według wzoru Nr. 5. Przesyłki z *czervenym dymiącym kwasem azotowym* (1) powinny być pozatem zaopatrzone w nalepkę według wzoru Nr. 3.

219 (14) *Sole radu* (12) muszą być opakowane według przepisu kraju wysłania i zamknięte w naczyniu ołowianem, o ścianach grubości 1 cm, dla ilości soli radu do 100 mg., i 2 cm. dla ilości soli radu do 300 mg., i 2 cm. dla ilości soli radu do 300 mg.

Ilości soli radu ponad 300 mg do 1 gr., muszą być zapakowane do większej ilości naczyń ołowianych. Każde naczynie może zawierać najwyżej 300 mg. soli radu. Grubość ścian naczyń musi wynosić 2 cm.

Ilości soli radu ponad 1 gr muszą być zapakowane do naczyń ołowianych, o ścianach grubości 10 cm.

Nadto naczynia ołowiane, należy umieścić w mocnych osłonach zewnętrznych.

B. Inne przepisy.

220 (1) Wraz z innymi przedmiotami i przestrzegając przepisy, podane pod A, wolno pakować do naczyń drewnianych, mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych, następujące materiały:

a) *brom* (4) do 500 gr.;

b) *materiały, wymienione pod 6*, do 5 kg.;

c) *materiały, wymienione pod 1, 2, 3, 5 i 13*, do 10 kg. *Bezwodnik kwasu siarkowego* (5), może być przewożony także w mocnych zatopionych rurkach szklanych, które należy ułożyć dobrze w mocnych, szczelnie zamykanych naczyniach blaszanych i przesypać ziemią okrzem-

chargé non emballé dans des wagons pourvus d'un revêtement intérieur en plomb ou en carton paraffiné ou goudronné allant au moins jusqu'à la hauteur du chargement; toutefois, si le wagon est revêtu de carton, le bisulfate de soude doit être absolument sec et la lettre de voiture doit certifier que cette condition est remplie; en cas de chargement dans un wagon découvert, celui-ci doit être recouvert par une bâche et pourvu d'un dispositif empêchant le contact immédiat de la bâche et du bisulfate.

216 (11) *La chaux vive moulue* (10°) doit être renfermée dans des sacs forts étanches. Les sacs en papier solide sont admis.

217 (12) Pour la *naphtaline dénommée sous 11°*, le plancher du wagon doit, par les soins de l'expéditeur et à ses frais, être séparé de cette substance par une bâche en tissu serré.

218 (13) Chaque colis renfermant des *matières dénommées sous 1° à 6°* doit être muni d'une étiquette conforme au modèle n° 5. Les colis d'*acide nitrique rouge fumant* (1°) doivent en outre porter l'étiquette conforme au modèle n° 3.

219 (14) *Les sels de radium* (12°) doivent être emballés d'après les conditions prescrites dans le pays expéditeur et être enfermés dans un récipient en plomb dont la paroi aura une épaisseur de 1 cm pour une quantité de sels ne dépassant pas 100 mg, et 2 cm pour une quantité de sels ne dépassant pas 300 mg.

Au delà de 300 mg et jusqu'à 1 gr les sels de radium seront répartis jusqu'à concurrence de 300 mg dans plusieurs récipients ayant 2 cm d'épaisseur pour le plomb.

A partir de 1 gr les sels de radium seront transportés dans des récipients ayant 10 cm d'épaisseur pour le plomb.

Les récipients en plomb seront protégés eux-mêmes par un emballage solide.

B. Autres prescriptions.

220 (1) Il est permis d'emballer avec d'autres objets dans des récipients en bois solides, étanches et bien fermés, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients édictées au chapitre A:

a) jusqu'à 500 gr de *brome* (4°);

b) jusqu'à 5 kg des *matières dénommées sous 6°*;

c) jusqu'à 10 kg des *matières dénommées sous 1°, 2°, 3°, 5° et 13°*. *L'acide sulfurique anhydre* (5°) peut aussi être emballé dans de fortes fioles en verre fermées à la lampe qui doivent être solidement assujetties avec de la terre d'infusoires dans des récipients en fer-blanc solides

kową. Inne materiały muszą być również w naczyniu mocno ułożone.

Naczynia z temi materiałami należy ułożyć szczelnie w naczyniach drewnianych.

221 (2) W liście przewozowym należy zamieścić:

a) co do *kwasy azotowego* (1), zapakowanego w naczynia szklane, oznaczenie ciężaru gatunkowego przy 15° C.,

co do *kwasy siarkowego dymiącego (oleum)* (1), w naczyniach szklanych, zawartość w procentach — bezwodnika wolnego — bez takiego oznaczenia w liście przewozowym kwas należy uważać za stężony (A, ustęp (1) b) i c) — cyfra marginesowa 204—).

b) co do *szlamu ołowianego, zawierającego kwas siarkowy z akumulatorów i komór ołowianych* (1), zaświadczenie, że został zabezpieczony przed wyciekaniem kwasu siarkowego;

c) co do *odpadków kwasu siarkowego z fabryk nitrogliceryny* — zaświadczenie, że zostały one zupełnie zdenitrowane, bez czego rzeczony odpadki nie mogą być przyjęte do przewozu.

Na przesyłki *odpadków kwasu z fabryk nitrocelulozy* takie zaświadczenie nie jest konieczne; nieznaczna zawartość nitrocelulozy nie stanowi przeszkody do przyjęcia przesyłki do przewozu.

222 (3) *Materiały, wymienione pod 1—5, 9, 11 i 13, należy przewozić na wagonach niekrytych.*

Można jednak używać i wagonów krytych:

a) dla przewozu *materiałów, wymienionych pod 3*, jeżeli są one zapakowane do mocnych i szczelnych bęczek żelaznych, napełnionych tylko do 95% ich pojemności;

również dla przewozu *masy żrącej alkalicznej* (3), jeżeli ona opakowana jest w mocnych, szczelnych dobrze zamykanych puszkach blaszanych, które należy umieścić w tekturze, koszach, lub skrzyniach, albo mocnych, szczelnych, dobrze zamykanych blaszankach, pojemności do 30 kg;

b) dla przewozu *bromu* (4) w ilościach do 1 kg i dla *materiałów, wymienionych pod 1, 2, 3, 5 i 13 w ilościach do 10 kg.*, pakowanych oddzielnie, lub wraz z innymi przedmiotami, jeżeli naczynia z nimi zostaną umieszczone w mocnych i szczelnie zamkniętych skrzyniach drewnianych, lub zapakowane z innymi przedmiotami, stosownie do przepisów, zawartych pod B. ust. (1) — cyfra marginesowa 220 —.

c) dla przewozu *kwaśnego siarczanu sodu (bisulfatu)* (9), pod warunkiem, aby nadany był do przewozu w stanie zupełnie suchym; o spełnieniu tego warunku musi być zaświadczenie, zaznaczone w liście przewozowym.

223 (4) *Rozczyny wodne dwutlenku wodoru (wody utlenionej), zawierające dwutlenek wodoru*

et étanches. Les autres matières doivent également être solidement assujetties dans le récipient.

Les récipients contenant ces matières doivent être solidement calés dans les récipients en bois.

221 (2) La lettre de voiture doit porter les mentions suivantes:

a) pour l'*acide nitrique* (1°) dans des vases en verre, le poids spécifique pour une température de 15° C.,

pour l'*acide sulfurique fumant (oléum)* (1°) dans des vases en verre, la teneur en anhydride libre,

à défaut de cette indication dans la lettre de voiture, l'acide est considéré comme concentré [A, alinéa (1) b) et c)—chiffre marginal 204—];

b) pour les *boues de plomb renfermant de l'acide sulfurique provenant d'accumulateurs ou de chambres de plomb* (1°), on devra certifier que l'acide sulfurique ne peut couler;

c) pour les *résidus d'acide sulfurique provenant de la fabrication de la nitroglycérine*, on devra certifier qu'ils sont complètement dénitrifiés, sinon ces résidus sont exclus du transport.

Cette déclaration n'est pas nécessaire pour les *résidus d'acides provenant de la fabrication de la nitrocellulose*; il n'est pas tenu compte d'une teneur minime en nitrocellulose.

222 (3) *Les matières dénommées sous 1° à 5°, 9°, 11° et 13° doivent être transportées dans des wagons découverts.*

Mais des wagons couverts peuvent aussi être utilisés:

a) pour le transport des *matières dénommées sous 3°*, si elles sont emballées dans des barils en fer, forts et étanches, qui ne peuvent être remplis que jusqu'à 95% de leur capacité;

pour le transport des *pâtes caustiques alcalines* (3°), dans le cas également où elles sont emballées dans de fortes caisses en fer-blanc étanches, hermétiquement fermées, qui sont fixées dans des cartons, paniers, harasses ou caisses, ou dans des pots en fer-blanc, solides, étanches, bien fermés, d'une capacité maximum de 30 kg.;

b) pour le transport du *brome* (4°) par quantités ne dépassant pas 1 kg, et pour celui des *matières dénommées sous 1°, 2°, 3°, 5° et 13° par quantités ne dépassant pas 10 kg*, emballées soit isolément, soit ensemble avec d'autres objets, à la condition que les récipients soient soigneusement calés dans une forte enveloppe en bois ou emballés avec d'autres objets conformément aux prescriptions de B, al. (1) — chiffre marginal 220 —.

c) pour le transport du *bisulfate de soude* (9°) à condition qu'il soit remis au transport à l'état absolument sec; dans la lettre de voiture, il doit être attesté que cette condition est remplie.

223 (4) *Les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène avec plus de 45% et au maximum 60%*

- ponad 45% do 60% [7 c)], przewożone są w wagonach niekrytych.
- 224 *Siarczek sodowy* (8) winien być przewożony w wagonach krytych, lub w wagonach niekrytych pod oponami.
- 225 (5) *Naczynia próżne po materiałach, wymienionych pod 1 do 6 i 13*, gdy są nadawane do przewozu jako przesyłki pojedyncze, muszą być szczelnie zamknięte lub zupełnie oczyszczone. W liście przewozowym należy wymienić nazwę materiału, jaki naczynie ostatnio zawierało.
- 226 (6) Przepisy, podane w ustępie (3) i (5), nie stosuje się do *przrzędów do gaszenia ognia*, oraz do *akumulatorów elektrycznych* (A, ust. (2) i (3) — cyfry marginesowe 205 i 206 —).
- 227 (7) *Pozostałości kwaśne po oczyszczeniu olejów mineralnych (Säureharz)* (1), zawierające drobne, mogące wyciekać ilości kwasu siarkowego, mogą być przewożone bez opakowania, jako przesyłki całowagonowe; należy jednak przed ładowaniem posypać podłogę wagonu warstwą zmieszanego lub drobno potłuczonego kamienia wapiennego, lub gaszonego wapna, dostateczną dla wchłonięcia lub osłabienia kwasu siarkowego, jaki mógłby wycieć.
- 228 (8) *Naczynia z kwasem fluorowodorowym* (1) należy ustawiać tak, by przrządy zamykające były na wierzchu.
- 229 (9) Co do naczyń, składających się z wagonów-cystern, przeznaczonych do przewozu *materiałów żrących*, obowiązują przepisy, podane pod A, ustęp (1), z wyjątkiem postanowień zawartych w punktach a) do d), — cyfra marginesowa 204 —.
- 230 (10) *Wapno palone, mielone* (10) w workach, należy przewozić tylko w wagonach krytych.
- 231 (11) Jeżeli w liście przewozowym znajduje się wzmianka, że *naftalina surowa* (11) oczyszczona jest w prasie hydraulicznej lub wirówce z części oleistych tak, że wyciek nie może nastąpić, wówczas przewóz *naftaliny surowej* odbywa się bez zastrzeżeń.
- 232 (12) *Naczynia, zawierające sole radu* (12), nie mogą być załadowane w bezpośredniej bliskości przesyłek, zawierających filmy, płyty fotograficzne, światłoczułe papiery i podobne przedmioty.
- de bioxyde d'hydrogène* [7° c)] sont transportées en wagons découverts.
- 224 *Le sulfure de sodium* (8°) doit être transporté dans des wagons couverts ou dans des wagons découverts bâchés.
- 225 (5) Les *réipients vides* qui ont renfermé des *matières dénommées sous 1° à 6° et 13°* doivent, lorsqu'ils sont remis au transport comme expéditions partielles, être bien fermés ou nettoyés à fond. La lettre de voiture doit mentionner ce qu'ils contenaient précédemment.
- 226 (6) Les prescriptions édictées aux alinéas (3) et (5) ne sont pas applicables aux *extincteurs d'incendie* ni aux *accumulateurs électriques* [A, alinéas (2) et (3) — chiffres marginaux 205 et 206 —].
- 227 (7) Les *résidus acides de l'épuration des huiles minérales (Säureharz)* (1°) qui ne contiennent que de faibles quantités d'acide sulfurique pouvant suinter, peuvent être transportés sans emballage par charges complètes; toutefois, l'on devra répandre sur le plancher du wagon, avant le chargement, une couche de pierre calcaire pulvérisée ou concassée ou de chaux éteinte suffisante pour absorber et affaiblir l'acide sulfurique venant à suinter.
- 228 (8) Les *réipients contenant de l'acide fluorhydrique* (1°) doivent être placés le tampon de fermeture en dessus.
- 229 (9) Sont applicables aux *réipients des wagons-réservoirs destinés à transporter des matières caustiques* les dispositions édictées sous A, alinéa (1), à l'exception de celles figurant sous a) à d) — chiffre marginal 204 —.
- 230 (10) La *chaux vive moulue* (10°) en sacs ne doit être transportée que dans des wagons couverts.
- 231 (11) Lorsque la lettre de voiture mentionne que la *naphtaline brute* (11°), traitée à la presse hydraulique ou à la machine centrifuge, est dégagée de ses parties huileuses à un point tel qu'aucun suintement ne se produit plus, le transport de la *naphtaline brute* n'est soumis à aucune condition.
- 232 (12) Les *réipients renfermant des sels de radium* (12°) ne doivent pas être maintenus dans la proximité immédiate des colis contenant des films, plaques photographiques, des papiers sensibles ou des objets similaires.

C. Przewóz.

C. Mode de transport.

- 233 (1) *Roztwory wodne dwutlenku wodoru, w których zawartość dwutlenku wodoru przekracza*
- 233 (1) *Les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène dont la teneur en bioxyde d'hydrogène*

45% (7 c), nie przyjmuje się do przewozu, jako drobnicowe przesyłki pośpieszne.

- 234 (2) Przyjmuje się do przewozu, jako drobne przesyłki pośpieszne, *materiały wymienione pod 3*, jeżeli opakowane są według przepisów, wskazanych pod B, ustęp (3) a) — cyfra marginesowa 222 —, *materiały wymienione pod 1, 2, 3, 5 i 13* w ilościach do 10 kg. i *brom* do 1 kg. w opakowaniu, przewidzianem pod B, ustęp (3) b) — cyfra marginesowa 222 —. Ograniczenie to nie dotyczy *przrzędów do gaszenia ognia, zawierających kwasy wymienione pod 1, do akumulatorów elektrycznych, zawierających kwas siarkowy i do soli radu* (12), (A, ustępy (2), (3) i (14) — cyfry marginesowe 205, 206 i 219 —).
- 235 (3) Wagony-kotły, napełnione *kwasami wymienionymi pod 1 i 13*, należy ustawiać w pociągu tak, ażeby oddzielone były od wagonów z *materiałami, wymienionymi pod 5, klasy IV*, przynajmniej jednym wagonem.

D. Ładowanie.

- 236 *Materiały, wymienione pod 1*, nie mogą być ładowane do jednego wagonu razem z *materiałami klasy IV, 3, 5, 6 c) i 8*.

E. Wyjątki z przepisów, wydanych pod A, B, C i D.

- 237 Nie podlegają przepisom tym wytwory, wymienione w klasie V, jeżeli przeznaczone są do badań naukowych lub dla potrzeb farmaceutycznych, przewożone w ilościach, nie przekraczających 1 kg każdego z wytworów z warunkiem, aby opakowane były w naczyniach szklanych lub glinianych o szczelnem zamknięciu, które następnie należy ułożyć starannie w mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych skrzyniach drewnianych.
- 238 Przesyłki tego rodzaju przyjmuje się do przewozu również jako drobnicowe przesyłki pośpieszne.

KLASA VI.

Materiały, budzące odrazę i wydzielające woń przykrą.

- 239 Dopuszcza się do przewozu:

1. *Ściągna świeże, świeże obrzynki skórzane, przeznaczone do wyrobu kleju, nie wapnowane*¹⁾, jako też *odpadki od tych dwojga materiałów, świeże rogi i racice nieoczyszczone z kości i miękkich części, kości świeże, nieoczyszczone z mięsa i innych miękkich części, tudzież inne materiały*

¹⁾ Obrzynki skórzane mokre, wapnowane, dopuszcza się do przewozu bez ograniczeń.

excède 45% [7° c)] ne sont pas admises au transport en grande vitesse par expéditions partielles.

- 234 (2) Sont admises au transport en grande vitesse par expéditions partielles les *matières dénommées sous 3°* si elles sont emballées conformément aux prescriptions indiquées en B, alinéa (3) a) — chiffre marginal 222 —, *celles des 1°, 2°, 3°, 5° et 13°* en quantités ne dépassant pas 10 kg et le *brome* jusqu'à 1 kg sous l'emballage prévu au B, alinéa (3) b) — chiffre marginal 222 —. Cette restriction ne s'applique pas aux *extincteurs d'incendie renfermant des acides dénommés sous 1°, aux accumulateurs électriques renfermant de l'acide sulfurique et aux sels de radium* (12°) [A, alinéas (2), (3) et (14) — chiffres marginaux 205, 206 et 219 —].

- 235 (3) Les wagons - réservoirs remplis *d'acides dénommés sous 1° et 13°* doivent être placés dans le train de manière à être séparés, par un wagon au moins, des wagons contenant des *matières dénommées sous 5° de la classe IV*.

D. Chargement.

- 236 Les *matières énumérées sous 1°* ne doivent pas être chargées dans un même wagon avec les *matières de la classe IV, 3°, 5°, 6° c) et 8°*.

E. Exceptions aux prescriptions édictées sous A, B, C et D.

- 237 Ne sont pas soumis à ces prescriptions les produits dénommés dans la Classe V, destinés aux recherches scientifiques ou aux usages pharmaceutiques, expédiés par quantités ne dépassant pas 1 kg de chaque produit, pourvu qu'ils soient emballés dans les récipients en verre ou en grès à fermeture étanche, et que ces derniers soient à leur tour emballés avec soin dans des caisses en bois solides, étanches et fermant bien.
- 238 Les envois de ce genre sont également admis en grande vitesse par expéditions partielles.

CLASSE VI.

Produits répugnants et de mauvaise odeur.

- 239 Sont admis au transport:

1° Les *tendons frais, les retailles de peaux fraîches servant à la fabrication de la colle, non chaulées*¹⁾, ainsi que les *déchets de ces deux sortes de matières, les cornes et onglons ou sabots frais non débarrassés d'os et de parties molles adhérentes, les os frais non débarrassés de chairs*

¹⁾ Les retailles de peau humides fraîchement chaulées sont admises au transport sans condition.

zwierzęce, budzące odrazę i wydzielające przykrą woń, nie wymienione poniżej.

2. Skóry świeże ¹⁾.
3. Kości, oczyszczone lub suche, rogi i racice, oczyszczone lub suche.
4. Żołądki cielęce świeże ²⁾, oczyszczone od resztek pokarmu.
5. Prasowane pozostałości od wyrobu kleju z odpadków skór (wapno klejowe, ser klejowy lub nawóz klejowy).
6. Nieprasowane pozostałości, wymienione pod 5.
7. Nawóz mieszany z podściółką.
8. Inne fekalia i odchody z miejsc ustępowych.

Przepisy o przewozie.

A. Opakowanie.

(1) Niżej wymienione materiały, nadane do przewozu jako przesyłki drobnicowe, należy pakować:

- 240 a) przedmioty, wymienione pod 1, 5 i 6 do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (beczek, kubłów), skrzyń takich, któreby nie przepuszczały przykrych woni zawartości nazewnątrz; szczecina i sierść świńska, sucha, w stanie surowym może być opakowana w workach zwyczajnych w każdej porze roku; szczecina i sierść świńska w stanie surowym, wilgotna, może być w podobny sposób opakowana od 1 listopada do 15 kwietnia;
- 241 b) przedmioty, wymienione pod 2 do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (beczek, kubłów, skrzyń) lub do mocnych, nieprzemakalnych i dobrze związanych worków, nasyconych odpowiednim środkiem odkażającym, jako to: kwasem karbowym lub lizolem, w celu usunięcia przykrych woni, wydzielanej przez te przedmioty; jednakże worków do opakowania można używać tylko w miesiącach: listopadzie, grudniu, styczniu i lutym;
- 242 c) przedmioty, wymienione pod 3 do szczelnych naczyń (beczek lub kubłów) lub do mocnych worków;

¹⁾ Jako skóry świeże, uważa się wszystkie skóry niesolone i solone takie, które ociekają słoną posoką, zmieszaną z krwią ciecżą. Dobrze nasolone skóry, zawierające nie więcej wilgoci, niż się jej koniecznie wytwarza po nasoleniu, nie podlegają specjalnym warunkom przewozu.

²⁾ Żołądki cielęce suszone, niewydzielające przykrych woni, dopuszcza się do przewozu bez ograniczeń.

ou autres parties molles adhérentes, ainsi que les autres matières animales répugnantes ou de mauvaise odeur en tant qu'elles ne sont pas mentionnées ci-dessous.

- 2° Les peaux fraîches ¹⁾.
- 3° Les os nettoyés ou séchés, les cornes et onglons ou sabots nettoyés ou séchés.
- 4° Les caillottes de veau fraîches ²⁾, débarrassées de tout reste d'aliments.
- 5° Les résidus comprimés, provenant de la fabrication de la colle de peau (résidus calcaires, résidus du chaulage des retailles de peau au résidus utilisés comme engrais).
- 6° Les résidus non comprimés de l'espèce désignés au 5°.
- 7° Les fumier mélangé de paille.
- 8° Les autres matières fécales, y compris celles qui proviennent des fosses d'aisance.

Conditions de transport.

A. Emballage.

(1) Les matières ci-dessous énumérées, remises au transport comme expéditions partielles, doivent être emballées ainsi qu'il suit:

- 240 a) celles dénommées sous 1°, 5° et 6° dans des récipients en bois (tonneaux, cuveaux ou caisses) solides, étanches et bien fermés; le contenu ne doit pas se révéler par son odeur, d'une manière désagréable; les soies et poils de porc bruts secs peuvent être emballés en tout temps dans des sacs ordinaires; les soies et poils de porc bruts frais et humides peuvent être emballés de la même façon à partir du 1-er novembre jusqu'au 15 avril;
- 241 b) celles dénommées sous 2° dans des récipients en bois (tonneaux, cuveaux ou caisses) solides, étanches et bien fermés, ou dans des sacs solides, imperméables et bien fermés, imprégnés de désinfectants appropriés, tels qu'acide phénique, lysol, pour que l'odeur méphitique du contenu ne puisse se faire sentir; l'emploi de ces sacs est toutefois limité aux mois de novembre, décembre, janvier et février;
- 242 c) celles dénommées sous 3° dans des récipients (tonneaux ou cuveaux étanches ou dans des sacs solides);

¹⁾ Sont à considérer comme peaux fraîches toutes celles qui ne sont pas salées et les peaux salées qui laissent dégoutter, en quantités incommodes, de la saumure salée, mêlée de sang. Les peaux bien salées dont le degré d'humidité n'excède pas la quantité nécessaire par le procédé de salage ne sont pas soumises à des conditions de transport spéciales.

²⁾ Les caillottes de veau séchées qui ne dégagent pas de mauvaise odeur sont admises au transport sans condition.

243 d) żołądki cielęce (4)

do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (beczek lub kubłów); żołądki cielęce, w okresie pory roku od kwietnia do września, należy tak solić, by na każdy żołądek było użyte 15 do 20 gr soli kuchennej; nadto dno naczynia oraz wierzchnia warstwa żołądków powinna być przesypana grubą warstwą soli, przynajmniej na 1 cm; dopełnienie tego warunku powinno być zaznaczone w liście przewozowym;

244 e) kał psi (8)

do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń metalowych lub drewnianych;

245 f) gnój drobiu (8)

w mocne, szczelne i dobrze zamykane naczynia drewniane (beczki, kubły), gnój drobiu suchy można pakować także do mocnych i nieprzemakalnych worków.

Zewnętrzna strona opakowania nie powinna mieć żadnych śladów zawartości.

(2) Co do przesyłek wagonowych, obowiązują przepisy następujące:

246 a) Materjały, wymienione pod 1 i 2:

1. przy użyciu specjalnych wagonów krytych, z odpowiednim urządzeniem do przewietrzania opakowanie jest konieczne. Jednakże materjały te należy zlewać najmniej 5%-owym roztworem kwasu karbolowego, lub innymi odpowiednimi środkami odkażającymi, w celu zabezpieczenia przed gnilną wonią;

2. przy użyciu zwykłych wagonów towarowych niekrytych¹⁾:

α) w porze roku od 1 marca do 31 października materjały te muszą być zapakowane w mocne i nieprzemakalne worki, nasycone środkami odkażającymi, wymienionymi pod 1, by gnilna woń zawartości nie dawała się uczuć. Każda tego rodzaju przesyłka musi być przykryta oponą z grubej tkaniny (t. zw. płótna chmielowego), nasyconej roztworem jednego z wymienionych wyżej środków odkażających, a następnie zupełnie pokryta wielką nieprzemakalną, lecz nienasmołowaną oponą;

β) w porze roku od 1 marca do końca lutego, używanie worków do pakowania nie obowiązuje, towar jednakże należy przykryć tak samo oponą z płótna chmielowego, którą następnie należy pokryć całkowicie wielką nieprzemakalną i nienasmołowaną oponą. Pierwsze pokrycie należy, w miarę potrzeby, przesylić jednym ze

¹⁾ Racice, rogi, kości świeże, mogą być przewożone nieopakowane bez zachowania przepisów, zawartych pod α) i β) jeżeli po zroszeniu odpowiednimi środkami odkażającymi, nie wydzielają woni przykrej i całkowicie przykryte są oponą lub papą smołową. Oponę i papę należy zabezpieczyć od przesunięcia się.

243 d) les caillettes de veau (4°)

dans des récipients en bois (tonneaux ou cuveaux) solides, étanches et bien fermés; pendant les mois d'avril à septembre inclusivement, les caillettes de veau doivent être salées de telle sorte qu'il soit employé de 15 à 20 gr de sel de cuisine par caillette; une couche de sel d'au moins un cm d'épaisseur doit être répandue en outre au fond des récipients servant d'emballage, ainsi que sur la couche supérieure des caillettes; la lettre de voiture doit contenir une déclaration portant que ces prescriptions ont été observées;

244 e) les crottes de chien (8°)

dans des récipients en métal ou en bois solides, étanches et bien fermés;

245 f) la fiente de volaille (8°)

dans des récipients en bois (tonneaux ou cuveaux) solides, étanches et bien fermés; la fiente de volaille sèche peut aussi être emballée dans des sacs solides et imperméables.

Aucune trace du contenu ne doit adhérer extérieurement aux récipients servant d'emballage.

(2) Les prescriptions suivantes sont applicables aux *chargements par wagon complet*:

246 a) Matières dénommées sous 1° et 2°:

1° Si l'on utilise des wagons couverts, aménagés spécialement, portant des installations de ventilation efficaces, l'emballage n'est pas nécessaire. Les matières doivent être imprégnées d'acide phénique à 5% au moins ou d'autres désinfectants appropriés, de telle sorte que l'odeur méphitique du contenu ne puisse se faire sentir.

2° Si l'on emploie des wagons à marchandises ordinaires découverts¹⁾:

α) du 1-er mars au 31 octobre, les matières doivent être emballées dans des sacs solides et imperméables; ces sacs seront imprégnés des désinfectants dénommés sous 1°, pour que l'odeur méphitique du contenu ne puisse se faire sentir. Tout envoi de ce genre doit être recouvert d'une bâche en tissu très fort (appelé toile à houblon), imprégnée d'un solution d'un des désinfectants précités; cette bâche doit elle-même être entièrement recouverte d'une grande bâche imperméable non goudronnée;

β) du 1-er novembre à la fin de février, l'emballage en sacs n'est pas nécessaire. Cependant, les envois doivent être recouverts également d'une bâche en toile à houblon et cette bâche sera elle-même recouverte entièrement d'une grande bâche imperméable non goudronnée. La première bâche doit au besoin être passée à

¹⁾ Les onglons, cornes et os frais peuvent être transportés sans emballage, contrairement aux prescriptions sous α) et β), si, après avoir été arrosés de désinfectants appropriés, il ne répandent pas de mauvaise odeur et sont entièrement recouverts d'une bâche ou d'une toiture en carton bitumé. Le carton ou la bâche ne doivent pas pouvoir se déplacer.

środków odkażających, wymienionych pod 1, tak by gnilna woń nie dawała się odczuwać;

γ) jeżeli środki odkażające nie wystarczają do usunięcia przykrewy woni, należy przesyłki pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych beczek lub kubłów tak, aby woń zawartości naczynia nie dawała się odczuwać.

247 b) Do przewozu *materiałów, wymienionych pod 3* opakowanie specjalne nie jest wymagane; jeżeli materiały te nadane są do przewozu bez opakowania i do naładowania na wagony niekryte, to muszą jednak być pokryte całkowicie nieprzemakalnymi oponami.

Opony nie są wymagane, jeżeli po zroszeniu odpowiednimi środkami odkażającymi materiały te nie wydzielają woni przykrewy.

248 c) *Żołądki cielęce (4)* należy pakować w ten sposób, jaki jest wskazany w ust. (1) d).

249 d) *Materiały, wymienione pod 5* należy przykryć całkowicie dwiema oponami dużymi, nieprzemakalnymi i nienasmołowanymi. Osłonę dolną należy nasycić odpowiednimi środkami odkażającymi (kwasem karbolowym, lizolem i t. p.), tak, by zapach gnilny nie dawał się odczuwać. Pomiędzy opony należy nasypać warstwę suchego wapna gaszonego, miału torfowego lub użytych garbowin.

250 e) *Materiały, wymienione pod 6* należy opakować według wskazówek, zawartych w ust. (1) a) — cyfra marginesowa 240.

251 f) *Nawóz mieszany z podściółką (7)* nie wymaga specjalnego opakowania; jeżeli nadany jest bez opakowania, musi być wtedy przykryty całkowicie oponami nieprzemakalnymi.

252 g) *Materiały, wymienione pod 8* należy pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych naczyń. *Suchy kał psi i suchy gnój drobiu* można pakować również do mocnych i nieprzemakalnych worków.

B. Inne przepisy.

253 (1) Kolej żelazna może ograniczyć przewóz do pewnych wyznaczonych pociągów, żądać zgóry opłaty przewozowej, jako też wydawać przepisy specjalne co do czasu i terminu naładowania i wylądowania, oraz dowozu na stację i wywozu ze stacji. Kolej żelazna może żądać od nadawcy dostarczenia opon.

l'un des désinfectants énumérés sous 1°, de telle sorte qu'aucune odeur méphitique ne puisse se faire sentir;

γ) si les désinfectants ne suffisent par pour empêcher les odeurs méphitiques, les envois doivent être emballés dans des tonneaux ou cuveaux solides, étanches et bien fermés, de telle sorte que l'odeur du contenu du récipient ne puisse se faire sentir.

247 b) *Les matières dénommées sous 3°* ne demandent pas d'emballage spécial; si elles sont remises non emballées et dans des wagons découverts, le chargement doit cependant être recouvert entièrement de bâches imperméables.

Les bâches ne sont pas nécessaires si, après avoir été arrosées d'un désinfectant approprié, ces matières ne répandent pas de mauvaise odeur.

248 c) *Les caillottes de veau (4°)* doivent être emballées selon le mode prescrit à l'alinéa (1) d).

249 d) *Les matières dénommées sous 5°* doivent être recouvertes entièrement de deux grandes bâches superposées, imperméables et non goudronnées. La bâche inférieure doit être imprégnée de désinfectants appropriés (acide phénique, lysol, etc.) de telle sorte qu'aucune odeur méphitique ne puisse se faire sentir. Entre les bâches, il sera répandu une couche de chaux sèche, éteinte, de poussière de tourbe ou de tan ayant déjà servi.

250 e) *Les matières dénommées sous 6°* doivent être emballées conformément aux prescriptions édictées à l'alinéa (1) a) — chiffre marginal 240 —.

251 f) *Le fumier mélangé de paille (7°)* ne demande pas d'emballage spécial; s'il est remis sans emballage, le chargement doit cependant être recouvert entièrement de bâches imperméables.

252 g) *Les matières dénommées sous 8°* doivent être emballées dans des récipients solides, étanches et bien fermés. Les *crottes de chien sèches* et la *fiente de volaille sèche* peuvent aussi être emballées dans des sacs solides et imperméables.

B. Autres prescriptions.

253 (1) Le chemin de fer peut limiter le transport à certains trains, se faire payer d'avance le prix de transport, et prendre également des dispositions spéciales concernant l'heure et le délai du chargement et du déchargement, ainsi que du camionnage au départ et à l'arrivée. Le chemin de fer peut exiger que les bâches soient fournies par l'expéditeur.

- 254 (2) *Materiały, wymienione pod 7 i 8 (z wyjątkiem kału psiego i gnoju drobiu)* nie przyjmują się do przewozu, jako przesyłki drobnicowe.
- 254 (2) *Les matières dénommées sous 7° et 8° (à l'exception des crottes de chien et de la fiente de volaille)* ne sont pas acceptées comme expéditions partielles.
- 255 (3) Naczyni z *kałem psim* nie wolno toczyć, należy je przewozić stojąco.
- 255 (3) Les récipients renfermant des *crottes de chien* ne doivent pas être roulés, ils seront transportés debout.
- 256 (4) Przy przesyłkach całowagonowych, kolej może zażądać od nadawców lub odbiorców — oczyszczenia miejsc naładunku.
- 256 (4) Lorsqu'il s'agit de chargements complets, le chemin de fer à la faculté d'exiger que les expéditeurs ou les destinataires fassent nettoyer les lieux de chargement.
- 257 (5) Waga po przewiezionych luzem *przedmiotach, wymienionych pod 1, 2, 3 i 7* oraz po *przedmiotach, wymienionych pod 8*, kolej odbiorcza obowiązana jest poddać każdorazowo oczyszczeniu i odkażeniu, stosownie do przepisów prawnych, obowiązujących w tem umawiającem się Państwie, w którym znajduje się stacja przeznaczenia. Koszta odkażenia obciążają przesyłkę.
- 257 (5) Le chemin de fer dernier transporteur doit soumettre les wagons de chemins de fer ayant servi au transport de chargements de *matières dénommées sous 1°, 2°, 3° et 7°*, en vrac, ou de chargements de *matières dénommées sous 8°*, chaque fois qu'ils auront été utilisés, à un nettoyage ou une désinfection conformément aux dispositions légales, applicables dans l'Etat contractant où se trouve la station destinataire. Les frais de la désinfection grèvent la marchandise.
- 258 (6) Jeżeli daje się czuć woń przykłą, kolej żelazna może w każdym czasie zastosować odpowiednie odkażające środki, celem usunięcia tej woni; koszta odkażenia obciążają przesyłkę.
- 258 (6) Si une odeur nauséabonde se fait sentir, le chemin de fer peut faire traiter en tout temps les matières avec des désinfectants appropriés, pour en enlever l'odeur; les frais grèvent la marchandise.
- 259 (7) *Materiały, wymienione pod 1*, opakowane w naczyniach metalowych, zaopatrzonych w zabezpieczające zamknięcie dla uniknięcia rozpadnięcia się naczynia pod ciśnieniem, mogących wytworzyć się gazów, jako też *materiały, wymienione pod 3 i 4*, — mogą być przewożone w wagonach krytych.
- 259 (7) *Les matières dénommées sous 1°*, emballées dans des récipients en métal munis d'une fermeture de sûreté cédant, pour éviter l'éclatement du récipient, à la pression des gaz pouvant se dégager, ainsi que les *matières dénommées sous 3° et 4°*, peuvent être transportées en wagons couverts. Les *matières dénommées sous 1°*, en tant qu'elles sont transportées dans des récipients en métal sans fermeture de sûreté, ainsi que les *matières dénommées sous 2°, 5°, 6°, 7° et 8°*, doivent être transportées dans des wagons découverts [voir toutefois A, alinéa (2) a), 1° — chiffre marginal 246 —]. Le transport des *crottes de chien sèches*, lorsqu'elles sont emballées selon les prescriptions édictées sous A, al. (2) g) — chiffre marginal 252 —, dernière phrase, sera effectué en wagons couverts ou en wagons découverts revêtus de bâches fermant bien.
- Materiały, wymienione pod 1* w naczyniach metalowych bez zabezpieczającego zamknięcia, jako też *materiały, wymienione pod 2, 5, 6, 7 i 8*, muszą być przewożone na wagonach niekrytych (zob. jednak A, ustęp (2) a), 1 — cyfra marginesowa 246 —). Do przewozu suchego *kału psiego*, którego opakowanie, odpowiada przepisom, zawartym pod A, (2) g) — cyfra marginesowa 252 — w zdaniu ostatniem, można używać wagonów krytych, lub niekrytych, dobrze okrytych oponami.
- 260 (8) Naczynia próżne i opony, które były użyte podczas przewozu materiałów klasy VI, muszą być dokładnie oczyszczone i poddane działaniu środków odkażających tak, aby nie wydziały woni gnilnej. W liście przewozowym należy zaznaczyć poprzednie ich użycie. Przewozić je można tylko na wagonach niekrytych.
- 260 (8) Les récipients vides et les bâches ayant servi au transport des matières de la Classe VI doivent être complètement nettoyés et traités avec des désinfectants appropriés, de manière qu'ils ne répandent aucune odeur méphitique. La lettre de voiture doit mentionner à quel usage ils avaient servi. Le transport doit avoir lieu en wagons découverts.
- 261 (9) Przesyłki podlegają nadto obowiązującym przepisom policyjnym każdego z Państw.
- 261 (9) Les envois sont soumis du reste aux prescriptions de police en vigueur dans chaque Etat.

C. Przewóz.

- 262 Materjały wymienione w klasie VI, naczynia próżne po tych materjałach oraz opony zwrotne, użyte podczas przewozu tych ładunków, nie mogą być przewożone jako przesyłki pośpieszne drobnicowe.

D. Ładowanie.

- 263 Materjały klasy VI, jako też próżne worki i opony, które były użyte do pakowania i nakrywania tych materjałów, nie mogą być ładowane do jednego wagonu z artykułami żywnościowymi.

Dodatek.**Przewóz w wagonach z urządzeniami elektrycznymi.**

- 264 1. Materjały wybuchowe, wymienione pod I a i I b, 3 i 5 A, oraz materjały zapalne (III a i III b), mogą być przewożone tylko w wagonach, mających przewody elektryczne umieszczone w rurach lub w kanałach kablowych.

- 265 2. Do oświetlenia wolno używać tylko żarówek, umieszczonych w mocnych, szczelnych kloszach lub w mocnych szczelnych plecionkach z drutu metalowego lub też w mocnych przezroczystych skrzynkach szczelnie oddzielonych od wnętrza wagonów.

Przełączniki, bezpieczniki przyrządy do regulowania i inne podobne urządzenia, mogą znajdować się w wagonie, jeżeli one pracują pod napięciem najwyżej do 40 wolt i nie są otwarte w tej samej części wagonu, gdzie znajduje się ładunek.

- 266 3. Maszyny elektryczne, piorunochrony, oporniki, grzejniki, urządzenia, regulujące wyłączniki, bezpieczniki i t. p., w których prąd, odpowiednio do wymagań ruchu, jest przerywany, mogą być tylko wówczas umieszczone wewnątrz wagonu obok ładunków, gdy ich budowa zabezpiecza od wybuchu i gdy są ułożone w szczelne i pewne pod względem pożaru ochrony.

Urządzenia te, jeżeli pracują one pod napięciem najwyżej do 40 wolt, mogą być umieszczone w wagonie także i bez specjalnego zabezpieczenia, jednak nie w tym samym przedziale wagonu, w którym znajduje się ładunek.

- 267 4. Materjały, wymienione w ustępie (1) niniejszego dodatku, nie mogą być ładowane do wagonów, zaopatrzonych w urządzenia do ogrzewania elektrycznością i wogóle do wagonów z transformatorami.

Używanie wagonów zaopatrzonych w transformatory powietrzne, dozwolone jest tylko dla materjałów zapalnych (klasy III a i III b) z wa-

C. Mode de transport.

- 262 Les matières dénommées dans la Classe VI, les récipients vides qui ont contenu ces matières, et les bâches en retour qui ont servi à ces transports ne peuvent être transportés en grande vitesse par expéditions partielles.

D. Chargement.

- 263 Les matières de la classe VI, ainsi que les sacs vides et les bâches qui ont servi à emballer ou à recouvrir ces matières, ne doivent pas être chargés dans un même wagon avec des denrées alimentaires.

Appendice.**Transport dans des wagons munis d'installations électriques.**

- 264 1° Les matières explosibles dénommées sous I a et I b, 3° et 5° A, et les matières inflammables (III a et III b) ne peuvent être transportées que dans des véhicules dont les canalisations électriques sont enfermées dans des tubes ou dans des moulures.

- 265 2° Ne sont admises pour l'éclairage que des lampes à incandescence protégées par des globes en verre résistants et étanches, ou par des couvercles en treillage métallique à mailles suffisamment serrées.

Les commutateurs, fusibles, appareils de réglage et installations analogues peuvent être placés à l'intérieur des véhicules s'ils travaillent à une tension inférieure ou égale à 40 volts et ne se trouvent pas sans protection dans le même compartiment que le chargement.

- 266 3° Les machines électriques, parafoudres, rhéostats et réchauds, installations de réglage, appareils de sécurité (fusibles, interrupteurs automatiques, etc) dans lesquels s'effectuent ou se produisent normalement des coupures de courant, ne peuvent être placés à l'intérieur du véhicule, avec le chargement, que s'ils sont enfermés dans des coffrets incombustibles et construits de manière à éviter les explosions de gaz.

Toutefois, ces mêmes appareils, s'ils fonctionnent sous une tension inférieure ou égale à 40 volts, pourront être placés, sans protection spéciale, à l'intérieur du véhicule, mais à la seule condition de ne pas se trouver dans le même compartiment que le chargement.

- 267 4° Les matières mentionnées à l'alinéa (1) du présent appendice ne doivent pas être chargées dans des wagons munis d'appareils de chauffage et non plus, en général, dans des wagons munis de transformateurs.

L'emploi de wagons munis de transformateurs à air n'est permis qu'en ce qui concerne les matières inflammables (classes III a et III b) à la

runkiem, aby transformatory urządzone były w sposób, wyłączający zapalenie się, umieszczone były pod podwoziem wagonu i oddzielone od niego warstwą izolacyjną z materiału i o rozmiarach takich, ażeby ogień nie dosięgał podwozia wagonu.

Wagony z transformatorami muszą być oznaczone znakami specjalnymi, jeżeli nie posiadają innych oznak, o tem świadczących.

- 268 *Uwaga:* Wagony, nieodpowiadające całkowicie lub w części powyższym przepisom o urządzeniach, mogą być mimo to użyte do przewozu wyżej wskazanych materiałów, jeżeli wszystkie, niniejszym przepisom nieodpowiadające urządzenia, na całej drodze przewozu będą wyłączone z prądu elektrycznego.

Znaczenie wzorów nalepek.

- 269 Wzory nalepek ¹⁾, przewidzianych dla przedmiotów klasy I do V, przedstawione są na następujących stronicach i oznaczają:

Nr. 1 (czerwona bomba):	} Zagroza wybuchem;
Nr. 2 (czarna bomba):	
Nr. 3 (czerwona pochodnia):	
Nr. 4 (czarna czaszka):	Niebezpieczeństwo ognia;
Nr. 5 (czerwony balon):	Materiały trujące;
Nr. 6 (dwie czarne strzały na płaszczyźnie poziomej):	Materiały żrące;
Nr. 7 (kielich czerwony):	Wierch; Ostrożnie lub: Nie rzucać;
Nr. 8 (otwarty parasol czarny):	Chronić od wilgoci;
Nr. 9 (przekreślona latarnia czarna):	Nie używać światła odkrytego;
Nr. 10 (czarny wentylator):	Przewietrzyć dokładnie przed wyładowaniem; lub dobrze przewietrzyć;
Nr. 11 (czerwona nalepka trójkątna z czarnym napisem):	Przetaczać ostrożnie.

- 270 Dla przesyłek drobnicowych, wzór nalepek tych może być zmniejszony do jednej trzeciej części wymiarów boków długości.

condition que les transformateurs soient construits de manière à exclure tout incendie et soient placés au-dessous du châssis du wagon, séparés de ce dernier par un isolant d'une nature et de dimensions telles qu'un incendie du transformateur ne puisse attaquer le châssis du wagon.

Les wagons possédant des transformateurs doivent être marqués spécialement, à moins qu'ils ne soient sans autres indications reconnaissables comme tels.

- 268 *Nota:* Les véhicules ne répondant pas en tout ou en partie à ces différentes conditions d'installation pourront toutefois être utilisés au transport des matières visées ci-dessus sous la réserve expresse que l'on puisse couper le courant électrique à l'entrée de toutes les installations qui ne satisfont pas à ces prescriptions.

Signification des modèles d'étiquettes.

- 269 Les modèles ¹⁾ des étiquettes prévues pour les objets des classes I à V sont reproduites sur les pages suivantes et signifient:

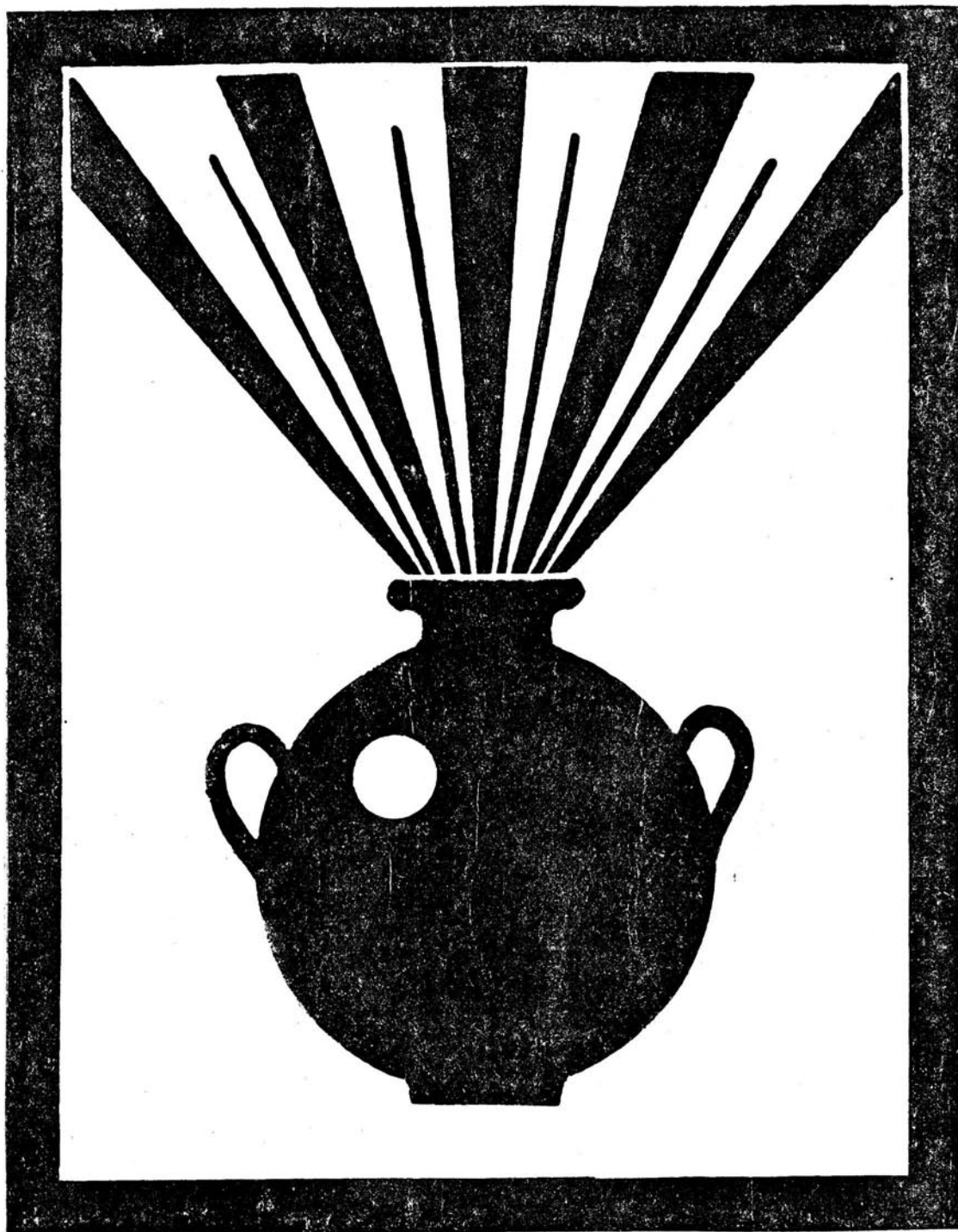
N° 1 (bombe rouge):	} Sujets à l'explosion;	
N° 2 (bombe noire):		
N° 3 (torche rouge):		Danger de feu;
N° 4 (tête de mort noire):		Matières vénéneuses;
N° 5 (bonbonne rouge):	Matières caustiques;	
N° 6 (deux flèches sur un plan horizontal, noires):	Haut;	
N° 7 (verre à pied rouge):	A manier avec précaution ou: Ne pas renverser;	
N° 8 (parapluie ouvert noir):	Craint l'humidité;	
N° 9 (lanterne barrée noire):	Eviter la lanterne à feu nu;	
N° 10 (ventilateur noir):	Aérer largement avant de commencer le déchargement ou: Aérer largement;	
N° 11 (étiquette triangulaire rouge avec inscription en noir):	A manœuvrer avec précaution.	

- 270 Pour les expéditions partielles, le modèle de ces étiquettes peut être réduit jusqu'au tiers dans les longueurs des côtés.

¹⁾ Do chwili wydania nowego rozporządzenia nalepki ze znakiem Φ mogą być jeszcze używane.

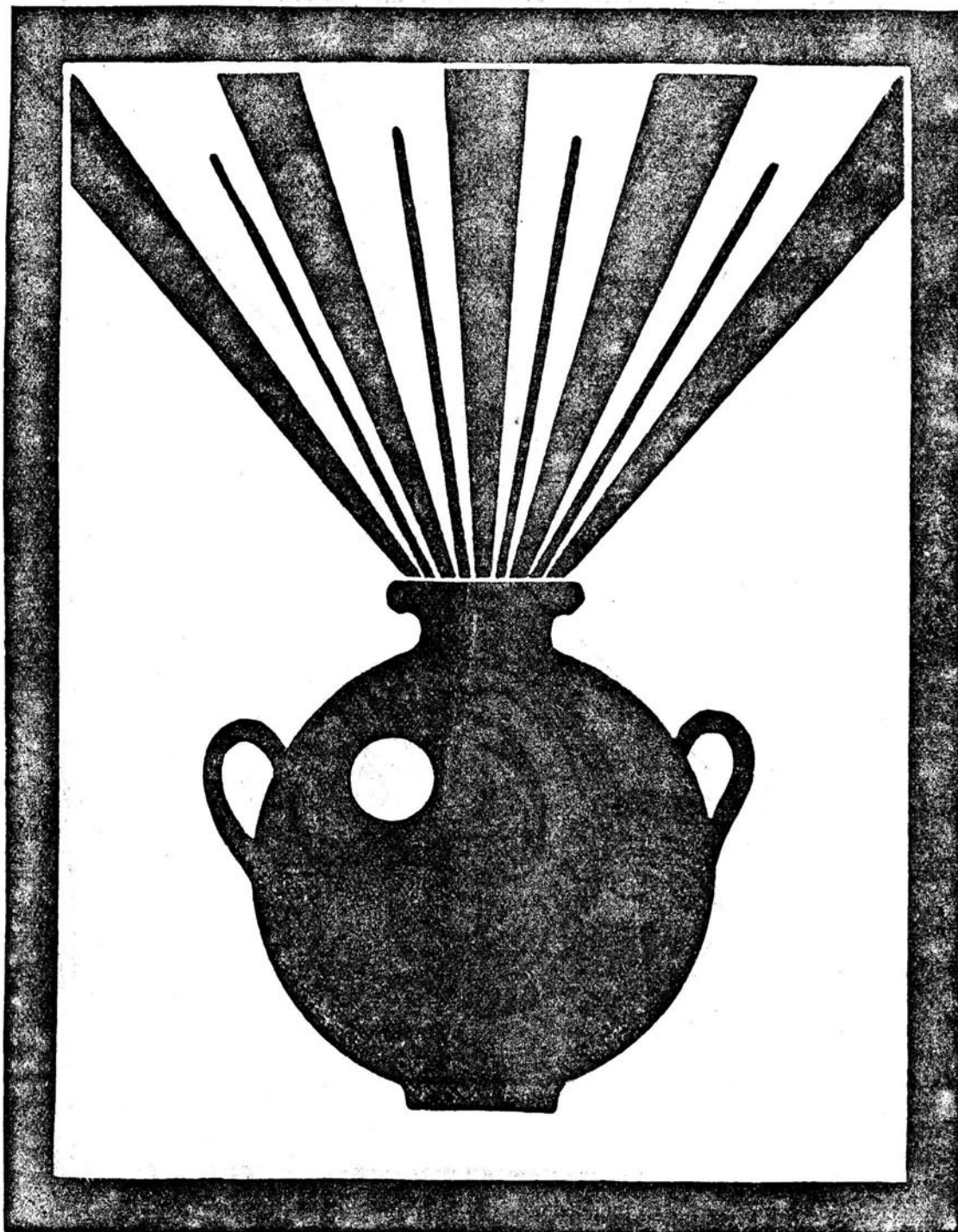
¹⁾ Jusqu'à nouvel ordre les étiquettes portant le signe Φ peuvent encore être utilisées.

Modèle de l'étiquette N° 1. — Wzór nalepki Nr. 1.

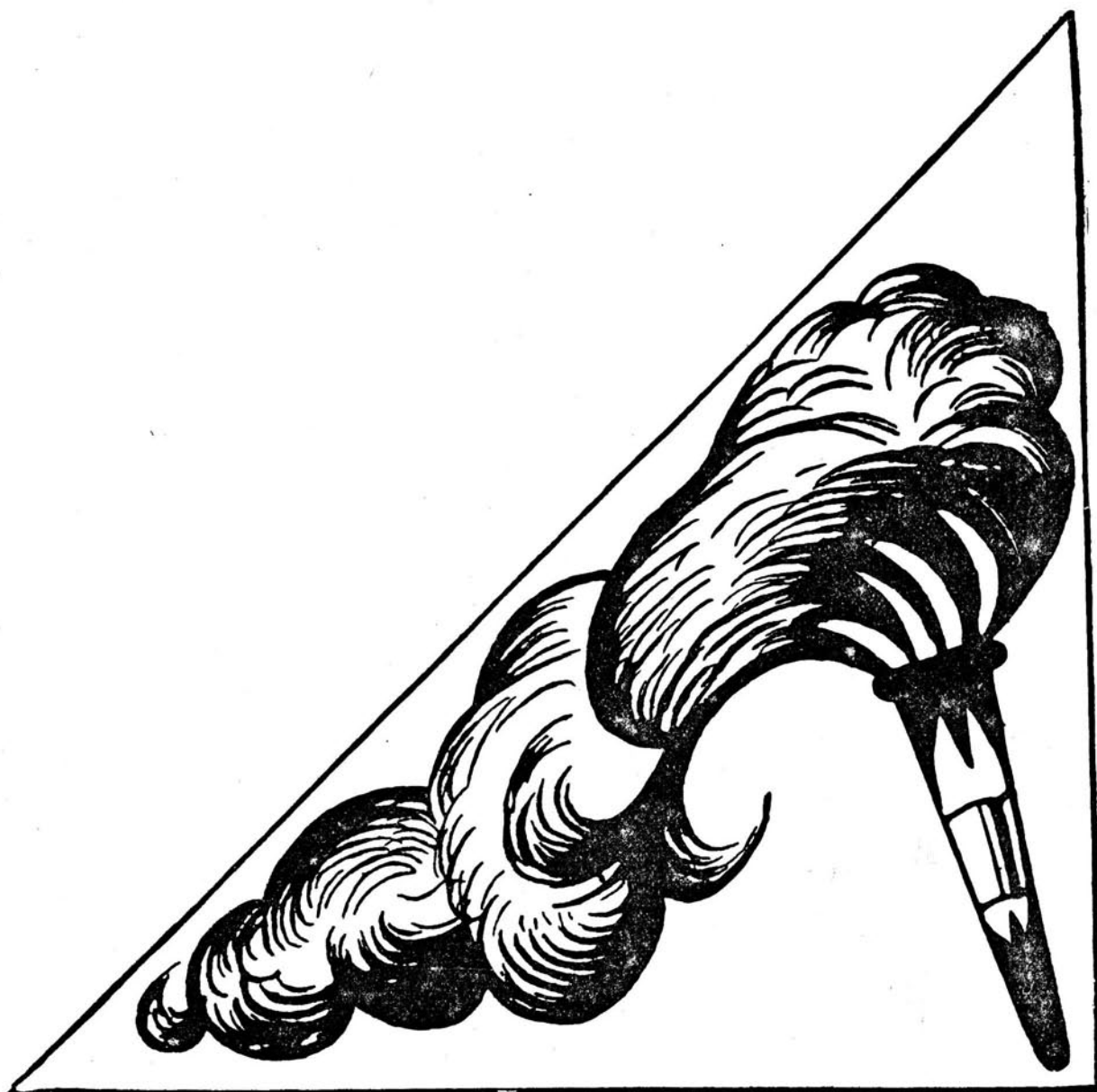
Papier biały, druk czerwony.

Modèle de l'étiquette N° 2. — Wzór nalepki Nr. 2.

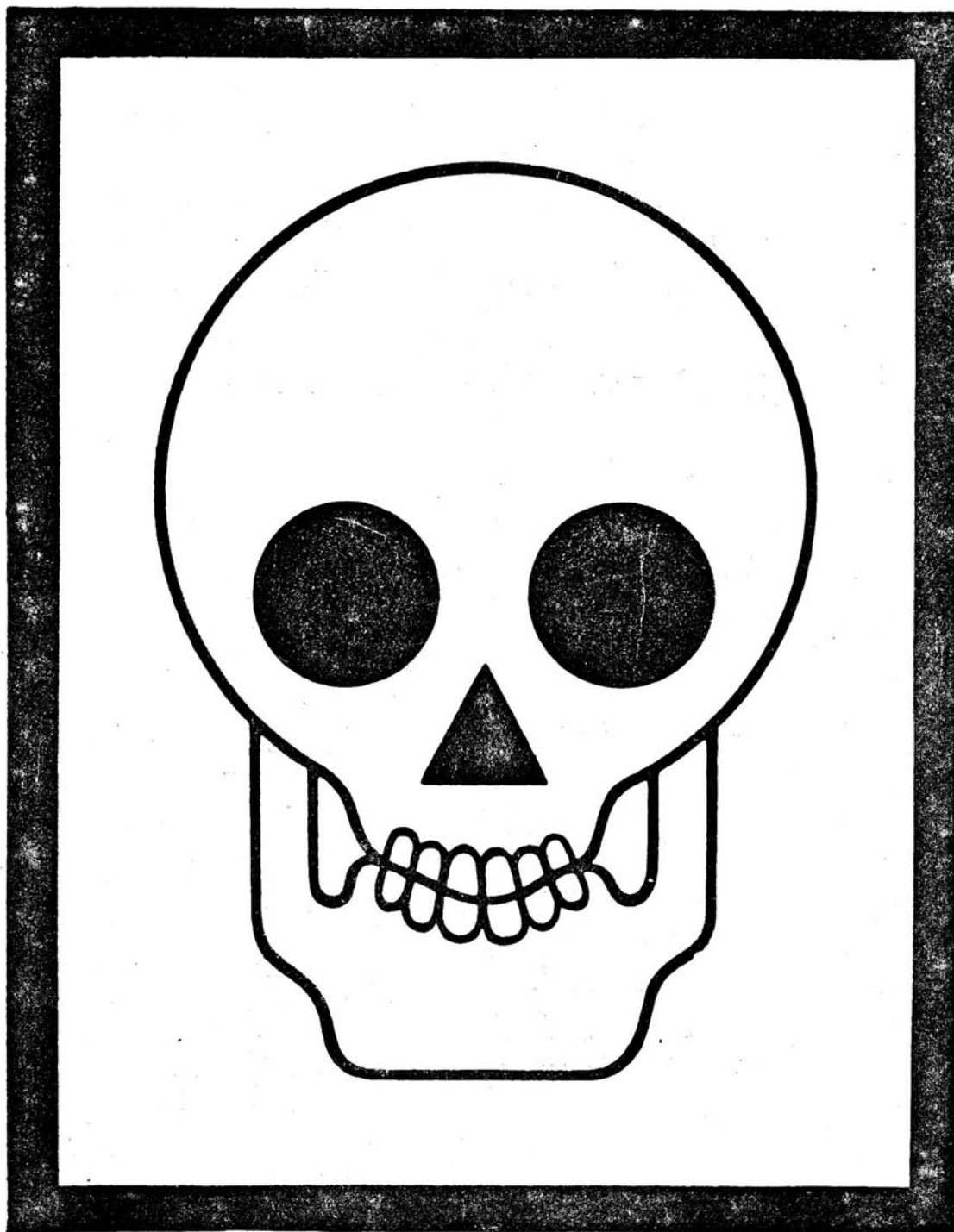
Papier biały, druk czarny.

Modèle de l'étiquette N° 3. — Wzór nalepki Nr. 3.

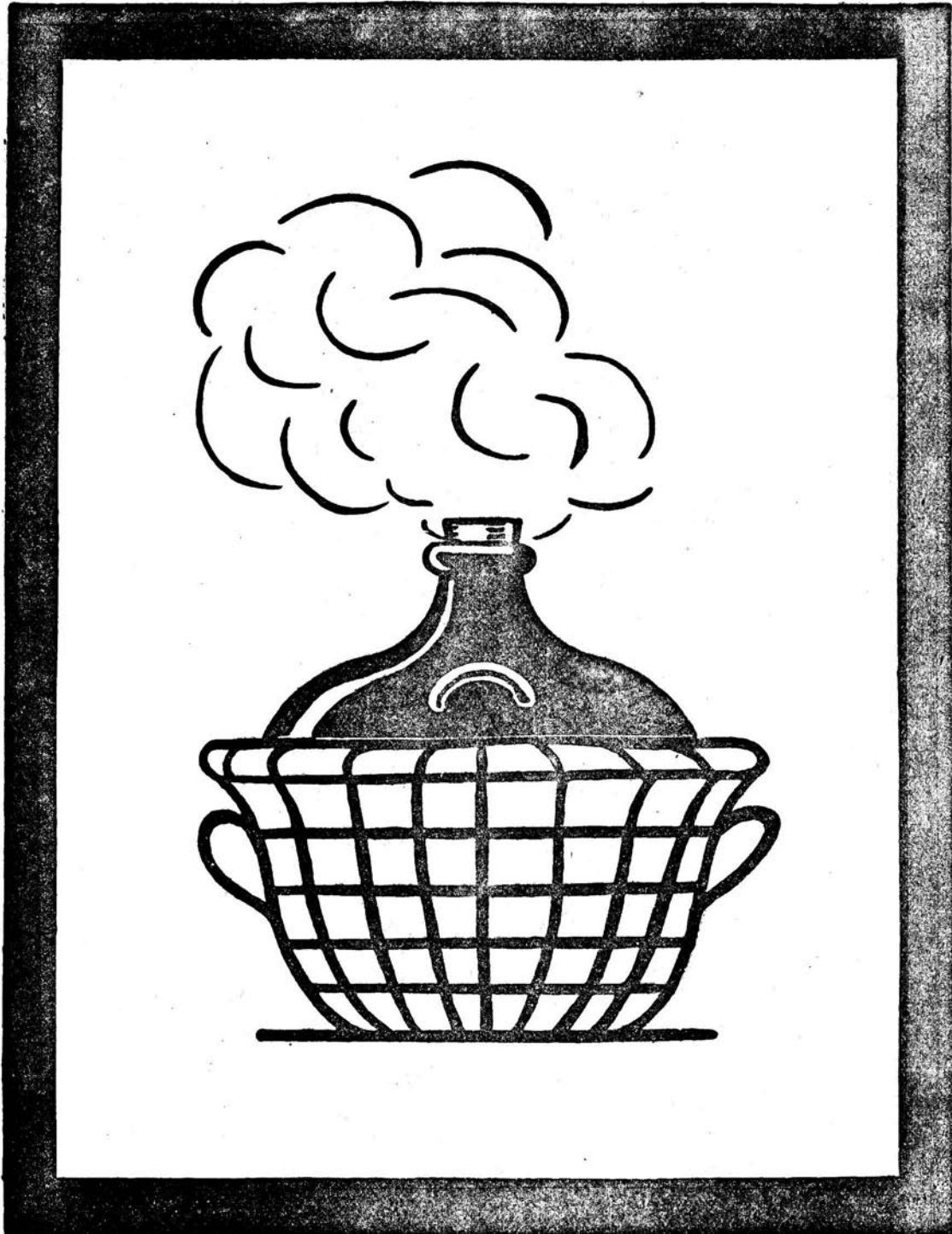
Papier koloru cegły, druk czarny.

Modèle de l'étiquette N° 4. — Wzór nalepki Nr. 4.

Papier biały, druk czarny.

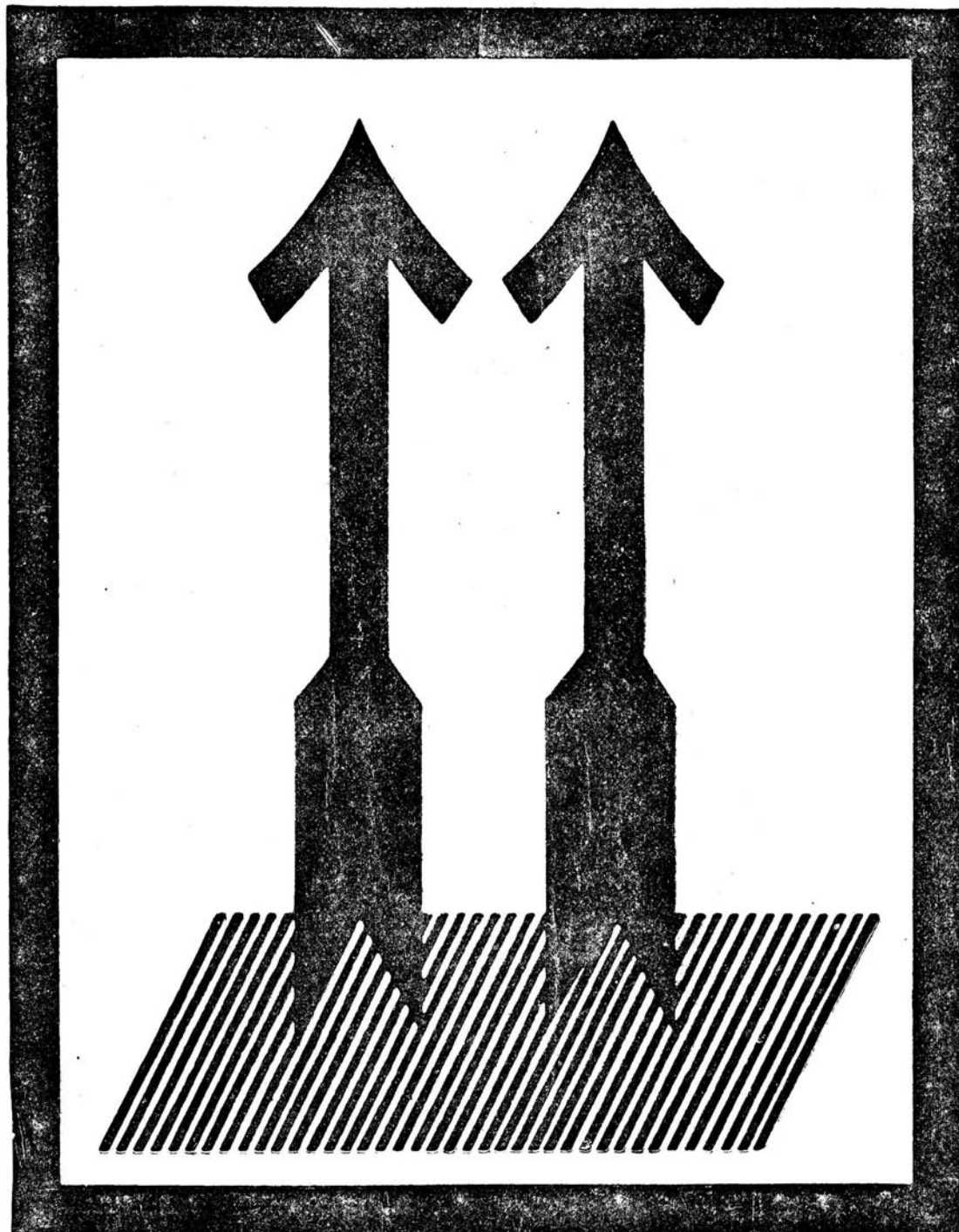
Modèle de l'étiquette N° 5. — Wzór nalepki Nr. 5.

Papier biały, druk czerwony.

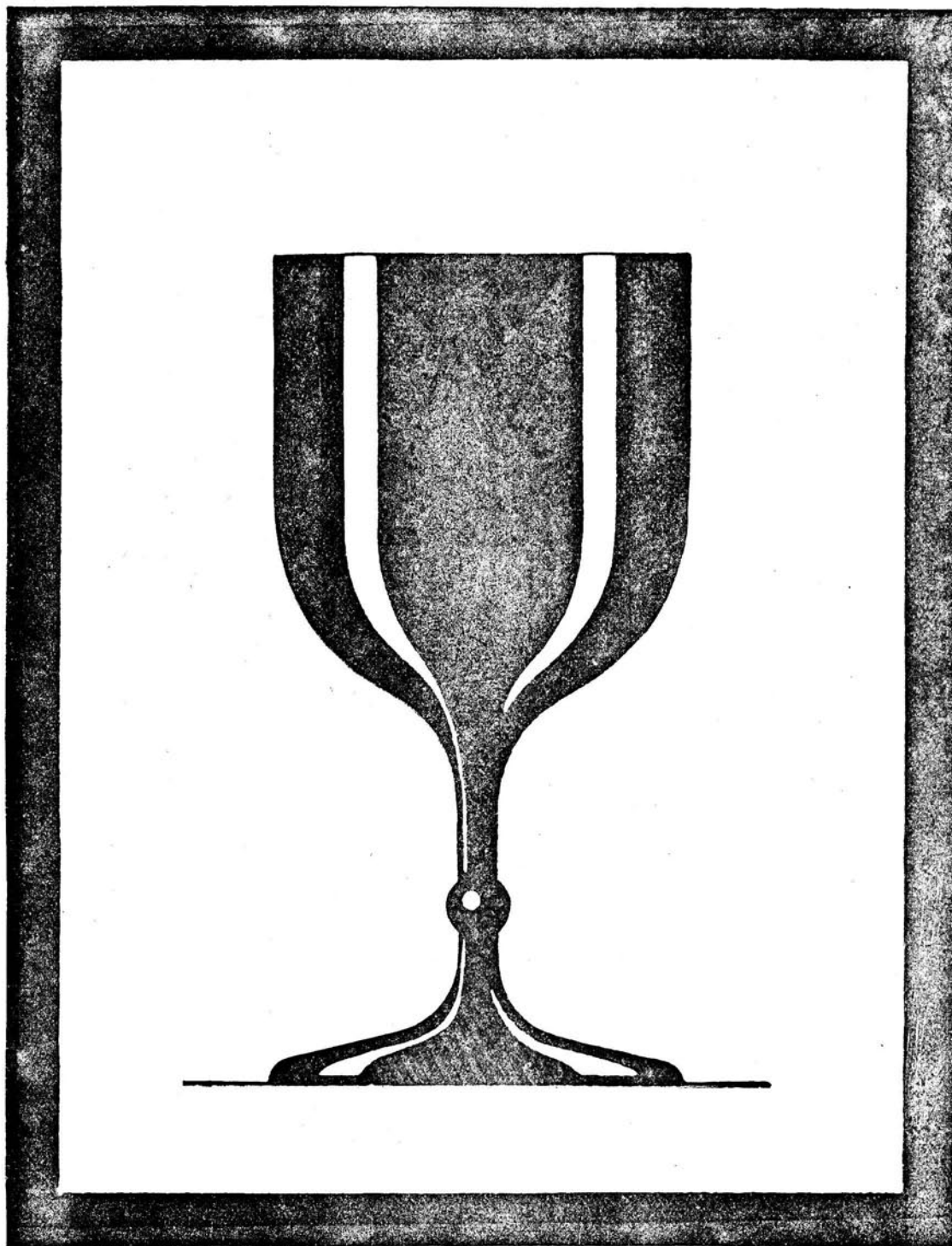

Modèle de l'étiquette N° 6. — Wzór nalepki Nr. 6.

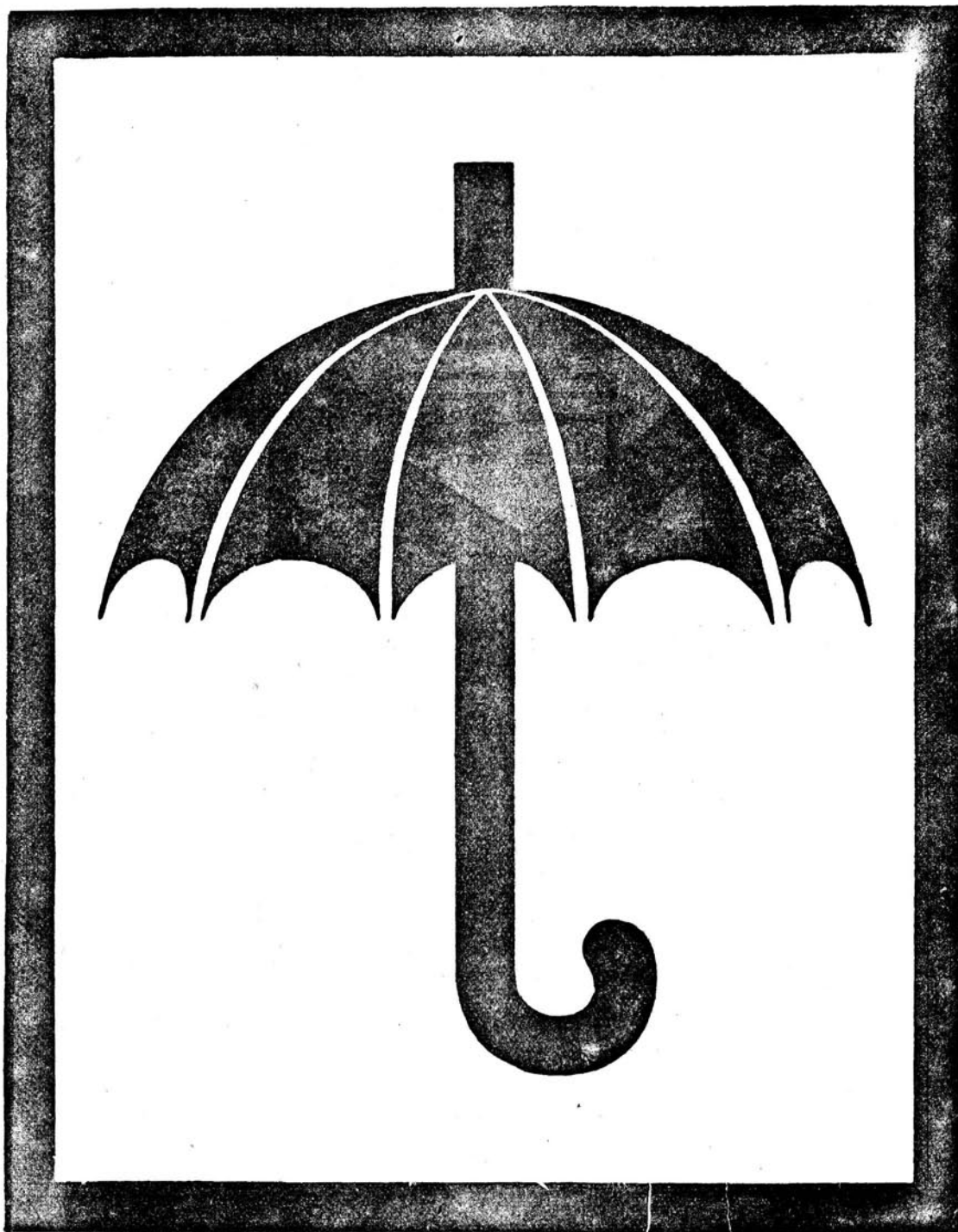
Papier biały, druk czarny.

Modèle de l'étiquette N° 7. — Wzór nalepki Nr. 7.

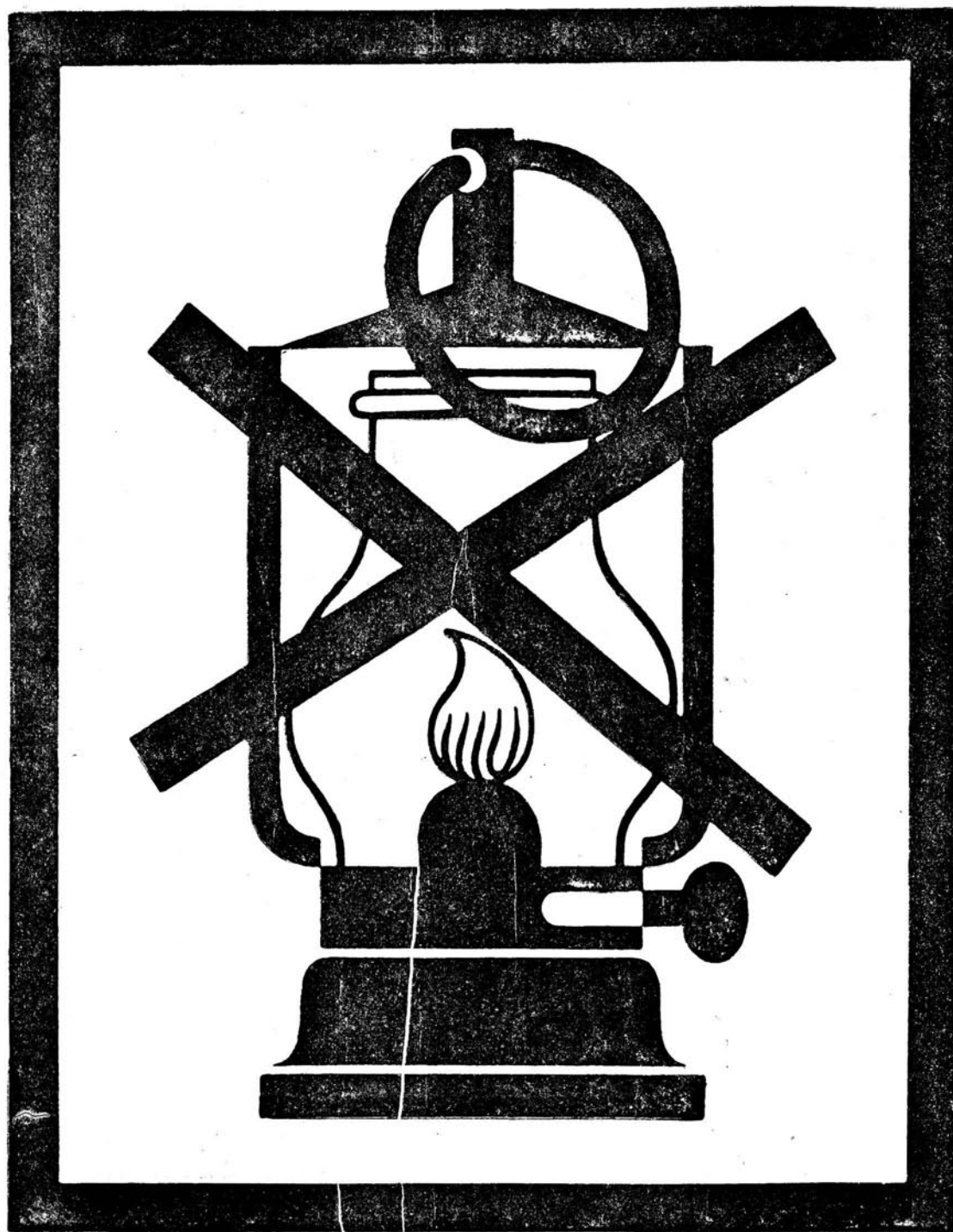
Papier biały, druk czerwony.

Modèle de l'étiquette N° 8. — Wzór nalepki Nr. 8.

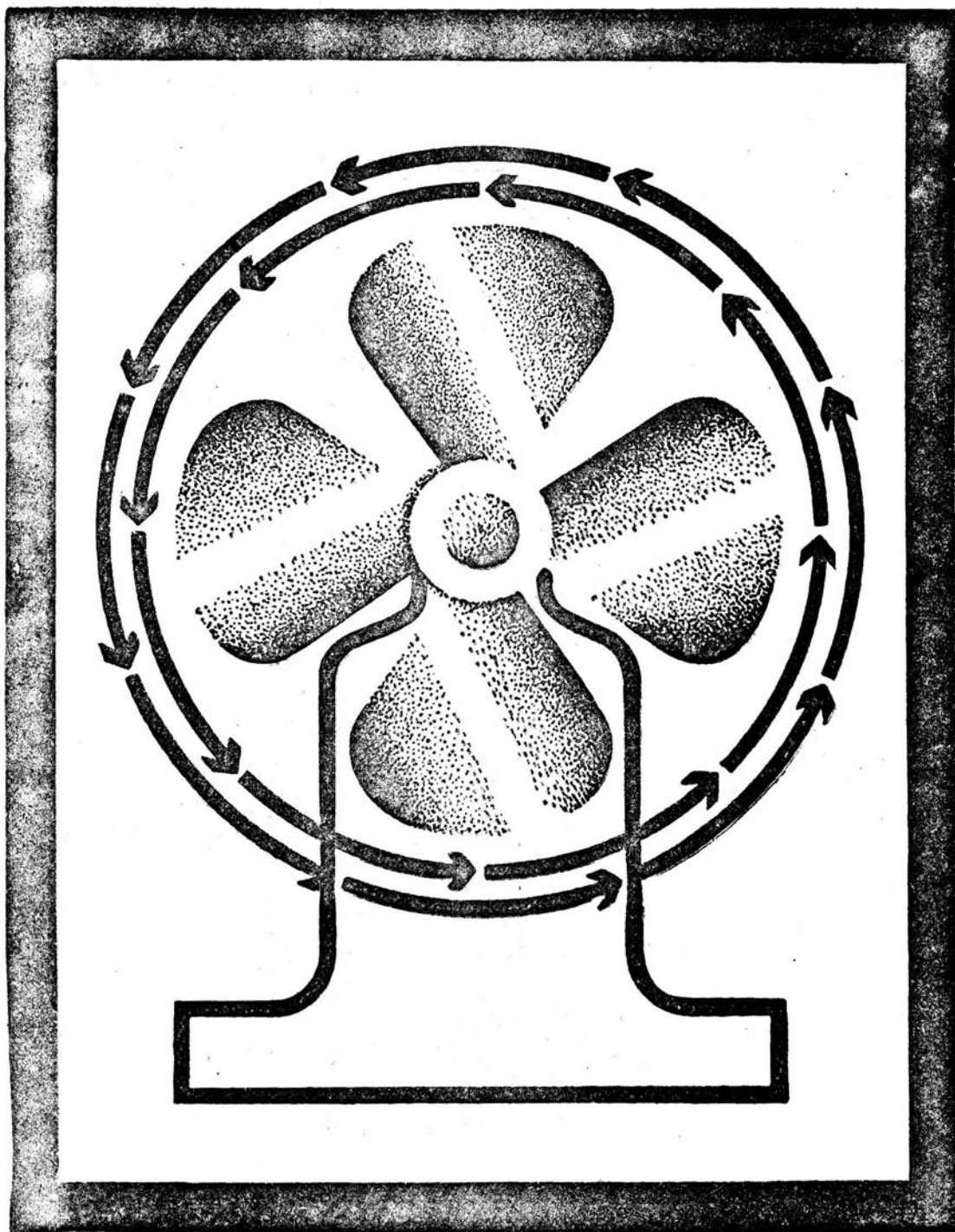
Papier biały, druk czarny.

Modèle de l'étiquette N° 9. — Wzór nalepki Nr. 9.

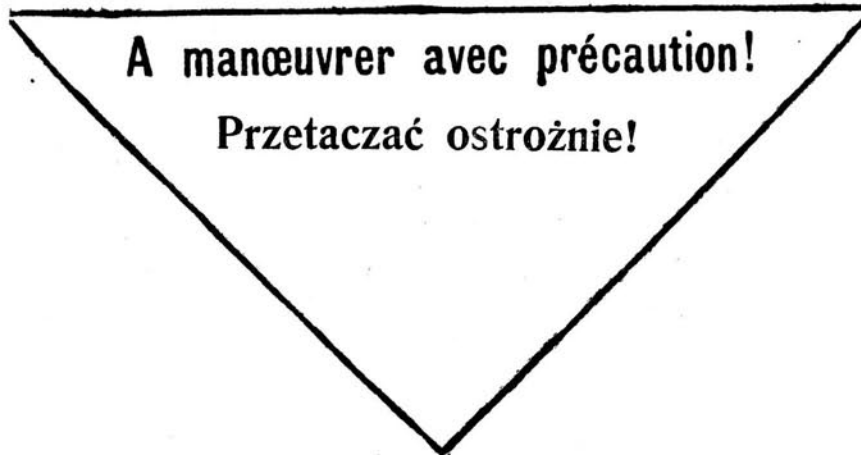

Papier biały, druk czarny.

Modèle de l'étiquette N° 10. — Wzór nalepki Nr. 10.

Papier biały, druk czarny.

Modèle de l'étiquette N° 11. — Wzór nalepki Nr. 11.**„A manoeuvrer avec précaution!”**(Echelle: $\frac{1}{3}$)**„Przetaczać ostrożnie!”**(Wymiar $\frac{1}{3}$)

Papier koloru cegły, druk czarny.

Warszawa. Drukarnia Państwowa, Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości.

55791 P

Konto czekowe w P. K. O. Administracji Dziennika Ustaw Nr. 30130.

Cena 3 zł. 20 gr.

OD ADMINISTRACJI: Prenumerata Dz. U. R. P. wynosi 8 zł, kwartalnie, Urzędy i instytucje państwowe opłacają 6 zł, Prenumerata winna być opłacana najpóźniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem każdego kwartału.

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Dz. U. R. P. należy wnosić do właściwych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.